

กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่
ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
BEEF CATTLE RAISING STRATEGIES AND THE PROMOTION OF NEW-STYLE BEEF
CATTLE RAISING IN ACCORDANCE WITH COWBOY BURAPHA SA KEAO
PROJECT ARANYAPRATHET DISTRICT SRAKAEW PROVINCE

วุฒิสถาภรณ์ หันทอง

มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

845481331
BUU iThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

59710063_845481331

กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่
ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

วุฒิสารณ์ หันทอง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

BEEF CATTLE RAISING STRATEGIES AND THE PROMOTION OF NEW-STYLE BEEF
CATTLE RAISING IN ACCORDANCE WITH COWBOY BURAPHA SA KEAO
PROJECT ARANYAPRATHET DISTRICT SRAKAEW PROVINCE

WUTILAKON HANTHAYUNG

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN PUBLIC MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL OF COMMERCE
BURAPHA UNIVERSITY

2018

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

845481331

BUU_Thesis_59710063_independent_study / recv: 22122561_13:30:29 / seq: 48

59710063: สาขาวิชา: การจัดการสาธารณะ; บธ.ม. (การจัดการสาธารณะ)

คำสำคัญ: กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อ, การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ

ผู้ฉลาก: หันทอง : กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการ โขบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว. (BEEF CATTLE RAISING STRATEGIES AND THE PROMOTION OF NEW-STYLE BEEF CATTLE RAISING IN ACCORDANCE WITH COWBOY BURAPHA SA KEAO PROJECT ARANYAPRATHET DISTRICT SRAKAEW PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: เบญญาดา กระจ่างแจ้ง, Ph.D., นงนุช ศรีสุข, รป.ด. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและเพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โขบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 15 ท่าน และทำการยืนยันข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โขบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นโอกาสที่ดีของจังหวัดสระแก้ว ที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่เมืองปศุสัตว์ ซึ่งรวมถึงมีความพร้อมจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง โดยพบว่า กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรประกอบด้วยกลยุทธ์ด้านการผลิต โคเนื้อ โครงการโขบาลบูรพามีโอกาสการพัฒนาเนื้อโคการส่งออกแบบครบวงจรประเภทพร้อมบริโภครวมถึงสามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด ทางกรมปศุสัตว์มีการบริการในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยปีละ 2 ครั้ง บริการให้เกษตรกรฟรี และมีการฉีดวัคซีนโรคคอบวมคอติบ และกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด การประชาสัมพันธ์ รมรงค์ส่งเสริมให้คนในประเทศหันมานิยมบริโภคเนื้อโคมากขึ้นเน้นเรื่องคุณค่าทางโภชนาการต่อการเจริญเติบโต กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด ให้สหกรณ์เป็นผู้ดำเนินงาน ส่วนการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการบูรพาสระแก้ว พบว่า ในประเด็นการเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทย เพื่อรองรับตลาดภายในประเทศและกลุ่มอาเซียน เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เวียดนาม และจีน ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมเนื้อโคครบวงจรโดยมีระบบการผลิตโคเนื้อคุณภาพสูงในการแปรรูป ประเด็นลดการนำเข้าเคลื่อนย้ายสัตว์และประเด็นเกษตรกรมีอาชีพมั่นคง โดยเกษตรกรทราบต้นทุนที่แท้จริงนำไปสู่การบริหารโครงการที่มีประสิทธิภาพนำพาเกษตรกรให้มีอาชีพมั่นคงยึดเป็นอาชีพหลักได้ต่อไป

845481331

59710063: MAJOR: PUBLIC MANAGEMENT; M.B.A. (PUBLIC MANAGEMENT)

KEYWORDS: BEEF CATTLE RAISING STRATEGY/ BEEF CATTLE RAISING PROMOTION

WUTILAKON HANTHAYUNG : BEEF CATTLE RAISING STRATEGIES AND THE PROMOTION OF NEW-STYLE BEEF CATTLE RAISING IN ACCORDANCE WITH COWBOY BURAPHA SA KEAO PROJECT ARANYAPRATHET DISTRICT SRAKAEW PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: BENYADA KRAJANGJAENG, Ph.D., NONGNUCH SRISUK, D.P.A 2018.

This research attempts to study strategy to raise beef cattle and to promote new style for beef cattle raising in accordance to Cowboy Burapha Sa Keao Project, Aranyaprathet District, Sa Keao Province. This qualitative research study used interviews to collect the data from 15 farmers and officials at livestock development department in Sa Kaeo Province. Then the data were approved by the interview with the experts. The findings reveal that the strategy to raise beef cattle and to promote new style for beef cattle raising in accordance to Cowboy Burapha Sa Keao Project, Aranyaprathet District, Sa Keao Province is an opportunity for Sa Keao Province to change to livestock town and this means the readiness from related local administrations. It was found that beef cattle raising strategy in accordance to Cowboy Burapha Sa Keao Project can develop to the complex beef cattle raising and can also create the uniqueness of Thai beef cattle. The system to produce high-quality beef can be shaped concretely. The department of livestock development has provided the strategy to control epidemic diseases by preparing free services such as the injection of vaccine against mouth-and-foot disease twice a year as well as the vaccine for Diphtheria. In addition, there should have the strategy to improve marketing system, public relation for the campaign to encourage Thai people to prefer eating beef with the focus on growth nutrients. Also, in the development of marketing system, coop should play their role as the coordinator. To encourage beef cattle raising using new style for beef cattle raising in accordance to Cowboy Burapha Sa Keao Project, Aranyaprathet District, Sa Keao Province, it was found that there should add the issue on the increase of the quantity of beef in Thailand for the domestic and ASEAN markets such as Lao PDR, Vietnam, and China. The complex beef cattle raising industry should emphasize on the production system for high-quality beef and processed beef, the reduction of transportation of the beef. The occupation of the farmers should be strengthened. The farmers have to acknowledge the real cost and this can lead to the efficient administration. For goods, these farmers can further raise the cattle as their main career.

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ วุฒิสารณ์ หันทงุญ ฉบัปนี้แล้่ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

ประธาน

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษ จรินโท)

กรรมการ

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีวิทยาลัย

พาณิชยศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพร ศรีจำปา)

วันที่.....เดือน พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.นงนุช ศรีสุข อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียด ถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงการนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษ จรินโท และ ดร.เบญญาดา กระจ่างแจ้ง ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้งานนิพนธ์ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ในจังหวัดสระแก้ว ตลอดจนเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา และทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแต่ บุษการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

วุฒิสถากรณ์ หันทอง

845481331

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามในการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร	8
แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โคบาลนุรพาสระแก้ว	28
ความเป็นมาของโครงการโคบาลนุรพา.....	33

845481331

BTU iThesis 59710063 independent study / revv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
บทที่ 3	40
วิธีดำเนินการวิจัย	40
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมืองานวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4	45
ผลการวิจัย.....	45
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์	45
ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตาม โครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว	47
ส่วนที่ 3 การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โคบาลบูรพา สระแก้ว อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว.....	61
บทที่ 5	75
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล	80
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	89
ประวัติย่อของผู้วิจัย	114

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	การควบคุมป้องกันโรคที่สำคัญในการเลี้ยงระยะต่าง ๆ (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตร 23	
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบพฤติกรรมโคปกติกับโคที่เริ่มป่วย (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตร	24
ตารางที่ 3	รายชื่อเจ้าหน้าที่สำนักปศุสัตว์ จำนวน 4 ท่าน.....	40
ตารางที่ 4	รายชื่อเกษตรกร จำนวน 11 ท่าน	40
ตารางที่ 5	ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์.....	45
ตารางที่ 6	ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ	46
ตารางที่ 7	คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ ด้านกลยุทธ์การผลิต	47
ตารางที่ 8	คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ ด้านกลยุทธ์การผลิต	49
ตารางที่ 9	คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกัน..	53
ตารางที่ 10	คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกัน	54
ตารางที่ 11	คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบ	57
ตารางที่ 12	คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโค กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด	59
ตารางที่ 13	คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ	62
ตารางที่ 14	คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโค การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ	63
ตารางที่ 15	คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ..	67
ตารางที่ 16	คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโค เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง	68
ตารางที่ 17	สรุปผลภาพรวมการวิเคราะห์กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการ	70
ตารางที่ 18	สรุปผลภาพรวมการวิเคราะห์การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของ เกษตรกรในรูปแบบใหม่	72

845481331

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....5

845481331

BUU iThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดสระแก้ว ถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่พื้นที่ในการทำเกษตรกรรมอยู่จำนวนมาก โดยมีการปลูกข้าวอยู่มากในสระแก้ว ประสบปัญหาภัยแล้งต่อเนื่องหลายปี ทำให้เกษตรกรเพาะปลูกแบบเดิมเกิดอุปสรรคในการดำเนินงานยาวนาน แนวคิดหนึ่งก็คือมองหาทางเลือกใหม่ในการทำเกษตรแทน ในปัญหาข้อมมีโอกาสดี เมื่อรัฐนำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เล็งเห็นปัญหาดังกล่าว ได้จัดโครงการโคบาลบูรพา เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ อำเภอโคกสูง อำเภอวัฒนานคร โดยมีหลักการคือให้เกษตรกรเปลี่ยนให้เกษตรกรจากเดิมที่ปลูกข้าวมาทำเกษตรปศุสัตว์โคเนื้อ โดยรัฐบาลจะอุดหนุนโคเนื้อให้กับเกษตรกร 6,000 ราย รายละ 5 ตัว และแพะเนื้ออีก 100 ราย รายละ 32 ตัว พร้อมกับสินเชื่อที่ไม่มีดอกเบี้ย สำหรับจัดสร้างโรงเลี้ยง บ่อน้ำ ปลูกพืชอาหารสัตว์ ตลอดจน โรงฆ่า สาเหตุที่เป็น โคเนื้อ เนื่องจากทำเลที่ตั้งของสระแก้วมีความเหมาะสมมากกว่าพื้นที่อื่น และยังเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งกัมพูชาและเวียดนาม ทำให้มีศักยภาพที่จะพัฒนาโคเนื้อเพื่อการส่งออก ตลอดจนเป็นผลิตผลสำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยวในประเทศอีกด้วย โครงการดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินงาน 6 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2565 ด้วยงบกลางสนับสนุนมากกว่า 1 พันล้านบาท (สุปรินา ศรีใสคำ, 2560)

โครงการโคบาลบูรพาเป็นโอกาสที่ดีของจังหวัดสระแก้ว ที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่เมืองปศุสัตว์ ซึ่งรวมถึงมีความพร้อมจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอวัฒนานคร หนึ่งในพื้นที่ของโครงการด้วยเพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงนี้ เมื่อสระแก้วต้องมียุทธศาสตร์รองรับ สนับสนุนวิจัยแก่เกษตรกรรวมมือกันปรับพื้นที่เพื่อการทำปศุสัตว์ หากทำเลที่ตั้งในความรู้บริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อเนื่องพิจาจังหวัดสระแก้ว ไปสู่เป้าหมายเพื่อเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมโคเนื้อที่ครบวงจรมากขึ้น นอกจากการเผยแพร่องค์ความรู้แล้วด้วยจำนวนโคเนื้อที่เพิ่มในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว หลายหมื่นตัวยังสร้างโอกาสสำหรับการพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโคเนื้อและแพะเนื้อ ซึ่งทางคณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวงานวิจัย อาทิ การให้กากน้ำมันสำปะหลังหมักยีสต์ในอาหาร โคเนื้อต่ออัตราการผลิต โดยได้รับความร่วมมือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์

845481331

เหลืองลาวัณย์ สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในการทำวิจัยเชิงบูรณาการร่วมมือกันพัฒนาต่อยอดสูตรอาหารเชิงการค้าที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรรายย่อยได้อย่างแท้จริงต่อไปในอนาคต และการผลิตโปรตีนเซลล์เดียวจากกากมันสำปะหลังเพื่อทดแทนสารประกอบไนโตรเจนในอาหารแพะเนื้อ ในเขตพื้นที่ตำบลฝักขะ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีแปลงหญ้าอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ทั้งยังได้รับเลือกให้เป็น Chocolate feed yard หลัก เพื่อเป็นจุดรองรับแม่โคสาวจำนวน 30,000 ตัว ก่อนกระจายแม่โคและแพะเนื้อให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการ โคบาลบูรพา เพื่อเน้นช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ อำเภอโคกสูง และอำเภอวัฒนานคร รวมถึงมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีจักรกลการเกษตร เข้าร่วมลงทุนงานวิจัยกับคณาจารย์ภายในคณะเพื่อให้นักวิจัยไทยเกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนถ่ายทอดเทคโนโลยี การให้บริการวิชาการแก่สังคม ในการพัฒนาต่อยอดต่อไป (สุปรินา ศรีไสคำ, 2560)

การส่งออกตลอดจนเป็นผลิตผลสำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยวในประเทศไทยอีกด้วย โครงการดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินการ 6 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2565 ด้วยงบกลางสนับสนุนมากกว่า 970.5 ล้านบาท โครงการโคบาลบูรพานี้จึงเป็นโอกาสที่ดีของจังหวัดสระแก้ว อย่างไรก็ตามกระทรวงเกษตร ฯ โดยกรมปศุสัตว์ มีความตั้งใจที่จะยกระดับการเลี้ยงโคเนื้อให้เข้าสู่มาตรฐานสากลมุ่งหวังให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อยกระดับเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อ จะทำให้เป็นศูนย์กลางในการทำการตลาด ซึ่งยังคงมีความต้องการบริโภคภายในประเทศอีกเป็นจำนวนมาก โดยจะผลิตเนื้อที่มีคุณภาพและส่งไปตลาดตามเมืองท่องเที่ยว ตั้งเป้าหมายในการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา เวียดนาม และจีน เป็นต้น กระทรวงเกษตร ฯ จึงต้องการให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ปลอดโรคระบาดสัตว์ที่ร้ายแรง การนำโคหรือสัตว์เข้ามาในพื้นที่จะต้องมีการเฝ้าระวังตั้งแต่ต้นทางจะต้องมีการป้องกัน โรคและกักไว้ 30 วัน ก่อนที่จะนำเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งหากสามารถประกาศให้พื้นที่ภาคตะวันออกเป็นเขตปลอดโรคระบาดสัตว์ได้ จะสามารถส่งออกและเป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศได้ต่อไป เรื่องการเดินหน้าโคบาลส่งเสริมให้เลี้ยง-แพะ สร้างความเข้มแข็ง (ข้าวสด, 2561)

ปัจจุบันจังหวัดสระแก้ว มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และด้านการเกษตร อำเภออรัญประเทศก็พบประสบปัญหาภัยแล้งหลายพื้นที่ ทำให้มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติหลายพื้นที่มีน้ำน้อยกว่าทุกปี ทั้งนี้ลักษณะพื้นที่จังหวัดสระแก้ว มีแหล่งน้ำไม่มาก ประกอบกับไม่มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน ทำให้ไม่สามารถจัดทำแหล่งน้ำได้มากนัก ส่วนการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในระยะยาว จังหวัดสระแก้ว จำเป็นต้องมีการศึกษาวางแผนเพื่อหา

845481331

แนวทางการแก้ไขบรรเทาปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำสามารถรองรับความต้องการน้ำที่เพิ่มมากขึ้น และบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ กรมชลประทาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดหาแหล่งน้ำให้กับพื้นที่ต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันบรรเทาภัยจากน้ำ จึงเห็นสมควรดำเนิน โครงการศึกษาความเหมาะสมการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้งพื้นที่เกษตรและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้วทั้งนี้เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความยั่งยืนสนองต่อการพัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการผลิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำพรหมโหดและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสม จึงได้มีการวางแผนที่การบริหารจัดการด้านเกษตร จากการทำนาข้าว เปลี่ยนเป็นการปลูกอ้อยหรือทำปศุสัตว์แทน และปลูกหญ้าเนเปียร์ ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่และสหกรณ์การเกษตร ตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องการให้จังหวัดสระแก้วเป็นเมืองแห่ง ปศุสัตว์ “โคบาลบูรพา” (ข้าวสด, 2561)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพา สระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โครงการนี้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้งในจังหวัดสระแก้ว ได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูโดยการเปลี่ยนอาชีพทางเกษตรอื่นในพื้นที่ไม่เหมาะสมมาเลี้ยงปศุสัตว์ให้สามารถประกอบอาชีพปศุสัตว์โดยมีรายได้ที่มั่นคง ยั่งยืน มีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้ออย่างครบวงจร ซึ่งจะสามารถเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคตะวันออก ลดการนำเข้าเนื้อสัตว์และการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยและสร้างโอกาสในการผลิตเนื้อโคส่งออก AEC ในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

คำถามในการวิจัย

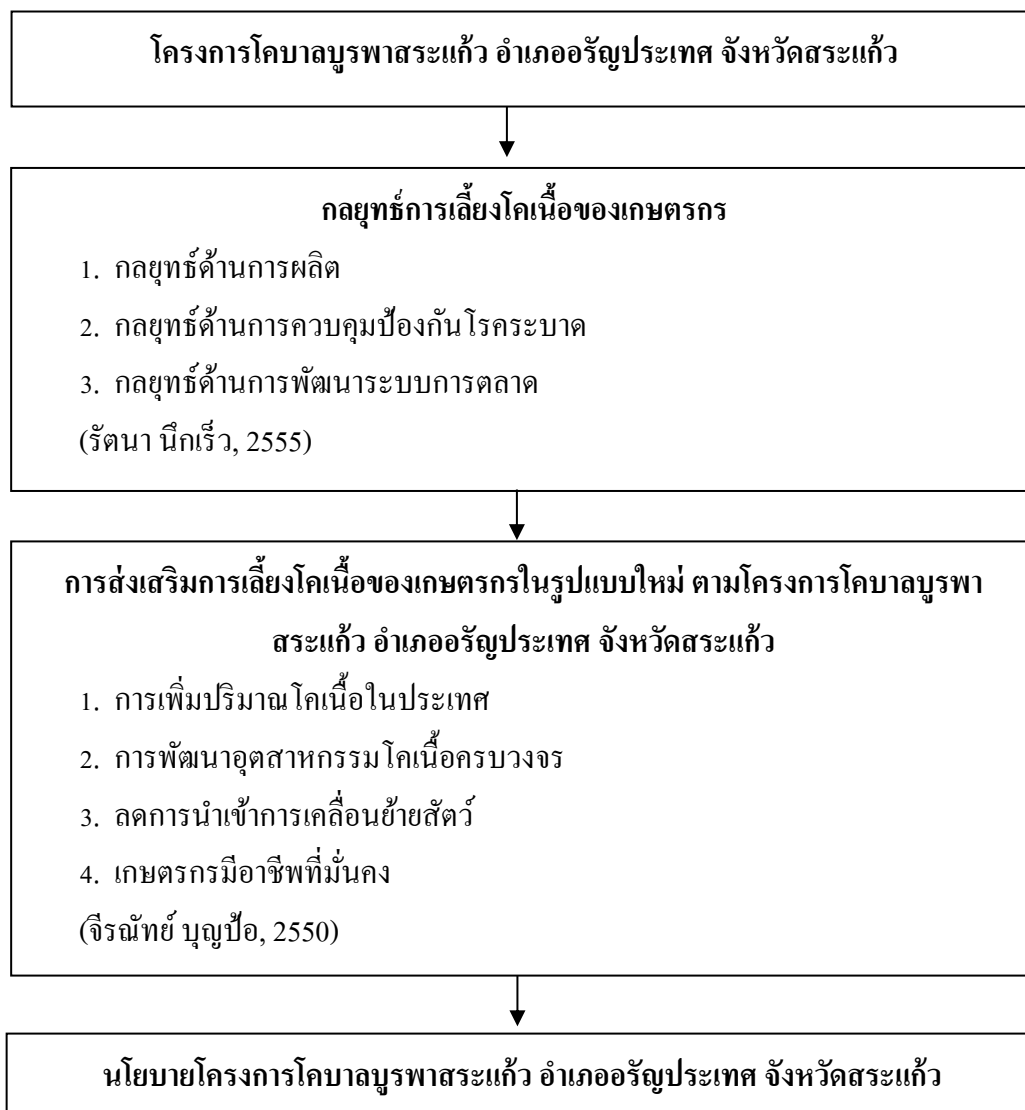
1. ปัจจัยกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ส่งผลต่อกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เกษตรกรต้องมียังความรู้กลยุทธ์ต่าง ๆ คือ กลยุทธ์ด้านการผลิต กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด และกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการเลี้ยงโคเนื้อ

2. ปัจจัยความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจร ลดการนำเข้าการเคลื่อนย้ายสัตว์ และเกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง

845481331

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยศึกษา กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำโครงการโคบาลบูรพา ในเขตอำเภอรัญประเทศ อำเภอโคกสูง และอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ที่เป็นแหล่งเกษตรกรและแหล่งเลี้ยงโคเนื้อที่สำคัญทางภาคตะวันออก โดยนำมาปรับ

845481331

ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ความตั้งใจที่จะยกระดับการเลี้ยงโคเนื้อให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มุ่งหวังให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อยกระดับเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อ จะทำให้เป็นศูนย์กลางในการทำการตลาด ซึ่งยังคงมีความต้องการบริโภคภายในประเทศอีกเป็นจำนวนมาก โดยจะผลิตเนื้อที่มีคุณภาพและส่งไปตลาดตามเมืองท่องเที่ยว ตั้งเป้าหมายในการส่งออกไปยังประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา เวียดนาม และจีน เป็นต้น

2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูล คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์และเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่อำเภอธัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ศึกษาจำนวน 15 คน หรือจนอ้อมตัว คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ จำนวน 4 ท่าน และเกษตรกร จำนวน 11 ท่าน และทำการยืนยันข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2561 และเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2561

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. การส่งเสริมเกษตรกรผู้เลี้ยงโค ตามโครงการโคบาลบูรพา อำเภอธัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ช่วยเหลือฟื้นฟูโดยการเปลี่ยนอาชีพทางเกษตรอื่นในพื้นที่ไม่เหมาะสมมาเลี้ยงปศุสัตว์ให้สามารถประกอบอาชีพปศุสัตว์โดยมีรายได้ที่มั่นคง ยั่งยืน มีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้ออย่างครบวงจร

2. ได้องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานวิจัย และการส่งเสริมเผยแพร่ข้อมูลที่สามารถเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคตะวันออก

3. เพื่อลดการนำเข้าเนื้อสัตว์และการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อย และสร้างโอกาสในการผลิตเนื้อโคส่งออก AEC ในอนาคตต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์ด้านการผลิต หมายถึง การนำเอาปัจจัยการผลิตอันได้แก่ ที่ดิน ทุน แรงงาน และความสามารถในการประกอบการมาผ่านกระบวนการอย่างใดอย่างหนึ่งภายใต้เทคโนโลยีระดับหนึ่ง ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์

845481331

กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด หมายถึง ระบาดของโรค โรคเป็นสภาวะผิดปกติของร่างกายหรือจิตใจของสิ่งมีชีวิตซึ่งทำให้การติดเชื้อ จึงต้องอาศัยการรักษาโดยการฉีดยา หรือการให้กินยา หรือการดูแลสถานที่อยู่อาศัย เป็นต้น

กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด หมายถึง รวมไปถึงเส้นทางการนำเข้าและส่งออกโคเนื้อของประเทศไทย กลุ่มผู้ซื้อและกลุ่มผู้ขายโดยทั่วไป เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคมาทำการต่อรองเพื่อการขนส่งโคเนื้อในเส้นทางทั้ง 2 เส้นทาง เป็นการขนส่งโคเนื้อในระบบการค้าชายแดน มีการลักลอบเข้ามาในประเทศ

การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ หมายถึง การพัฒนาคุณภาพและความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดทุกระดับ ส่งเสริมและสนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากโคเนื้อเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจร หมายถึง การพัฒนาองค์ความรู้ ที่จำเป็นแก่เกษตรกรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริหารจัดการฟาร์มมาตรฐาน สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านการผลิตและยกระดับมาตรฐานเพื่อใช้ในการวางแผนและติดตามการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ลดการนำเข้าการเคลื่อนย้ายสัตว์ หมายถึง ให้มีความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นการลดขั้นตอนในการนำเข้า-ส่งออก

เกษตรกรมีอาชีพมั่นคง หมายถึง เกษตรกรต้องมีอุดมการณ์ในการทำการเลี้ยงโคเนื้อ องค์ความรู้ ประสบการณ์ ต้องใช้เวลาทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจเข้าแลกต้องเรียนรู้ให้มากจึงจะเกิดความสำเร็จอย่างมั่นคง

845481331

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร
2. แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่

ตามโครงการโคบาลบูรพา

3. ความเป็นมาของโครงการโคบาลบูรพา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร

กลยุทธ์ด้านการผลิต

ด้านการผลิต คือ การฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตโคเนื้อสู่เกษตรกร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และลดต้นทุนการผลิต เพื่อเพิ่มผลผลิตโคเนื้อคุณภาพสำหรับตลาดโดยใช้เทคนิคการผสมเทียม ด้วยน้ำเชื้อโคเนื้อ สายพันธุ์ดี มีคุณภาพ โดยเน้นสายพันธุ์เลือดยุโรป เช่น ซาโรเลส์ และลิมูซิน เป็นต้น มีการพัฒนาปรับปรุงสถานีผสมเทียม ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 80 สถานี ให้เป็นสถานีผสมเทียมที่ได้มาตรฐาน ทั้งระบบงานสถานที่ เจ้าหน้าที่ อุปกรณ์ และการให้บริการผสมเทียมแก่สมาชิก และมีการขยายงานด้านผสมเทียมโค โดยการถ่ายโอนงานผสมเทียมให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่มีศักยภาพมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผสมเทียม สนับสนุนน้ำเชื้อโคแช่แข็ง และควบคุมคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อสร้างเครือข่ายงานผสมเทียมโคเนื้อ และเพื่อเพิ่มปริมาณโคเนื้อคุณภาพสู่ตลาดบริโภคโคเนื้อ โดยมีการแจกจ่ายโคลูกผสมให้เกษตรกรตามโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคลูกผสม โดยเน้นให้ติดตามผลลัพ์ของโครงการด้วยการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโค และขยายกลุ่มผู้เลี้ยงโคที่ได้ส่งมอบโคคั้นเมื่อครบระยะเวลาโครงการปีที่ 4 และสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพสูง โดยการทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ยังเลี้ยงโคตามทุ่งหญ้าธรรมชาติ และทุ่งหญ้าสาธารณะลดน้อยลง จึงต้องปลูกหญ้าเพื่อใช้ในการขุนโค (หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1, 2551)

845481331

ด้านการผลิต คือ เกษตรกรไทยผู้เลี้ยงโคเนื้อพบมากที่สุด ได้แก่ ราคาโคเนื้อ ตกต่ำ รongลงมา คือ การขาดแคลนอาหารหยาบและสถานที่เลี้ยงโค ปัญหาของเกษตรกรกล่าวผู้เลี้ยงโคเนื้อ ได้แก่ โรคพยาธิ และการขาดแคลนพื้นที่เลี้ยงโค พยาธิสัตว์วิทยาและคุณสมบัติทางชีวเคมีของเลือดในโคพื้นเมืองไทยและโคพื้นเมืองลาว พบว่า โคทั้ง 2 กลุ่ม มีชนิดและปริมาณของพยาธิ ตัวกลมและตัวแบนที่ไม่แตกต่างกัน ค่าทางชีวเคมีของเลือด ได้แก่ ระดับของ Creatinine ในพลาสมา (CRT) ระดับของเอ็นไซม์ Aspartate aminotransferase (AST) ระดับยูเรียในโตรเจนในพลาสมา (Blood urea nitrogen: BUN) ในโคทั้ง 2 กลุ่ม อยู่ในระดับปกติ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโคพื้นเมืองทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีผลกระทบต่อผู้บริโภคเนื้อโค (ไชยณรงค์ นาวานุเคราะห์, 2551)

1. เกษตรกรเลิกอาชีพการเลี้ยงโค จากสถิติกรมปศุสัตว์ ปี พ.ศ. 2550 มีโคเนื้อ 8.84 ล้านตัว เกษตรกร 1.37 ล้านราย ในปี พ.ศ. 2554 มีโคเนื้อลดลง 6.58 ล้านตัว เกษตรกร 1.03 ล้านราย เกษตรกรเลิกอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสาเหตุเนื่องมาจากราคาผันผวนไม่แน่นอนและได้ผลตอบแทนช้า

2. โคเนื้อให้ผลผลิตต่ำ จากสถิติปี พ.ศ. 2554 มีโคเนื้อจำนวน 6.58 ล้านตัว แยกเป็นเพศผู้ 1.96 ล้านตัว เพศเมีย 4.62 ล้านตัว มีโคเนื้อเพศเมียวัยเจริญพันธุ์ที่ให้ลูกได้ จำนวน 1.59 ล้านตัว ผลิตลูกโคได้ ประมาณ 0.87 ล้านตัว คิดเป็นร้อยละ 55 ของโคเพศเมียวัยเจริญพันธุ์ทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งปัญหาโคเนื้อให้ผลผลิตต่ำ สามารถแบ่งได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3. ความรู้ของเกษตรกร เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อร้อยละ 99.0 เป็นเกษตรกรรายย่อยมีพื้นฐานอาชีพด้านเกษตรกรรม มีการศึกษาน้อย ทำให้การดำเนินงาน การจัดการเลี้ยงดูและการป้องกันโรคยังไม่ได้มาตรฐาน การรับเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นไปได้อย่างช้า ๆ จึงทำให้ประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อต่ำ

4. ด้านการปรับปรุงพันธุ์ สถิติกรมปศุสัตว์ ปี พ.ศ. 2555 พบว่า พันธุ์โคเนื้อที่เกษตรกรเลี้ยงเป็นโคเนื้อพันธุ์ลูกผสมเพียงร้อยละ 29.4 ที่เหลืออีกร้อยละ 70.6 เป็นโคพันธุ์พื้นเมืองและลูกผสมพื้นเมืองการปรับปรุงพันธุ์ โดยวิธีผสมเทียมและการใช้พ่อโคพันธุ์ดีผสมพันธุ์ โดยรัฐยังบริการไม่ทั่วถึงทำให้ขาดแคลนพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ที่ดีในการผลิตลูกโคเนื้อคุณภาพเพื่อนำมาเลี้ยงเป็นโคขุนได้อย่างเพียงพอ

5. มีการฆ่าโคเพศเมียและแม่โคอุ้มท้อง เพื่อการบริโภคสูงมากอย่างต่อเนื่อง ทำให้ฐานแม่พันธุ์ลดลง

6. ด้านพืชอาหารสัตว์ ปัญหาได้แก่การขาดพื้นที่ปลูกพืชอาหารเพราะเกษตรกรนำพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ซึ่งได้ผลตอบแทนเร็วกว่า

845481331

และราคามั่นคง ปัญหาการขาดแคลนน้ำในการปลูกพืชอาหารสัตว์ รวมทั้ง เกษตรกรขาดความรู้ และเข้าใจถึงความจำเป็นในการเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์ไว้ใช้ในการขาดแคลนหรือในฤดูแล้ง

7. ปัญหาด้านการป้องกันและควบคุมโรคระบาด เนื่องจากเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยเป็นรายย่อย ทำให้ระบบการเลี้ยงไม่ได้มาตรฐาน ลูกโคเนื้อตายจากสาเหตุโรคมายังมีอัตราสูง นอกจากนั้นการผลิตวัคซีนป้องกันโรคระบาดยังปริมาณไม่เพียงพอในการป้องกันโรคระบาด

8. ปัญหาด้านเงินทุน เกษตรกรขาดแหล่งเงินหมุนเวียน ขาดแหล่งเงินกู้ระยะยาว ที่อัตราดอกเบี้ยต่ำจึงไม่สามารถขยายอาชีพการเลี้ยงโคเป็นอาชีพหลักเนื่องจากการประกอบอาชีพเลี้ยงโคเป็นอาชีพหลักต้องใช้เงินทุนสูง โดยเฉพาะเพื่อจัดซื้อโคพันธุ์ดีไว้เลี้ยง

ด้านการแปรรูป

1. โรงฆ่าสัตว์ยังไม่ได้มาตรฐาน โรงฆ่าสัตว์ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างในการพัฒนาให้เข้าหลักเกณฑ์มาตรฐาน โรงฆ่าสัตว์มาตรฐานมีจำนวนน้อยซึ่งยังไม่เพียงพอและทั่วถึงทุกพื้นที่
2. การลักลอบฆ่าและเนื้อโค ยังมีการลักลอบฆ่าและเนื้อโคทั้งในระดับชุมชนและชุมชนเมือง ทำให้ยากต่อการควบคุมการฆ่าแม่พันธุ์ สุขอนามัยของผู้บริโภคและการบำบัดน้ำเสีย
3. คุณภาพหนัง คุณภาพหนังยังไม่ได้มาตรฐานตามที่ สมอกำหนดเนื่องจากกระบวนการฆ่าและกระบวนการเก็บรักษาหนังไม่ได้มาตรฐาน
4. การแปรรูปเนื้อโคเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย (คณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อ, 2555)

ด้านเศรษฐกิจ

1. สามารถผลิตโคเนื้อได้เพิ่มขึ้น ดังนี้
  - 1.1 ผลิตโคเนื้อได้เพิ่มขึ้นปีละ 0.2 ล้านตัว มูลค่าตัวละ 8,000 บาท เป็นเงิน 1,600 ล้านบาท ระยะเวลา 4 ปี รวมเป็นเงิน 6,400 ล้านบาท
  - 1.2 ผลิตเนื้อโคได้เพิ่มขึ้นจากน้ำหนักโคมีชีวิตตัวละ 300 กิโลกรัม เพิ่มเป็น 350 กิโลกรัม จำนวน 0.02 ล้านตัว คิดเป็นน้ำหนักเพิ่มรวม 10 ล้านกิโลกรัม กิโลกรัมละ 35 บาท คิดเป็นมูลค่า 350 ล้านบาท รวม 4 ปี รวมเป็นเงิน 1,400 ล้านบาท
2. ผลิตเนื้อคุณภาพได้เพิ่มขึ้นสามารถใช้ทดแทนเนื้อโคนำเข้าจากต่างประเทศ ปีละ 200 ตัน มูลค่าเป็นเงิน 38 ล้านบาท ระยะเวลา 4 ปี รวมเป็นเงิน 152 ล้านบาท
3. มีการส่งออกโคมีชีวิตไปจำหน่ายต่างประเทศเพิ่มขึ้นปีละ 19,000 ตัว มูลค่าตัวละ 1,500 บาท คิดเป็นเงิน 285 ล้านบาท ระยะเวลา 4 ปี รวมเป็นเงิน 1,140 ล้านบาท

845481331

ความพึงพอใจของเกษตรกร

ความพึงพอใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ ส่วนความพึงพอใจ (Gratification)

ตามความหมายของพจนานุกรมทางด้านพฤติกรรม ได้ให้ความจำกัดความไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดีมีความสุข เมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Need) หรือแรงจูงใจ (Motivation) ความหมายของความพึงพอใจ ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของความพึงพอใจ (สิวเทพ วงศ์พรหม, 2556)

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของหรือสภาวะทางกายที่ให้แก่ผู้ประกอบการกิจกรรมต่าง ๆ
2. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา คือ สิ่งแวดล้อมในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งอันก่อให้เกิดความสุขทางกาย
3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของบุคคล
4. ผลประโยชน์ทางสังคม คือ ความสัมพันธ์อันดีมิตรกับผู้ร่วมกิจกรรม อันจะทำให้เกิดความผูกพันความพึงพอใจและสภาพการเป็นอยู่ร่วมกัน

การวัดระดับความพึงพอใจ สามารถทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิค และวิธีการที่ดีจึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

จากรายงานดังกล่าวสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยม และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลนั้นได้รับ ซึ่งระดับความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันไป

ข้อมูลพันธู์โคเนื้อ

การเลี้ยงแม่โคเนื้อที่จะให้ผู้เลี้ยงได้กำไรตอบแทนมากจะต้องเริ่มตั้งแต่การเลือกพันธู์โคที่จะเลี้ยงให้เหมาะสมกับระบบการการเลี้ยงและวัตถุประสงค์ที่จะเลี้ยง เช่น ลูก โคที่ผลิตได้จะสนองความต้องการของตลาดประเภทใด สำหรับผู้ที่จะเพิ่งจะเริ่มเลี้ยงโค ปัญหาที่จะเลี้ยงโค พันธุ์อะไร ดังนั้น จะต้องทราบว่าโคพันธุ์ต่าง ๆ มีคุณสมบัติอย่างไร เหมาะกับวิธีการเลี้ยงหรือไม่ควรซื้อ โคที่มีลักษณะอย่างไร (วารุณี ดอกจันทร์, 2553)

845481331

โคพื้นเมือง

โคพื้นเมืองของไทยมีลักษณะใกล้เคียงกับโคพื้นเมืองของประเทศเพื่อนบ้านในแถบเอเชีย ลักษณะรูปร่างกะทัดรัด ลำตัวเล็ก ขาเรียวยาวเล็ก ยาว เพศผู้มีหนอกขนาดเล็ก มีเหนียงคอ แต่ไม่หย่อนยานมาก หูเล็ก หนังกัดท้องเรียบ มีสีไม่แน่นอน เช่น สีแดงอ่อน เหลืองอ่อน ดำขาวนวล น้ำตาลอ่อน และอาจมีสีประรวมอยู่ด้วย เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 300-350 กิโลกรัม เพศเมีย 200-250 กิโลกรัม

โคพันธุ์บราห์มัน

มีต้นกำเนิดในประเทศอินเดีย แต่ถูกปรับปรุงพันธุ์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โคพันธุ์นี้ที่เลี้ยงในบ้านเราส่วนใหญ่นำเข้ามาจากสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย แล้วนำมาคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์โดยกรมปศุสัตว์และฟาร์มของเกษตรกรรายใหญ่ในประเทศ เป็นโคที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ลำตัวกว้าง ยาว และลึก ได้สัดส่วน หลังตรง หนอกใหญ่ หูใหญ่ยาว จมูก ริมฝีปาก ขนตา กีบเท้า และหนังเป็นสีดำ เหนียงที่คอและหนังกัดท้องหย่อนยาน โคนหางใหญ่ พู่หางสีดำ สีจะมีสีเทา และแดง ที่นิยมเลี้ยงกันมากคือสีขาว เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 800-1,200 กิโลกรัม เพศเมียประมาณ 500-700 กิโลกรัม

ข้อดี

1. ปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศร้อนของเมืองไทยได้ดี
2. ทนทานต่อโรคและแมลง โตเร็ว
3. เหมาะสำหรับเป็นโคพื้นฐานเพื่อผลิตโคเนื้อคุณภาพดีและโคนม เช่น ผสมกับพันธุ์ชาร์โรเลส์เพื่อผลิตโคขุน ผสมกับพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเซียน (ขาวดำ) เพื่อผลิตโคนม และผสมกับพันธุ์ซิมเมนทัลเพื่อผลิตโคกึ่งเนื้อกึ่งนม
4. สามารถใช้งานได้

ข้อเสีย

1. เป็นโคพันธุ์ที่มีอัตราการผสมติดค่อนข้างต่ำ ให้ลูกตัวแรกช้า และให้ลูกค่อนข้างห่าง
2. ส่วนใหญ่จะเลือกกินเฉพาะหญ้าที่มีคุณภาพดี เมื่อหญ้าขาดแคลนร่างกายจะทรุดโทรมง่ายซึ่งจะเห็นได้จากเมื่อปล่อยเข้าแปลงหญ้าจะเดินตระเวนไปทั่วแปลงหญังก่อนแล้วจึงค่อยเลือกกินหญ้า

โคพันธุ์ชาร์โรเลส์

มีต้นกำเนิดในประเทศฝรั่งเศส มีสีขาวครีมตลอดตัว รูปร่างมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขาสั้น ลำตัวกว้าง ยาว และลึก มีกล้ามเนื้อตลอดทั้งตัว นิยเชื่อง เป็นโคที่มีขนาดใหญ่มาก เพศผู้เมื่อโตเต็มที่หนักประมาณ 1,100 กิโลกรัม เพศเมีย 700-800 กิโลกรัม

845481331

ข้อดี

1. มีการเติบโตเร็ว ซากมีขนาดใหญ่ เนื้อนุ่ม เนื้อสันมีไขมันแทรกเป็นที่ต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดี
2. เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคบราห์มันหรือลูกผสมบราห์มันเพื่อนำลูกมาเลี้ยงเป็นโคขุน

ข้อเสีย

1. ถ้าเลี้ยงเป็นพันธุ์แท้หรือมีสายเลือดสูง ๆ จะไม่ทนต่อสภาพอากาศในบ้านเรา
2. ไม่เหมาะที่จะใช้ผสมกับแม่โคขนาดเล็กเพราะอาจทำให้คลอดยาก

โคพันธุ์ซิมเมนทัล

มีถิ่นกำเนิดในประเทศสวิสเซอร์แลนด์ นิยมเลี้ยงกันในประเทศยุโรป ในเยอรมันเรียกว่าพันธุ์เฟลคฟี (Fleckvieh) ได้รับการการปรับปรุงพันธุ์โคกึ่งเนื้อกึ่งนม ในประเทศสหรัฐอเมริกา นำไปคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อ ลำตัวมีสีน้ำตาลหรือแดงเข้มจนไปถึงสีฟางหรือทองเหลืองและมีสีขาวกระจายแทรกทั่วไป หน้าขาว ท้องขาว และขาขาว เป็นโคขนาดใหญ่ โครงร่างเป็นสี่เหลี่ยม ลำตัวยาว ลึก บั้นท้ายใหญ่ ช่วงขาสั้นและแข็งแรง เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 1,100-1,300 กิโลกรัม เพศเมีย 650-800 กิโลกรัม

ข้อดี

1. มีการเติบโตเร็ว มีซากขนาดใหญ่ เนื้อนุ่ม เนื้อสันมีไขมันแทรกเป็นที่ต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดี
2. เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคบราห์มันหรือลูกผสมบราห์มัน เพื่อนำลูกมาเลี้ยงเป็นโคขุน ลูกเพศเมียสามารถใช้รีดนมได้

ข้อเสีย

1. ถ้าเลี้ยงเป็นพันธุ์แท้หรือมีสายเลือดสูง ๆ จะไม่ทนต่อสภาพอากาศในบ้านเรา
2. ไม่เหมาะสมที่จะใช้ผสมกับแม่โคขนาดเล็กเพราะอาจทำให้คลอดยาก
3. เนื่องจากเนื้อมีสีแดงเข้มเมื่อเลี้ยงเป็นโคขุนอาจไม่น่ากินเท่ากับพันธุ์ชาร์โรเลส์

โคพันธุ์ตาก

เป็นโคลูกผสมระหว่างพันธุ์ชาร์โรเลส์กับพันธุ์บราห์มัน โดยกรมปศุสัตว์ได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ตาก ทำการคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อพันธุ์ใหม่ที่โตเร็ว เนื้อนุ่ม เพื่อทดแทนการนำเข้าพันธุ์โคและเนื้อโคคุณภาพดีจากต่างประเทศการสร้างพันธุ์ในฝูงปรับปรุงพันธุ์ดำเนินการโดยนำน้ำเชื้อพันธุ์โคชาร์โรเลส์คุณภาพสูงจากประเทศฝรั่งเศสผสมกับแม่โคบราห์มันพันธุ์แท้ได้โคลูกผสมชั่วที่ 1 (เรียกว่าโคพันธุ์ตาก 1) ที่มีเลือดร้อยละ 50 ชาโรเลส์

845481331

และ ร้อยละ 50 บราห์มัน แล้วผสมแม่โคเพศเมียช่วงที่ 1 ดังกล่าวด้วยน้ำเชื้อหรือพ่อบราห์มันพันธุ์แท้ได้ลูกโคช่วงที่ 2 (เรียกว่าโคพันธุ์ตาก 2) ซึ่งมีเลือดร้อยละ 25 ชาร์โรเลส์ และร้อยละ 75 บราห์มัน จากนั้นผสมแม่โคเพศเมียช่วงที่ 2 ด้วยน้ำเชื้อโคพันธุ์ชาร์โรเลส์คุณภาพสูง ได้ลูกโคช่วงที่ 3 (เรียกว่าโคพันธุ์ตาก) ซึ่งมีเลือดร้อยละ 62.5 ชาร์โรเลส์ และร้อยละ 37.5 บราห์มัน แล้วนำโคช่วงที่ 3 ผสมกันคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อพันธุ์ใหม่ เรียกว่า โคพันธุ์ตาก

ข้อดี

1. มีการเติบโตเร็ว เนื้อนุ่ม เนื้อสันมีไขมันแทรก ซากมีขนาดใหญ่ที่สนองความต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดีได้
2. เลี้ยงง่าย หากินเก่ง ไม่เลือกกินหญ้า ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนได้ดีพอสมควร
3. เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคพื้นเมือง โคบราห์มันและลูกผสมบราห์มันเพื่อนำลูกมาเลี้ยงเป็นโคขุนได้
4. แม่พันธุ์ผสมพันธุ์ได้เร็ว ที่ศูนย์ฯ ตากผสมพันธุ์ที่แม่โคอายุ 14 เดือน น้ำหนัก 280 กิโลกรัม ขึ้นไป

ข้อเสีย

การเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควร ไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่า โดยไม่ดูแลเอาใจใส่

โคพันธุ์กำแพงแสน

เป็นโคพันธุ์ใหม่ปรับปรุงพันธุ์โค มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยใช้พันธุ์ชาร์โรเลส์ กับบราห์มัน คล้ายกับโคพันธุ์ตาก แต่โคพันธุ์กำแพงแสนเริ่มต้นปรับปรุงจากโคพันธุ์พื้นเมืองโคพันธุ์กำแพงแสน มีสายเลือด ร้อยละ 25 พื้นเมือง ร้อยละ 25 บราห์มัน และร้อยละ 50 ชาร์โรเลส์ ส่วนลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ คล้ายกับโคพันธุ์ตาก

ข้อดี

1. หาดเลี้ยงแบบโคเนื้อมีการเติบโตเร็ว ซากมีขนาดใหญ่ที่สนองความต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดีได้
2. ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนได้ดีพอสมควร
3. เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคพื้นเมือง โคบราห์มันและลูกผสมบราห์มัน เพื่อนำลูกเพศผู้มาเลี้ยงเป็น โคขุน ลูกเพศเมียใช้รีดนมได้มากพอสมควร หากจะเลี้ยงเป็น โครีดนมควรเลี้ยงใกล้กับแหล่งเลี้ยงโคนมที่สามารถรับซื้อนมดิบได้จะได้ไม่มีปัญหาในการจำหน่ายนม

845481331

ข้อเสีย

1. การเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควร ไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่าหรือในทุ่ง
2. หากใช้แม่โครีคนม ลูกโคที่เกิดออกมาต้องแยกเลี้ยงแบบลูกโคนม ดังนั้น ผู้เลี้ยงต้องมีความรู้ในการเลี้ยงโครีคนม และต้องดูแลเอาใจใส่ให้ดี
3. เนื้อมีสีแดงเข้ม อาจเป็นข้อดีของตลาดเนื้อ โคคุณภาพดีเมื่อเปรียบเทียบกับโคลูกผสมชาร์โรเลส์ เช่น โคพันธุ์ตาก และ โคกำแพงแสน

โคพันธุ์กบินทร์บุรี

เป็นโคลูกผสมระหว่างพันธุ์ซิมแมนทอลล์กับพันธุ์บราห์มัน โดยกรมปศุสัตว์ได้มอบหมายให้ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปราจีน (ซึ่งที่อยู่อำเภอกบินทร์บุรี) ทำการสร้างโคพันธุ์ใหม่ให้เป็นโคกึ่งเนื้อกึ่งนม โดยลูกโคเพศผู้ใช้เป็นโคขุนและแม่โคใช้รีคนมได้การสร้างพันธุ์ในฝูงปรับปรุงพันธุ์ดำเนินการโดยนำน้ำเชื้อโคพันธุ์ซิมแมนทอลล์คุณภาพสูงจากประเทศเยอรมันผสมกับแม่โคบราห์มันพันธุ์แท้ ได้ลูกโคตัวที่ 1 ที่มีเลือดร้อยละ 50 ซิมแมนทอลล์ และร้อยละ 50 บราห์มัน แล้วโคผสมตัวที่ 1 เข้าด้วยกันคัดเลือกปรับปรุงให้เป็นโคเนื้อพันธุ์ใหม่เรียกว่า โคพันธุ์กบินทร์บุรี

ข้อดี

1. หาดเลี้ยงแบบโคเนื้อมีการเติบโตเร็ว ซากมีขนาดใหญ่ที่สนองความต้องการของตลาดเนื้อโคคุณภาพดีได้
2. ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนได้ดีพอสมควร
3. เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคพื้นเมือง โคบราห์มันและลูกผสมบราห์มันเพื่อนำลูกเพศผู้มาเลี้ยงเป็นโคขุน ลูกเพศเมียใช้รีคนมได้มากพอสมควร หากจะเลี้ยงเป็นโครีคนมควรเลี้ยงใกล้กับแหล่งเลี้ยงโคนมที่สามารถรับซื้อนมดิบได้จะได้ไม่มีปัญหาในการจำหน่ายนม

ข้อเสีย

1. การเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควร ไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่าหรือในทุ่ง
2. หากใช้แม่โครีคนม ลูกโคที่เกิดออกมาต้องแยกเลี้ยงแบบลูกโคนม ดังนั้น ผู้เลี้ยงต้องมีความรู้ในการเลี้ยงโครีคนม และต้องดูแลเอาใจใส่ให้ดี
3. เนื้อมีสีแดงเข้ม อาจเป็นข้อดีของตลาดเนื้อ โคคุณภาพดีเมื่อเปรียบเทียบกับโคลูกผสมชาร์โรเลส์ เช่น โคพันธุ์ตาก และ โคกำแพงแสน

845481331

โคพันธุ์เดรัท์มาสเตอร์

เป็นโคพันธุ์ใหม่ที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ในประเทศออสเตรเลียกรมปศุสัตว์เคยนำเข้า มาศึกษาทดลองเลี้ยง ขณะนี้ยังคงมีเลี้ยงในฟาร์มเอกชนบางแห่งเป็นลูกโคผสมที่มีสายเลือดโค พันธุ์บราห์มัน 3/ 8-1/ 2 และพันธุ์เฮียร์ฟอร์ด อยู่เล็กน้อย มีสีแดง มีทั้งมีเขาและไม่มีเขา มีตระโหนก เล็กน้อยตรงหัวไหล่มีเขียงหย่อนเล็กน้อย ลำตัวลึกเรียบ ทนแล้งและอากาศร้อนชื้น ทนโรคเห็บ การเจริญเติบโตเร็ว เพอร์เซ็นต์ซากและคุณภาพซากดี

ข้อดี

1. เป็นโคทนร้อน ปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศบ้านเราได้
2. ทนต่อโรคและแมลง

ข้อเสีย

1. ไม่เหมาะที่จะเลี้ยงเป็นโคเนื้อที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นโคขนาดใหญ่ สร้างกล้ามเนื้อช้า ผู้เลี้ยงโคขุนจึงไม่นิยมนำไปเลี้ยงขุน อาจเป็นเพราะในบ้านเราในอดีตนิยม เลี้ยงตัวที่มีลักษณะสวยงาม เช่น หูยาว หน้าผากโหนกกว้าง แทนที่จะเลือกโคที่โตเร็ว การส่งเสริม ให้เลี้ยงโคพันธุ์ มากขึ้นจะเป็นการทำลายเศรษฐกิจประเทศ เพราะจะไปแข่งทรัพยากรที่ควรใช้ในการ เลี้ยงโคพันธุ์อื่นที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจมากกว่า
2. การเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควร ไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่า หรือปล่อยทุ่งโดยไม่ดูแลเอาใจใส่

โคพันธุ์อินดูบราซิล

เป็นโคที่มีเชื้อสายโคอินเดียเช่นเดียวกับโคบราห์มัน แต่ปรับปรุงพันธุ์ที่ประเทศบราซิล สีมืดตั้งแต่สีขาวจนถึงสีเทาเกือบดำ สีแดง แดงเรื่อ ๆ หรือแดงจุดขาว หน้าผากโหนกกว้างค่อนข้าง ยาว หูมีขนาดกว้างปานกลางและห้อยยาวมาก ปลายใบหูมักจะบิด เขาแข็งแรงมักจะเอนไปข้างหลัง หนอกมีขนาดใหญ่ ผิวหนังและเหนียงหย่อนยานมาก เป็นโคที่มีขนาดใหญ่และค่อนข้างสูง เพศโตเต็มทีหนักประมาณ 900-1,200 กิโลกรัม เพศเมีย 600-700 กิโลกรัม

ข้อดี

1. เป็นโคทนร้อน ปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศบ้านเราได้
2. ทนต่อโรคและแมลง

ข้อเสีย

1. ไม่เหมาะที่จะเลี้ยงเป็นโคเนื้อที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นโคขนาดใหญ่ สร้างกล้ามเนื้อช้า ผู้เลี้ยงโคขุนจึงไม่นิยมนำไปเลี้ยงขุน อาจเป็นเพราะในบ้านเราในอดีตนิยม เลี้ยงตัวที่มีลักษณะสวยงาม เช่น หูยาว หน้าผากโหนกกว้าง แทนที่จะเลือกโคที่โตเร็ว การส่งเสริม

845481331

ให้เลี้ยงโคพันธุ์ มากขึ้นจะเป็นการทำลายเศรษฐกิจประเทศ เพราะจะไปแย่งทรัพยากรที่ควรใช้ในการเลี้ยงโคพันธุ์อื่นที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจมากกว่า

2. การเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควร ไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่าหรือปล่อยทุ่งโดยไม่ดูแลเอาใจใส่

การเลี้ยงโคและผลิตโคเนื้อคุณภาพ

สิวเทพ วงศ์พรหม (2556) ในการเลี้ยงโคเนื้อจำแนกรายละเอียดมีดังนี้

1. เลี้ยงเพื่อผลิตโคพันธุ์แท้เราสามารถสร้างโคพันธุ์แท้ขึ้นมาได้ โดยใช้แม่โคพื้นเมืองหรือลูกผสมบราห์มัน ที่มีอยู่มากในบ้านเราเป็นแม่พื้นฐาน แล้วผสมแบบยกระดืบสายเลือด (Upgrading) ไปเรื่อย ๆ โดยทั่วไปพอถึงลูกชั่วที่ 4 ถือว่าเป็นพันธุ์แท้ได้

2. เลี้ยงเพื่อผลิตลูกโคขุนลูกโคที่ผลิตได้เพื่อนำไปเลี้ยงขุนส่งโรงฆ่า อาจเลี้ยงขุนเองหรือขายให้ฟาร์มอื่นไปขุน ดังนั้น จะต้องทราบว่าลูกโคที่เราผลิตได้นั้นเมื่อเลี้ยงขุนแล้วจะได้ซากที่มีน้ำหนักและคุณภาพตามที่ตลาดต้องการหรือไม่การผลิตลูกโคเพื่อเป็นลูกโคขุนมักใช้การผสมข้ามพันธุ์โดยใช้พ่อแม่พันธุ์คนละพันธุ์มาผสมพันธุ์กันลูกที่ได้จะเป็นลูกผสมที่มีลักษณะดีเด่นกว่าพ่อแม่เรียกว่า “เฮตเตอโรซิส (Heterosis)”

3. เลี้ยงเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ๆ เพื่อการใช้งาน เป็นโคชน หรือ โคลานเพื่อวิ่งแข่ง นอกจากจะต้องทราบวัตถุประสงค์แล้วจะต้องทราบว่าต้องการเลี้ยงโคในระบบใด จึงจะเลือกใช้พันธุ์และใช้วิธีการจัดการเลี้ยงดูให้ถูกต้องได้ ปัจจัยที่กำหนดว่าควรเลี้ยงโคในระบบใด เช่น เงินทุนที่มีอยู่ ที่ต้องใช้ได้แก่ ค่าซื้อพันธุ์โค สร้างคอกและโรงเรือน อาหารโค และค่าจ้างแรงงาน สถานที่เลี้ยง สภาพพื้นที่ ลมฟ้าอากาศ และแหล่งอาหาร เพราะหากอยู่ในพื้นที่ที่มีผลพลอยได้จากการเกษตรมากก็สามารถซื้อมาใช้เป็นอาหารโคได้ในราคาถูก จะลดต้นทุนได้มากและวิธีการผสมพันธุ์ ขึ้นอยู่กับว่าจะเลี้ยงเพื่อผลิตพันธุ์แท้หรือลูกผสมตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

การกำหนดธุรกิจการเลี้ยงโคขุน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกขาย ให้กับผู้เลี้ยงโคขุน การเลี้ยงโคประเภทนี้ ผู้เลี้ยงจะต้องเลี้ยงแม่โคเพื่อใช้ผสมกับพ่อโคพันธุ์ดีหรือผสมเทียมโดยใช้น้ำเชื้อของพ่อโคเนื้อพันธุ์ดี เพื่อผลิตลูกโคเพศผู้ที่มีลักษณะเหมาะสมต่อการขุน ส่วนลูกโคตัวเมียผู้เลี้ยงอาจจะคัดเอาไว้เป็นแม่ทดแทนในฝูงต่อไป (ไทยแคทเทิล, 2555)

2. เลี้ยงโคขุน ผู้เลี้ยงจะหาซื้อโครุ่นเพศผู้จากแหล่งต่าง ๆ มาขุนอาจเป็นการขุนแบบโคมัน ขุนลูกโคอ่อนหรือขุนโคขุนคุณภาพสูง

3. เลี้ยงแม่โคผลิตลูก และขุนเอง เป็นการเลี้ยงที่รวมเอาธุรกิจแบบที่ 1 และ 2 มารวมกันเมื่อลูกโคเพศผู้เกิดขึ้นก็จะนำมาขุนส่งโรงฆ่า

กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด

กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด คือ โดยเจ้าหน้าที่ผสมเทียมให้ความรู้ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์แก่เกษตรกรสมาชิกผสมเทียม และดำเนินการฉีดวัคซีนที่จำเป็นแก่โคสมาชิกผสมเทียมเสริมการปฏิบัติงานของกรมปศุสัตว์และให้มีการปรับปรุงฟาร์มโคเนื้อให้ได้ตามมาตรฐานของกรมปศุสัตว์ (หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1, 2551)

การควบคุมและป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยเป็นหน้าที่โดยตรงของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดทุกจังหวัด ทางสำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ ได้มีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในการควบคุมโรคปาก และเท้าเปื่อยไว้ตั้งแต่การเตรียมความพร้อมก่อนเกิดโรค การดำเนินงานเมื่อมีการระบาดรวมถึงการเฝ้าระวังหลังการระบาดและ การจัดทำแผนเตรียมความพร้อมในการ ควบคุมโรค ในช่วงที่ยังไม่มีการระบาดของ โรค หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และสำนักงาน ปศุสัตว์อำเภอ ต้องมีการจัดแผนการเตรียมความพร้อมล่วงหน้าทุกระดับ ทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์และยานพาหนะ หากเกิดการระบาดของโรคขึ้น เจ้าหน้าที่ต้องเข้าไปสอบสวนโรค เก็บตัวอย่างเพื่อยืนยันหาสาเหตุ สืบรวจสัตว์ป่วย และสัตว์ที่มีความเสี่ยง กักสัตว์ไม่ให้มีการเคลื่อนย้าย ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ ฟันทาลาย เชื้อโรคที่อาจปนเปื้อน แจกผู้บังคับบัญชา รวมถึงการประกาศพื้นที่เกิดโรคเป็นเขตโรคระบาดหรือเขตสงสัยว่าเป็นโรคระบาดตามอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2499 ในขณะที่บุคลากรอีกชุดหนึ่ง ทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้กับสัตว์ในรัศมี 5-15 กิโลเมตร (Ring vaccination) และทำการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบถึงการระบาดของโรคต่อไป (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555)

การศึกษาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรต่อโรค ไข้หวัดนกและวัคซีนป้องกันโรค ไข้หวัดนกในภาคเหนือของประเทศไทย จากการสอบถามเกษตรกรผู้เลี้ยง ไก่ไข่ ไก่ชน ไก่เนื้อ เป็ดไข่ และเป็ดไล่ทุ่ง ประมาณ 2,000 ราย ด้วยการจัดทำแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมของเกษตรกรที่เกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรค ไข้หวัดนกในพื้นที่ ตลอดจนศึกษาข้อมูลต่าง ๆ และผลทางคลินิกที่เกี่ยวข้องกับวัคซีนป้องกันโรค ไข้หวัดนก ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ของเกษตรกรที่เกี่ยวกับโรค ไข้หวัด นกนั้นอยู่ในระดับที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่เป็นกลุ่มที่มีความรู้ดี ที่สุด รองลงมาได้แก่เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ชน เกษตรกรผู้เลี้ยงเป็ด ส่วนเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อเป็นกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับโรค ไข้หวัดนกลดน้อยที่สุด ส่วนทัศนคติต่อโรค ไข้หวัดนกนั้น ทุกกลุ่มมีทัศนคติในเชิงที่เข้าใจดีว่าโรคนี้อาจมีความร้ายแรงต่อสุขภาพของสัตว์ปีกและคน รวมถึงเป็นโรคที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ (สุวิชัย โรจนเสถียร, 2550)

845481331

ประหยัด ศรีโคตร และหฤทัย รุ่งเรือง (2554) และ อภัย สุทธิสังข์ (2555) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการป้องกันโรคในปศุสัตว์ ประหยัด ศรีโคตร และหฤทัย รุ่งเรือง (2554) ทำการศึกษา กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ที่เลี้ยงต่อโรคไขหวัดนก ในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นกลุ่มเกษตรกรขนาดกลาง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีการปรับพฤติกรรมเพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันโรคไขหวัดนกมากขึ้น โดยศึกษาเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการระบาดของโรค และ อภัย สุทธิสังข์ (2555) ได้ศึกษากลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อยใน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในจังหวัดสระบุรี เพื่อศึกษาถึงปัจจัยแทรกซ้อน และผลกระทบ รวมถึงปัจจัยที่เป็นปัญหาต่อการบริหารจัดการในการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม เจ้าหน้าที่ศูนย์รับนมและสหกรณ์โคนม และเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ในจังหวัดสระบุรีผล การศึกษาพบว่า ความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยของผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับดี แต่ยังมีองค์ความรู้บางประการที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทักษะของเจ้าหน้าที่มีทัศนคติทางบวก ในขณะที่เกษตรกร และเจ้าหน้าที่ศูนย์รับนมและสหกรณ์โคนม มีทัศนคติปานกลาง และทัศนคติทางลบมากกว่าร้อยละ 50 และการปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมมีการปฏิบัติที่ถูกต้อง ในการป้องกันและควบคุมโรคระบบการเลี้ยงโคเนื้อ

ในการทำเกษตรกรรมทั่วไปของประเทศไทย พบว่า สัตว์เคี้ยวเอื้อง โดยเฉพาะ โคเนื้อและกระบือมักจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเกษตรเสมอ เนื่องจากการเลี้ยงโค กระบือเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านที่มาช้านานและมีการใช้แรงงานสัตว์เหล่านี้ที่ควบคู่กับการปลูกพืชมาตลอด เช่น การไถพรวนในการปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ ตลอดทั้งลากเวียน การขนส่ง ถ้าเปรียบเทียบระหว่างโคเนื้อและกระบือจะพบว่า โคเนื้อจะมีการเลี้ยงมากกว่ากระบือ และมีการเลี้ยงกระจายไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย ในการเลี้ยงโคเนื้อมีหลายระบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และปัจจัยพื้นฐานในการเลี้ยง ปัจจัยหลัก ๆ เช่น เงินทุน ซึ่งเป็นค่าพันธุ์สัตว์ ค่าสร้างคอกและโรงเรือน อาหารโค และค่าจ้างแรงงาน นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับสถานที่ แปลงปลูกหญ้าในการเลี้ยงโค สภาพดินฟ้าอากาศ และแหล่งอาหารเสริมอื่น ๆ ในพื้นที่

ระบบการเลี้ยงโค

การเลี้ยงแบบเร่ร่อน เป็นการเลี้ยงสมัยดั้งเดิมหรือการเลี้ยงของชนเผ่าเร่ร่อนในทะเลทรายเลี้ยงโดยไล่ต้อนไปหากินในทำเลต่าง ๆ ย้ายคอกไปเรื่อย ๆ ตามแหล่งอาหารโคที่มีให้แต่ละวันเป็นการเลี้ยงที่ใช้ต้นทุนน้อยที่สุด พันธุ์สัตว์ต้องมีความทนทาน หากินเก่งตัวไม่ใหญ่มากนัก การเลี้ยงแบบไล่ต้อน ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบผสมผสานกับการทำเกษตรกรรมของ

845481331

เกษตรกรรายย่อย ผุง โคมักมีขนาดเล็ก สามารถให้สมาชิกในครอบครัวได้คื้อนไปเลี้ยงตามแหล่งอาหารในทำเลต่าง ๆ ริมถนน หรือในป่าใกล้หมู่บ้าน ตอนเย็นได้กลับเข้าคอก คอกอาจจะอยู่ในบริเวณบ้านหรือในชายป่าที่เลี้ยง มีฟางข้าวและผลพลอยได้ ทางเกษตรกรเป็นอาหารเสริม

ความรู้เรื่องการให้อาหารและการดูแลสุขภาพโค การเลี้ยงแม่โคในระยะต่าง ๆ การเลี้ยงแม่โคให้มีความสุขที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญต่อการผสมของแม่โค และทำให้แม่โคให้ลูกอย่างสม่ำเสมอ ความต้องการของอาหารของแม่โคระยะต่าง ๆ แตกต่างกัน การจัดการเลี้ยงดูแม่โคสามารถจำแนกออกเป็นระยะต่าง ๆ ตามความต้องการอาหารของโคได้ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 จากคลอดลูก ถึง 3-4 เดือน หลังคลอด ซึ่งเป็นระยะผสมพันธุ์จนถึงตั้งท้อง

ระยะที่ 2 ท้อง 4-6 เดือน

ระยะที่ 3 ท้อง 3 เดือนก่อนคลอด เป็นระยะที่แม่โคท้องแก่จนถึงคลอดลูก

การให้อาหาร คือแต่ละฟาร์มจะบันทึกข้อมูลการให้อาหารเพื่อเก็บประวัติการให้อาหาร การคำนวณปริมาณอาหารและค่าใช้จ่ายในระหว่างการเลี้ยงโคเนื้อ รวมถึงกรณีโคป่วยก็สามารถทราบข้อมูลการให้อาหารเพื่อหาสาเหตุในการเจ็บป่วยได้ การให้อาหารแบ่งเป็นการให้อาหารหยาบและอาหารข้น ในระยะจากคลอดลูกถึงผสมพันธุ์ หากแม่โคมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นจะทำให้การผสมติดดีขึ้นและลดระยะห่างของการให้ลูกลง แต่การทำให้โคเพิ่มน้ำหนักโดยให้อาหารข้นเสริมต้องเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ถ้าให้แม่โคได้กินหญ้าอ่อนในแปลง 3-4 สัปดาห์ ก่อนถึงฤดูผสมพันธุ์ แม่โคจะเริ่มทำน้ำหนักเพิ่มขึ้นและมีการผสมพันธุ์ที่ดีขึ้น เมื่อแม่โคคลอดแล้วจะกินอาหารเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

อาหารหยาบ โคนเป็นสัตว์ที่ธรรมชาติสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์จากอาหารหยาบเป็นหลัก ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั้งยุโรป สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลียว่า การเลี้ยงโคเนื้อและโคนมที่มีประสิทธิภาพโดยใช้ต้นทุนต่ำต้องเลี้ยงด้วยอาหารหยาบเป็นหลัก ควรเก็บอาหารข้นให้สัตว์ที่ใช้ประโยชน์จากอาหารหยาบไม่ได้และสามารถใช้อาหารข้นให้เป็นเนื้อได้มีประสิทธิภาพสูงกว่า ซึ่งได้แก่ สัตว์ปีกและสุกร จะดีกว่า ดังนั้น การเลี้ยงโคเนื้อควรให้อาหารหยาบเป็นหลักให้อาหารข้นเฉพาะจำเป็นเท่านั้น

อาหารหยาบที่สำคัญสำหรับโคคือหญ้าสด พันธุ์หญ้าที่กรมปศุสัตว์ส่งเสริมให้เกษตรกรทั่วไปปลูกเลี้ยงสัตว์ เช่น หญ้าลูซี่ กินนีสีม่วง หญ้าขน แพงโกล่า เสมิต ฯลฯ ในฤดูฝนมักมีหญ้าสดเกินความต้องการของโค จึงควรถนอมไว้เป็นอาหารสัตว์ในฤดูแล้งโดยทำการหญ้าแห้งหรือหญ้าหมัก นอกจากหญ้าแล้ว พืชตระกูลถั่วยังเป็นพืชอาหารสัตว์ที่มีคุณค่าทางอาหารสูง เนื่องจากถั่วส่วนใหญ่ มีระบบรากลึกกว่าหญ้าจึงทนแล้งได้ดีกว่า พืชตระกูลถั่วที่กรมปศุสัตว์แนะนำให้ปลูก เช่น ถั่วฮามาต้า แกรมสไตโล เช่น โตซีมา ซีราโตร กระถิน แคลฝรั่ง ไมยรา ฯลฯ

845481331

วัสดุพลอยได้จากการปลูกพืชสามารถนำมาเลี้ยงโคได้ เช่น ฟางข้าว ต้นข้าวโพด ยอดอ้อย มันสำปะหลัง ต้นถั่วลิสง ต้นถั่วเหลือง ฯลฯ ผลพลอยได้จากอุตสาหกรรมการเกษตร ก็สามารถนำมาใช้ได้ เช่น กากน้ำตาล เปลือกสับประรด เป็นต้น

อาหารข้น หมายถึง อาหารที่มีความเข้มข้นทางโภชนาการสูง โดยเฉพาะโปรตีน มีเปอร์เซ็นต์เยื่อใยต่ำ เมื่อสัตว์กินเข้าไปสามารถย่อยได้ง่าย จำแนกเป็นอาหารชนิดเดียว เช่น รำ ปลายข้าว ข้าวโพดบด กากถั่วลิสง กากปาล์ม ฯลฯ อาหารข้นสำเร็จรูป ใช้เลี้ยงเสริมกับอาหารหยาบ สามารถนำมาใช้เลี้ยงโคได้เลย โดยผู้เลี้ยงไม่ต้องนำวัตถุดิบอย่างอื่นมาผสมผสานอีก อาจอยู่ในรูปอาหารผง หรืออัดเม็ดก็ได้ ส่วนใหญ่ประกอบด้วยรำ ปลายข้าว หรือข้าวโพด กากถั่วเหลือง กากถั่วลิสง หรือ กากปาล์ม ปลาป่น ใบกระถินป่น ไวตามิน และแร่ธาตุ

2.1 หัวอาหาร เป็นอาหารที่ประกอบด้วยอาหารโปรตีนสูงผสมกัน เช่น กากถั่วเหลือง กากถั่วลิสง ปลาป่น ใบกระถินป่น ไวตามิน และเกลือแร่ เมื่อจะใช้ผู้เลี้ยงจะต้องนำวัตถุดิบอย่างอื่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ให้พลังงานสูง ที่สามารถหาง่ายในท้องถิ่นมาผสมตามสัดส่วนที่ผู้ผลิตหัวอาหารกำหนดไว้จึงจะได้คุณค่าทางอาหารตามที่ต้องการ วัตถุดิบที่ต้องนำมาผสม เช่น รำ ปลายข้าว ข้าวโพดบด ฯลฯ

2.2 อาหารสำเร็จรูป ที เอ็ม อาร์ (TMR หรือ Total mixed ration) เป็นอาหารผสมระหว่างอาหารหยาบและอาหารข้น สามารถนำไปใช้เลี้ยงโคได้เลย โดยไม่ต้องให้อาหารหยาบอีก เช่น หญ้าสด เหมาะสำหรับฟาร์มที่หาอาหารหยาบได้ยาก

การให้อาหารข้นเสริมจะทำให้โคลดการกินหญ้าลง นอกจากเมื่อขาดแคลนหญ้าหรือหญ้ามีโปรตีนต่ำเท่านั้นจึงควรให้อาหารข้น เมื่อเริ่มให้อาหารข้นอาจมีโคบางตัวยังไม่ยอมกินอาหารข้น ควรจะให้น้ำใจว่าโคทุกตัวกินอาหารข้นแล้วจึงค่อยเพิ่มอาหารถ้าให้อาหารข้นมากไปทำให้โคย่อยอาหารหยาบได้น้อยลง โดยทั่วไปไม่ควรให้กินเกินวันละครั้ง (นอกจากโคขุน) เพราะถ้าให้หลายครั้งโดยให้ครั้งละน้อย ๆ โคบางตัวจะแย่งกินอาหารไม่ทัน การให้อาหารควรใช้เวลาเดียวกันอย่างสม่ำเสมอ การเปลี่ยนเวลาให้อาหารอาจทำให้ระบบทางเดินอาหารของโคผิดปกติอย่างรุนแรงได้

การให้แร่ธาตุเสริม แร่ธาตุทำให้สัตว์เจริญเติบโต และทำให้การทำงานของร่างกายและระบบสืบพันธุ์เป็นปกติ การให้อาหารแร่ธาตุอาจทำได้ ดังนี้

1. แร่ธาตุก้อน มีบริษัทต่าง ๆ ทำอาหารแร่ธาตุก้อนสำหรับโคกระบือขาย ทำเป็นก้อนทรงกลมหรือสี่เหลี่ยมลูกบาศก์สำหรับวางหรือแขวนไว้ให้สัตว์เลียกิน ขนาดก้อนละ 2 กิโลกรัม ราคา ประมาณ 30-50 บาท ไร่แบบนี้ใช้ได้สะดวก

845481331

2. แร่ธาตุผง ผู้เลี้ยงอาจผสมแร่ธาตุตั้งไว้ให้โคเลียกินหรือใช้ผสมในอาหารชั้น สูตรที่แนะนำโดยกองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ ดังนี้

2.1 กระจกป่น 50 ส่วน

2.2 เกลือป่น 50 ส่วน

2.3 จุนสีป่น 1 ส่วน

2.4 โคบอลท์ซัลเฟต 0.06 ส่วน

ถ้าหาจุนสีและโคบอลท์ซัลเฟตไม่ได้จะใช้กระจกป่นและเกลือป่นอย่างละครึ่งก็ใช้ได้ แร่ธาตุผง มีข้อเสียคือ อาจหกเสียหายหรือถูกน้ำละลายได้ง่าย

การคำนวณน้ำหนักโคจากความยาวรอบอก การทราบน้ำหนักโคสามารถช่วยให้ผู้เลี้ยงทราบว่าจัดการเลี้ยงดูของตนเองถูกต้องหรือไม่ โคเติบโตได้ตามที่ควรจะเป็นหรือไม่ การใช้เครื่องชั่งในการชั่งน้ำหนักโคจะมีราคาแพงไม่เหมาะสำหรับเกษตรกรรายย่อย นอกจากจะเป็นฟาร์มขนาดใหญ่หรือเป็นตาซึ่งรวมประจำกลุ่มหรือหมู่บ้าน วิธีที่สะดวกก็คือ การวัดรอบอกโค แล้วนำความยาวรอบอกมาเทียบเป็นน้ำหนัก

การจัดการด้านสุขภาพโค ผู้เลี้ยงโคต้องรู้จักการควบคุมป้องกันโรคที่สำคัญในการเลี้ยงระยะต่าง ๆ กำหนดการปฏิบัติด้านสุขภาพโดยสรุปตามตารางที่ 1 การดำเนินการดังกล่าวให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของสัตวแพทย์ในพื้นที่หรือติดต่อให้สัตวแพทย์เป็นผู้ดำเนินการให้

845481331

ตารางที่ 1 การควบคุมป้องกันโรคที่สำคัญในการเลี้ยงระยะต่าง ๆ (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555)

การปฏิบัติ/ อายุ	4 สัปดาห์	3-8 เดือน	4 เดือน และทุก 4 เดือน	6 เดือน และทุก 6 เดือน	ทุกปี	แม่พันธุ์ 1 เดือน ก่อนผสม/ ก่อนคลอด
ถ่ายพยาธิ	ฉีด/ กรอก					
ฉีดวิตามิน AD3E*						5 มล. เข้ากล้ามเนื้อ
ฉีดวัคซีนโรคแท้ง ติดต่อ (Brucellosis)		2 มล. ใต้หนัง				
ฉีดวัคซีนโรคคอบวมหรือโรคเฮโม ฯ				1 มล. เข้า กล้ามเนื้อ		
ฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย			2 มล. ใต้หนัง			
ฉีดวัคซีนโรคแอนแทรกซ์					1 มล. ใต้หนัง	
ฉีดวัคซีนโรคไขขา				5 มล. ใต้หนัง		
ทดสอบวันโรค					ปลุกเชื้อ ใต้โคน หาง	
ตรวจโรคแท้งติดต่อ					เจาะเลือด	
ตรวจโรคพารา ที.บี.					เจาะเลือด	

845481331

BUU-Thesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมโคปกติกับโคที่เริ่มป่วย (กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์, 2555)

พฤติกรรมปกติ	พฤติกรรมเริ่มป่วย
1. เมื่อปล่อยแปลง จะเตะเล็มหญ้าติดต่อกัน ประมาณ 1-3 ชั่วโมง แล้วหยุดนิ่ง (อาจยืนหรือนอน) ประมาณ 10-20 นาที จากนั้นเริ่มเคี้ยวเอื้อง ประมาณ 10-20 นาที แล้วก็ลงมือเตะเล็มหญ้า สลับกันไป	1. เมื่อปล่อยแปลงจะยืนนิ่งได้ตั้งไม้ตลอดเวลาโดยไม่เตะเล็มหญ้าและไม่เคี้ยวเอื้อง
2. เมื่ออยู่ในคอก จะเคี้ยวเอื้องและหยุดนิ่ง สลับกันไป	2. ขณะอยู่ในคอกไม่เคี้ยวเอื้องเลย ไม่แกว่งหางไล่แมลง ยืนหรือนอนซึมตลอดเวลา ไม่ชอบเคลื่อนไหว
3. ขณะหยุดนิ่งอาจยืนหรือนอน บางครั้งก็หลับตา แต่หูและหางยังคงกระดิกไล่แมลงตลอดเวลา	3. ปัสสาวะมีสีขุ่น หรือเหลืองเข้ม หรือเหลืองปนเขียว มีเลือดปน
4. ในวันหนึ่ง ๆ โคอจะดื่มน้ำ 3-4 ครั้ง ถ้าแปลงหญ้าไม่สมบูรณ์ วัวจะใช้เวลาเตะเล็มหญ้ามากที่สุดอาจจะเตะเล็มหญ้าตลอดวัน (ถ้ายังไม่อิ่ม) โดยไม่หยุดพักนิ่ง และเคี้ยวเอื้องเลย	4. อุจจาระเหลว สีแดงหรือมีเลือดปน ถ่ายเป็นมูกหรือเป็นเม็ด มีกลิ่นเหม็นมาก มีพยาธิปน
5. ปัสสาวะปกติมีสีใส หรือสีเหลืองอ่อน ๆ	5. หัวใจเต้นช้าหรือเร็วกว่าปกติ
6. ปกติโคถ่ายอุจจาระวันละประมาณ 8 ครั้ง คือ กลางวัน 5 ครั้ง กลางคืน 3 ครั้ง รวมอุจจาระหนักประมาณร้อยละ 4-5 ของน้ำหนักตัวลักษณะ อุจจาระขึ้นอยู่กับชนิดของอาหาร ถ้ากินหญ้าอย่างเดียวน่าจะมีสีเขียว กลิ่นไม่เหม็นมาก	6. หายใจหอบ ถี่ หรือ หายใจเบา ๆ นาน ๆ ครั้ง
7. การเต้นของหัวใจปกติร้อยละ 60-70 ครั้งต่อนาที	7. อุณหภูมิในร่างกายสูงกว่าปกติ
8. การหายใจปกติ 15-30 ครั้งต่อนาที	
9. อุณหภูมิร่างกายโคปกติอยู่ระหว่าง 38-39 องศาเซลเซียส วัดโดยใช้ปรอทสอดที่ทวารหนัก	

กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด

845481331

BUU_1Thesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด คือ มีการสนับสนุนเกษตรกรรายย่อยให้รวมตัวเพื่อจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคที่มีสถานีสวมเทียม จัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคอย่างน้อย 1 กลุ่ม เพื่อสร้างเครือข่ายการซื้อขายโคกับตลาด ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรสามารถมีอำนาจต่อรองมากขึ้น มีการสนับสนุนทางการตลาดให้เกษตรกรสามารถขายโคลูกผสมที่เกิดจากการผสมเทียมกับตลาดคุณภาพ สหกรณ์โปนยางคำ สหกรณ์โคเนื้อกำแพงแสน สหกรณ์โคขุนสระแก้ว ช่วยส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนหันมาบริโภคเนื้อโคในประเทศ โดยให้หมุนเวียน จัดประกวดโคเนื้อที่เกิดจากการผสมเทียมปีละ 1 ครั้ง (หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1, 2551)

การตลาดและราคาจำหน่าย ตลาดในประเทศ แบ่งเป็น 3 ประเภท

1. ตลาดโคมีชีวิต สถิติกรมปศุสัตว์ปี พ.ศ. 2555 มีตลาดนัดโค กระบือ 127 แห่ง ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 81 แห่ง ภาคเหนือ 19 แห่ง ภาคกลาง 19 แห่ง ภาคตะวันออก 4 แห่ง และภาคตะวันตก 8 แห่ง ส่วนภาคใต้ไม่มีตลาดนัดโค กระบือ เนื่องจากปริมาณโค กระบือมีน้อยไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อขายในตลาดนัด

2. ตลาดเนื้อโค ราคาเนื้อโคซึ่งจะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับคุณภาพของเนื้อโค กล่าวคือ เนื้อโคที่มีคุณภาพสูงจะมีราคาสูงกว่าเนื้อโคคุณภาพทั่วไป เนื้อโคคุณภาพสูง หมายถึง เนื้อโคที่เน้นความนุ่ม ความชุ่มฉ่ำ และมีไขมันแทรกในกล้ามเนื้อเป็นสำคัญ เนื้อโคที่มีคุณภาพสูงจะได้จากโคที่มาจากโคที่มีระบบการเลี้ยงดูและมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เนื้อโคมีคุณภาพสูง

ปริมาณการบริโภคเนื้อโค ปริมาณ การบริโภคของประเทศไทย จะหามาได้จากข้อมูลจำนวนโคที่เข้าโรงฆ่า น้ำหนักซากโค ซึ่งมีปริมาณ ร้อยละ 50-58 ของน้ำหนักโคมีชีวิต ปริมาณเนื้อแดง (เนื้อเขา) ที่ได้จากการชำแหละตัดแต่งจะเท่ากับ ร้อยละ 80-85 ของน้ำหนักซาก (ร้อยละ 40-46 ของน้ำหนักโคมีชีวิต) ทั้งนี้เปอร์เซ็นต์ซากเนื้อแดงที่ได้จากการตัดแต่งจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับประเภทของโคที่เข้าฆ่า ดังนั้น เมื่อทราบปริมาณเนื้อแดงที่ผลิตได้ทั้งปี ก็ย่อมคำนวณหาปริมาณการบริโภคเนื้อโคได้ แต่เนื่องจากประเทศไทยที่มีโรงฆ่าไม่ถูกต้องตามกฎหมายอยู่มาก ประกอบกับจำนวนโคที่แจ้งอนุญาตฆ่าหรือมีใบอนุญาตับตรการฆ่าน้อยกว่าที่ถูกฆ่าจริง จากการศึกษาการบริโภคเนื้อโค แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ตลาดระดับล่าง ผู้บริโภค คือ ผู้ที่ซื้อเนื้อจากเจียงเนื้อในตลาดสดทั่วไปและโรงงานทำลูกชิ้น ตลาดระดับกลาง ผู้บริโภค คือ ผู้ที่ซื้อเนื้อจากตลาดสดขนาดใหญ่ เช่น ตลาดองค์กรเพื่อเกษตรกร (อดก.) จนถึงห้างสรรพสินค้า และตลาดระดับสูง ผู้บริโภค คือ ผู้ที่ซื้อเนื้อซึ่งเน้นความนุ่มของเนื้อเป็นสำคัญ เพื่อนำไปทำอาหารประเภท สเต็ก ผู้บริโภคมีตั้งแต่คนไทยที่รู้จักวิธีประกอบอาหารจากเนื้อแบบตะวันตก คนต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย โรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ

845481331

3. ตลาดผลิตภัณฑ์จากโคเนื้อ เนื้อโคใช้แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ลูกชิ้น ไข่กรอก ชนิดต่าง ๆ และเนื้อกระป๋อง (Can beef) ส่วนหนึ่งโค ภายในประเทศผลิตได้ปีละ 45,000 ตัน หรือ ร้อยละ 30 ของประมาณความต้องการใช้หนึ่งของประเทศซึ่งยังไม่พอเพียง และส่วนกระดุกและขา เป็นผลพลอยได้จากการฆ่าสัตว์ กระดุกจะใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น กระดุก แดก เจลาติน อาหารสัตว์ ปู๋ย ส่วนขาใช้ในกลุ่มงานฝีมือ ตกแต่งบ้าน หวี กระดุม เป็นต้น

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2552) วิธีการตลาดโคเนื้อเริ่มจากเกษตรกรทั่วไปที่เลี้ยง โคมีชีวิต ส่วนใหญ่จะเป็น โคพื้นเมือง โดยเมื่อทำการเลี้ยงให้โคเจริญเติบโตพร้อมที่จะขายแล้ว พ่อค้ารวบรวมโคท้องถิ่น จะมาทำการรับซื้อจากเกษตรกรในหมู่บ้าน หรือถ้าตำบลนั้น ๆ มีจำนวน โคมีชีวิตจำนวนมาก มีการซื้อขายกันโดยผ่านตลาดนัดโค-กระบือ โดยผู้ซื้อที่มาซื้อกันในตลาดมีทั้ง เกษตรกรที่ซื้อไปเลี้ยงต่อ และพ่อค้าเชือดหรือพ่อค้าขายส่ง โคชำแหละมาทำการซื้อเข้าโรงฆ่า

ดำรง สีนานุรักษ์ (2555) ตลาดเนื้อโคของประเทศไทยเนื้อที่บริโภคในสภาพเนื้อสดใน เมืองไทยถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม นั่นคือ กลุ่มตลาดระดับล่าง ระดับกลาง และระดับสูง โดย กลุ่มแรก คือ เนื้อเชียง คุณภาพต่ำจากโคพื้นเมืองหรือโคจากประเทศเพื่อนบ้านหรือโคนมคัดทิ้ง กลุ่มที่สอง จะเป็นเนื้อโคลูกผสมบราห์มันเป็นส่วนใหญ่หรือมีลูกผสมวัวชาโรเล่ส์อยู่บ้าง อาจผ่าน ระดับการขุนบ้างระยะสั้น ๆ โดยใช้วัตถุดิบหาง่ายในท้องถิ่น ตลาดจะเป็นกลุ่มตลาดใหญ่ใน กรุงเทพฯ หรือห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ ส่วนตลาดระดับสูงนั้นมักจะต้องการสายเลือดของวัวเนื้อ พันธุ์มาตรฐาน เป้าหมายในการขุน จะต้องการขนาดซากใหญ่และอัตราการเจริญเติบโตสูง น้ำหนัก ส่งเข้าโรงฆ่าประมาณ 600 กิโลกรัม ตลาดเนื้อคุณภาพสูงภายในประเทศยังขยายได้อีกสูงมาก อย่างไรก็ตามถ้ามองจากพื้นเพของพันธุ์กรรมและประชากรโคที่ใช้อยู่ในกลุ่ม ตลาดเนื้อคุณภาพ กลางและสูงของไทยข้างต้นแล้ว การนำพันธุ์กรรม โควากิว มาผสมข้ามในกลุ่มลูกผสมบราห์มัน พื้นเมือง น่าจะดึงระดับ BMS ของซากขึ้นไปจาก 0 เป็นแค่ระดับ BMS 1-2 ในระดับ 12 ของญี่ปุ่น ส่วนลูกผสมชาโรเล่ส์-บราห์มัน หรือกำแพงแสน น่าจะดึงขึ้นได้ในระดับ BMS 2-4 (หมายเหตุ ระดับไขมันแทรก 1-5 ตาม มอกช. 6001-2547 ของไทย วัดที่ระหว่างซี่โครง 12/ 13 เชื่อว่าระดับ ไขมันแทรก 5 ตาม มอกช.นี้ เมื่อเทียบกับ BMS 1-12 ของญี่ปุ่นวัดที่ซี่โครง 6/ 7 จะเทียบได้กับ ระดับ BMS 3 ซึ่งเท่ากับเกรดสูงสุดของระบบวัดไขมันแทรกตามมาตรฐานของอเมริกาหรือที่เรียก ระดับ Prime) ตลาดการค้าระหว่างประเทศ

1. ปี พ.ศ. 2551-2555 การนำเข้าโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 58.47 ต่อปี โดยส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศเมียนมาร์ ปี พ.ศ. 2555 การนำเข้าโคมีชีวิตมีปริมาณ 71,140 ตัว มูลค่า 305 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 46,107 ตัว มูลค่า 205.03 ล้านบาท ร้อยละ 54.29 และ 48.78 ตามลำดับ ปี พ.ศ. 2551-2555 ปริมาณการนำเข้าโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ของ

845481331

ไทยเพิ่มขึ้นในอัตรา ร้อยละ 64.33 ต่อปี โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าเนื้อโคจากประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ส่วนผลิตภัณฑ์นำเข้าจากประเทศอินเดีย นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ปี พ.ศ. 2555 การนำเข้าเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 11,470 ตัน มูลค่า 1,705 ล้านบาท เทียบกับ ปี พ.ศ. 2554 ซึ่งนำเข้าปริมาณ 7,626.37 ตัน มูลค่า 1,078.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.40 และ 58.06 ตามลำดับ การนำเข้าเนื้อโคคุณภาพจากออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา แต่มีการนำเข้าโคเนื้อที่เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 40 จากประเทศอินเดีย ซึ่งคาดว่าจะเป็นการนำเข้าเพื่อส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านต่อไป

2. ปี พ.ศ. 2551-2555 การส่งออกโคมีชีวิตของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8.23 ต่อปี โดยส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย และ สปป. ลาว ปี พ.ศ. 2555 การส่งออกโคมีชีวิตมีปริมาณ 147,000 ตัว มูลค่า 1,400 ล้านบาท เทียบกับปี พ.ศ. 2555 ซึ่งส่งออก ปริมาณ 121,778 ตัว มูลค่า 998.04 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.71 และ 40.27 ตามลำดับ ประเทศเพื่อนบ้านยังคงมีความต้องการโคเนื้อจากไทยแม้ว่าราคาโคเนื้อจะปรับตัวสูงขึ้น แต่การส่งออกโคมีชีวิตก็ยังคงเพิ่มขึ้น ปี พ.ศ. 2551-2555 ปริมาณการส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตรา 1.89 เท่าต่อปี เนื่องจากยังคงมีความต้องการเนื้อโคจากประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ปี พ.ศ. 2555 การส่งออกเนื้อโคและผลิตภัณฑ์มีปริมาณ 6430 ตัน มูลค่า 665 ล้านบาท เทียบกับ ปี พ.ศ. 2555 ซึ่งส่งออกปริมาณ 4,464 ตัน มูลค่า 381 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.04 และ 74.54 ตามลำดับ เนื่องจากมีการส่งออกเนื้อโค ส่วนใหญ่ส่งไปยัง สปป. ลาว เพิ่มขึ้น

สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในเรื่องนโยบายสร้างรายได้ เรื่องเพิ่มศักยภาพกระบวนการผลิตด้านปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพียงพอกับความต้องการภายในประเทศและส่งออก เพิ่มสมรรถนะการควบคุม ป้องกัน วินิจฉัย และบำบัดโรคติดต่อระหว่างสัตว์สู่คน การพัฒนาเทคโนโลยีด้านชีวภัณฑ์สัตว์และการตรวจสอบคุณภาพ

สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2555-2559) ในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ด้านกลยุทธ์การวิจัยที่ 1 สร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน และการพึ่งตนเองของสินค้าเกษตร ในเรื่องการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับปศุสัตว์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และนำไปสู่การแข่งขันและการพึ่งตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สุกร โคเนื้อ โคนม สัตว์ปีก และแพะ

845481331

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว

การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ

ขณะเดียวกันภาครัฐเตรียมผลักดันการส่งออกให้มีปริมาณที่เพิ่มขึ้น เช่น เมื่อกลางเดือน กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา กรมปศุสัตว์ ได้จัดสัมมนา “การประชุมเครือข่าย โคเนื้อระดับชาติ เพื่อการผลิตเชิงคุณภาพ” เพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมโคเนื้อ ทั้งกลุ่มเกษตรกร วิชากิจชุมชน สหกรณ์ ที่เพาะเลี้ยงแม่พันธุ์ กลุ่มผู้เลี้ยง เพื่อร่วมมือ วิเคราะห์ วางแผนทางการตลาดร่วมกัน โดยมี ภาคเอกชนเป็นผู้เจรจากับต่างประเทศ และมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนสมาคมโคเนื้อแห่งประเทศไทย ปัจจุบันเงินยังเป็นตลาดที่มีอนาคตมากสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยง โคเนื้อไทย แม้ที่ผ่านมายอด การส่งออกไปจีน รวมถึงเวียดนามอาจจะชะลอตัวลงบ้าง เนื่องจากปัญหา โรคปากเท้าเปื่อยและ การใช้สารเร่งเนื้อแดง และการที่ภาครัฐ สามารถช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ในจังหวัดสระแก้ว ได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูโดยการเปลี่ยนอาชีพทางการเกษตรอื่นในพื้นที่ ไม่เหมาะสมมาเลี้ยงปศุสัตว์ ให้สามารถประกอบอาชีพปศุสัตว์โดยมีรายได้ที่มั่นคง ยั่งยืน และการเพิ่มแม่โคเนื้อพันธุ์ดีกว่า 120,000 ตัว ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นจะเป็นการนำร่อง และ เพิ่มฐานการผลิตโคเนื้อเข้าสู่ระบบการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตโคเนื้อของภาคตะวันออก เพื่อเป็นที่ต้องการของตลาดประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา และประเทศลาวและสัวาเซียน ในอนาคตต่อไป

การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากเนื้อโค โดยการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ ผู้ประกอบการสหกรณ์ในการพัฒนาธุรกิจการผลิตและแปรรูปโคเนื้ออย่างครบวงจร พัฒนาคุณภาพ และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดทุกระดับ ส่งเสริมและ สนับสนุนการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากโคเนื้อ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มรวมทั้งบังคับใช้กฎหมายและ ระเบียบมาตรฐานการฆ่าสัตว์และการจำหน่ายเนื้อสัตว์อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจร

โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีตลาดกลาง โคเนื้อ/ โคขุนในพื้นที่อย่างถาวร ส่งเสริม และสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมการบริโภคโคเนื้อโคให้เกิดขึ้นในวงกว้าง การประชาสัมพันธ์ ตราสัญลักษณ์ให้เป็นที่รู้จัก การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดที่หลากหลายและต่อเนื่อง พัฒนา ระบบการกระจายสินค้าและการจัดจำหน่าย ตลอดจนพัฒนาความรู้ด้านการตลาดแก่เกษตรกรให้ สามารถทำการตลาดได้ด้วยตนเอง ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 จึงต้องสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งเพื่อรับรองการเข้าสู่ AEC ดังกล่าว โดยไทย

845481331

มีศักยภาพในการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้านสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้อ่อน ตลาอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ก่อนข้างสูง และไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยไทยส่งออกโคมีชีวิตส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซีย ส่วนเนื้อโคแช่เย็นแข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศลาว แม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมีความต้องการโคเนื้อจากไทย แต่ผลผลิตโคเนื้อกลับลดลง จากการที่เกษตรกรได้รับการเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้วราคาโคเนื้อจึงขยับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้การส่งออกชะงักตัวลง เกษตรกรและสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อจะต้องการมีการวางแผนการผลิตและการตลาดเพื่อรองรับตลาดอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2552)

อุตสาหกรรมโคเนื้อเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญบ่งบอกถึงความมั่นคงในด้านอาหาร เป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรชาวนามานานจนเป็นวิถีชีวิต เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่กระจายตัวกันอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยกว่าครึ่งหนึ่งอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลาดของประเทศลาว เวียดนาม และกัมพูชา มีความต้องการบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ ประเทศไทยจึงมีโอกาสที่จะส่งออกโคเนื้อไปยังประเทศดังกล่าว ดังนั้นการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศเพื่อการผลิตนั้น ดูจากความต้องการของตลาดและผู้บริโภค ส่งผลให้มีการเลือกสายพันธุ์โคเนื้อมาปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด รวมไปถึงเส้นทางการนำเข้าและส่งออกโคเนื้อของประเทศไทย อุตสาหกรรมโคเนื้อไม่มีข้อได้เปรียบกับผู้บริโภค กล่าวคือ ทุกคนสามารถบริโภคเนื้อโคได้ไม่ว่าศาสนาใดก็ตาม ทำให้มีโอกาสการผลิตเพื่อการส่งออก เนื้อโคไปจำหน่ายได้เพิ่มมาก (ภัทรมน ทิมทอง, 2560)

สุวิษ บุญโปร่ง (2558) กล่าวว่าไว้ว่า ประเทศไทยไม่มีข้อขัดแย้งทางการเมืองกับกลุ่มประเทศมุสลิม ทำให้มีโอกาสส่งออกเนื้อโคจำหน่ายได้ทั่วโลก ชื่อเสียงอาหารไทยที่รู้จักไปทั่วโลก ทำให้มีโอกาสพัฒนาเนื้อโคเพื่อการส่งออกโคเนื้อสหภาพเมียนมาร์ ด้านกักกันสัตว์ (ระยะกักโค 21) วัน) ผู้ประกอบธุรกิจฟาร์มโคขุน ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครสวรรค์ พิษณุโลก สุโขทัย พะเยา และ เชียงใหม่ พ่อค้ารวบรวม นายหน้าผู้ที่ซื้อโคเนื้อจากสหภาพเมียนมาร์ และรวบรวมโคเนื้อเพื่อส่งออก โคเนื้อจากสหภาพเมียนมาร์ นำเข้ามาเพื่อขุน (น้ำหนักประมาณ 500-700 กิโลกรัม) แล้วทำการส่งออกไปที่ สปป. ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน นครพนม มุกดาหาร ด้านอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านสะเดา จังหวัดสงขลา ท่าเรือเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ด้านเชียงของ-R3A จังหวัดเชียงราย เวียดนาม สหภาพเมียนมาร์ (ท่าเรือสบหลาย) สปป. ลาว มาเลเซีย กัมพูชา สาธารณรัฐประชาชนจีน

- 1) ด้านแม่สอด 2) ด้านแม่สอด 3) ด้านท่าทราย 4) ด้านวังแก้ว 5) แม่หละ 6) ด้านเป็งเคือ จังหวัดตาก

845481331

ด้านพระเจดีย์สามองค์ จังหวัดกาญจนบุรี ด้านแม่แจ๊ะ, ดอยก่อ และแม่สะเรียง 1) บ้านร้องแห้ง 2) บ้านน้ำเพียง 3) บ้านห้วยต้นนุ่น 4) บ้านเสาหิน 5) บ้านสามแลบ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เมืองเมียวดี รัฐกระเหรี่ยง 26-8 ส่งออกประเภทพร้อมบริโภคน สามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทย เช่น เนื้อจากโคพื้นเมืองที่มีขนาดเล็ก โตได้ดีในสภาพปล่อยเลี้ยงตามธรรมชาติอาจจัดเป็น Organic beef หรือ Natural beef ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีคุณภาพเทียบเท่ากับเนื้อโคที่ผลิตได้ในต่างประเทศ ความต้องการบริโภคเนื้อคุณภาพดีมีสูงขึ้น ได้แก่ นักท่องเที่ยวและผู้บริโภคภายในประเทศ หันมาบริโภคเนื้อคุณภาพดีมีความสะอาดและปลอดภัย และผลจากการทำข้อตกลง เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสส่งโคเนื้อไปจำหน่ายต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

ลดการนำเข้าการเคลื่อนย้ายสัตว์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินงาน โครงการโคบาลบูรพาว่า โครงการโคบาลบูรพาเป็นโครงการส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ เป็นอีกหนึ่งในโครงการที่คอบใจท่อนโยบายการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐบาล โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตร ฯ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร โดยส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงโคในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ที่เน้นประสานความร่วมมือกับเกษตรกรและรวมกันเป็นกลุ่มเกษตรกรสร้างความเข้มแข็งร่วมสร้างอาชีพใหม่ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ประสภักดิ์แล้ง จำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอโคกสูง อำเภอวัฒนานคร และอำเภออรัญประเทศ โดยเริ่มจากการเตรียมความพร้อม อาทิ การฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน การบริหารจัดการฟาร์มที่ดี เตรียมพื้นที่ เตรียมคอก เตรียมเสบียงสัตว์ และแหล่งน้ำเพื่อใช้ในฟาร์มของเกษตรกรสมาชิก และเจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการ เป็นต้น

กรมปศุสัตว์ มีการดำเนินการใน 2 กิจกรรมหลัก คือ

1. ส่งเสริมการเลี้ยงแม่โคเนื้อผลิตลูก เป้าหมายระยะแรกเกษตรกร 6,000 ราย สนับสนุนแม่โคเนื้อ รายละ 5 ตัว เป้าหมายโคเนื้อ รวม 30,000 ตัว ซึ่งเกษตรกร จำนวน 618 ราย ได้รับแม่โคแล้ว 3,090 ตัว ผสมเทียม 123 ตัว ทั้งนี้คาดว่าจะสามารถส่งมอบแม่โคให้ครบร้อยละ 100 ได้ ภายในสิ้นเดือนตุลาคมนี้ และเป็นที่น่าดีใจแทนเกษตรกรเนื่องจากแม่โคบางตัวตั้งท้องมาแล้วมีลูกโคคลอดมาแล้ว 10 ตัว เกษตรกรมีความพร้อม จำนวน 2,600 คน สร้างคอกแล้วเสร็จ 2,600 หลัง ปลูกหญ้า 13,000 ไร่

2. ส่งเสริมการเลี้ยงแพะ เป้าหมายระยะแรกเกษตรกร 100 ราย สนับสนุนแพะเพศเมีย รายละ 30 ตัว เพศผู้รายละ 2 ตัว รวมทั้งสิ้น 32 ตัว ต่อราย ซึ่งเกษตรกรจากอำเภออรัญประเทศ แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการแล้ว 50 ราย สร้างคอกเสร็จแล้ว 20 ราย ปลูกหญ้า จำนวน

845481331

60 ไร่ ส่วนการเตรียมความพร้อมเพื่อยกระดับกลุ่มเกษตรกร ให้เป็นองค์กรเกษตรกร ด้านการสร้าง กระบวนการให้เกิดความเข้มแข็ง เพื่อใช้ในการเชื่อมโยงเครือข่ายการบริหารงานที่เป็นระบบ ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ ฯ เพื่อดำเนินการแล้ว จำนวน 7 แห่ง

กรมปศุสัตว์ได้เตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. มีการตรวจสอบโรค มีการดำเนินการทั้งจากต้นทาง มีการเจาะเลือดส่งตรวจและกัก ไม่น้อยกว่า 21 วัน เพื่อตรวจสอบโรคตามที่กำหนด และปลายทาง ในพื้นที่มีคอกกักใน จังหวัด สระแก้ว หรือใกล้เคียงในพื้นที่ เขต 2 ที่ได้รับการรับรองอย่างน้อย 3 วัน เพื่อกักดูอาการก่อนส่ง มอบให้เกษตรกรต่อไป

2. เตรียมการสำรองอาหารสัตว์ ให้เกษตรกรทุกราย ปลุกสร้างแปลงหญ้าตามเงื่อนไข รายละเอียด 5 ไร่ แม้จะกระทบช่วงแล้งบ้าง ประเมินแล้วน่าจะไม่มีมากนัก

3. เตรียมกระดุน แนะนำให้สำรองขดมัน ใบมัน กิ่งอ่อน หมักในถัง สำรองให้กินเสริม ตอนเย็น เนื่องจากมีการเก็บหัวมันในช่วงแล้งนี้ และยังมีขดอ้อยในพื้นที่ที่สามารถนำมาใช้เลี้ยง โค ในแล้งนี้ได้ และ

4. เตรียมสำรองเสบียงสัตว์ในพื้นที่ใกล้เคียง รวม 20,000 ฟ่อน สำหรับกรณีฉุกเฉินด้วย **เกษตรกรมีอาชีพมั่นคง**

คมสันต์ ศรีคงเพชร (2556) ในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นปีแรกของการทำธุรกิจ ทางกลุ่มมี กำไรจากการขายโคเนื้อ 48 ตัว จำนวน 106,887 บาท และมีวัวที่ยังไม่ขายอีกนับ 10 ตัว ขณะที่ปို့ย คอก (มูลโค) ก็เป็นที่ต้องการของ เกษตรกรที่ปลูกยางพารา ปลูกอ้อย และปลูกข้าวในพื้นที่ใกล้เคียง เป็นอย่างมาก สามารถขายได้ถึง 59,400 บาท รวมกำไรสุทธิ 166,287 บาท จ่ายปันผลคืนให้สมาชิก คนละ 2,000 บาท เงินที่เหลือใช้เป็นทุนในการหาซื้อโคเนื้อมาเลี้ยงเพิ่ม แม้ว่าเงินปันผลในปีแรกจะ ยังไม่มากแต่กลุ่มจะมีทรัพย์สิน รวมทั้งทุน เพิ่มเติม และเห็นโอกาสในการขยายธุรกิจต่อไปในอนาคต ในปี พ.ศ. 2555 ทางกลุ่มได้ซื้อโคเนื้อเพิ่มขึ้น โดยส่วนใหญ่เป็นโคเนื้อแม่พันธุ์ และซื้อพ่อพันธุ์ เพื่อขยายพันธุ์เพิ่ม 1 ตัว ขณะที่ ธ.ก.ส. ยังเข้ามาให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องยิ่งทำให้กลุ่มมี เงินทุนเพิ่มขึ้น สิ้นปี พ.ศ. 2555 ทางกลุ่มขายโคเนื้อจำนวน 31 ตัว มีกำไรหลังหักค่าใช้จ่าย 78,843 บาท และ รายได้จากการขายปို့ยคอก อีก 99,921 บาท ทั้งนี้ยังไม่รวมพ่อพันธุ์ 1 ตัว แม่พันธุ์ 14 ตัว ที่ให้ผลผลิต เป็นลูกโคเนื้อแล้ว 7 ตัว ที่เลี้ยงไว้ในคอก ทั้งหมดมีมูลค่าประมาณ 700,000 บาท จากจำนวนเงินลงทุน เริ่มต้นของกลุ่มเพียง 165,000 บาท

จิรัชณา วิเชียรปัญญา (2556) ได้ให้ความหมายของบทเรียน คือ บทสรุปความรู้ที่เป็น รูปธรรมที่ ได้จากกระบวนการทำงานหรือเป็นความรู้ที่เป็นข้อค้นพบใหม่ที่ได้เรียนรู้จาก

ประสบการณ์หรือ กระบวนการทำงาน ซึ่งจะอธิบายเหตุการณ์และเงื่อนไขของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

นุชา สิมะสาธิตกุล (2552) ได้ศึกษากระบวนการผลิตและโอกาสทางการเกษตรของการ ผลิตเนื้อโคพื้นเมืองในเขตจังหวัดลำพูน ลำปาง พบว่า จากการใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบกลุ่ม (Cluster analysis) จำแนกกลุ่มเกษตรกรออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 เกษตรกรมีอาชีพเลี้ยงโคเป็นอาชีพหลัก ต้อนโคออกไปยังทุ่งหญ้าในตอนเช้าและต้อนกลับเข้าโรงเรือนในตอนเย็น ใช้แรงงานภายในครอบครัวเป็นหลักและเน้นการทำวัคซีนป้องกัน โรคและถ่ายพยาธิแต่ไม่เน้นการจัดการด้านอื่น ๆ กลุ่มที่ 2 เกษตรกรมีอาชีพเลี้ยงโคเป็นอาชีพหลัก ใช้แรงงานภายในครอบครัวเป็นหลัก และเน้น การทำวัคซีนและถ่ายพยาธิเช่นเดียวกัน แต่เป็นกลุ่มที่มีที่ดินเป็นของตนเอง กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีศักยภาพ มีอาชีพเลี้ยงโคเป็นอาชีพหลัก มีเงินทุนส่วนตัวในการประกอบ อาชีพ เลี้ยงโคใน ทุ่งหญ้าธรรมชาติ โดยใช้แรงงานภายในครอบครัวเป็นหลัก แต่มีโรงเรือนที่ค่อนข้างถาวร ได้แก่ มิรั้วและหลังคาที่มั่นคงและแข็งแรง รวมทั้งมีการเสริมอาหารหยาบให้กับโคและเน้นการทำวัคซีน ป้องกันโรคและถ่ายพยาธิ

สรุปได้ว่า เกษตรกรที่ต้องการประสบความสำเร็จจากการเลี้ยงโคเนื้อ มีองค์ประกอบของปัจจัยสู่ความสำเร็จสำคัญ คือ การมีความรู้ความชำนาญในการดูแลโคเพื่อให้ ได้โคเนื้อที่มีลักษณะดีสามารถขายได้ในราคาที่สูง การมีความสามัคคีในกลุ่มซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อน กิจกรรมภายในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย มีการบริหารจัดการโรงเรือนที่ดี และรู้จักจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ทราบต้นทุนที่แท้จริงจนนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และสุดท้ายคือต้องมีใจรักในอาชีพเลี้ยงโค ซึ่งเกษตรกรภาคอีสานส่วนใหญ่มีจุดเด่นที่มีองค์ความรู้ในอาชีพอยู่แล้ว หากได้รับความรู้ทางวิชาการเพิ่มเติมจนสามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้แล้ว อาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะ อย่างยิ่งอาชีพเลี้ยงโคขุนจะเป็นอาชีพหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรภาคอีสาน สามารถยกระดับคุณภาพชีวิต เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนต่อไปได้ในอนาคต

ด้านสังคม

1. มีแผนแม่บทในการพัฒนาโคเนื้อที่รัฐบาลสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ สนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพที่มั่นคงได้
2. สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันแก้ไขปัญหา ด้านการผลิต การตลาด และการพัฒนาระบบการเลี้ยงโคเนื้อ
3. ลดปัญหาด้านสังคม จากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. มีการผลิตได้เพิ่มขึ้นปีละ 0.2 ล้านตัว สามารถผลิตปุ๋ยคอกทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีได้ปีละ 0.4 ล้านตัน ช่วยปรับปรุงคุณภาพของดินให้ดีขึ้นได้ปีละ 0.4 ล้านไร่
2. มีการนำฟางข้าว วัสดุเหลือใช้จากโรงงานอุตสาหกรรม เช่น เปลือกสับประรด เปลือกข้าวโพด มาใช้เป็นอาหารโคเนื้อ ช่วยลดปัญหาการเผาฟางข้าว ลดปัญหาด้านมลพิษและรักษาด้านสิ่งแวดล้อม

ความเป็นมาของโครงการโคบาลบูรพา

จังหวัดสระแก้ว ถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ในการทำเกษตรกรรมอยู่จำนวนมาก โดยมีการปลูกข้าวอยู่มากในสระแก้ว ประสบปัญหาภัยแล้งต่อเนื่องหลายปี ทำให้เกษตรกรเพาะปลูกแบบเดิมเกิดอุปสรรคในการดำเนินงานยาวนาน แนวคิดหนึ่งก็คือมองหาทางเลือกใหม่ในการทำเกษตรแทน ในปัญหาข้อมมีโอกาสที่ดี เมื่อรัฐนำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เล็งเห็นปัญหาดังกล่าว ได้จัดโครงการโคบาลบูรพา เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อำเภออรัญประเทศ อำเภอโคกสูง อำเภอวัฒนานคร โดยมีหลักการคือให้เกษตรกรเปลี่ยนให้เกษตรกรจากเดิมที่ปลูกข้าวมาทำเกษตรปศุสัตว์โคเนื้อ โดยรัฐบาลจะอุดหนุนโคเนื้อให้กับเกษตรกร 6,000 ราย รายละ 5 ตัว และแพะเนื้ออีก 100 ราย รายละ 32 ตัว พร้อมกับสินเชื่อที่ไม่มีดอกเบี้ย สำหรับจัดสร้างโรงเลี้ยง บ่อน้ำ ปลูกพืชอาหารสัตว์ ตลอดจนโรงฆ่า สาเหตุที่เป็นโคเนื้อเนื่องจากทำเลที่ตั้งของสระแก้ว มีความเหมาะสมมากกว่าพื้นที่อื่น และยังเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษมีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งกัมพูชาและเวียดนาม ทำให้มีศักยภาพที่จะพัฒนาโคเนื้อเพื่อการส่งออก ตลอดจนเป็นผลิตผลสำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยวในประเทศอีกด้วย โครงการดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินงาน 6 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2565 ด้วยงบกลางสนับสนุนมากกว่า 1 พันล้านบาท (สุปรินา ศรีไสคำ, 2560)

โครงการบูรพานี้เป็น โอกาสจังหวัดสระแก้ว ที่จะเปลี่ยนแปลง ไปสู่เมืองปศุสัตว์ ซึ่งรวมถึงความพร้อมจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอวัฒนานคร หนึ่งในพื้นที่ของโครงการด้วย เพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงนี้ เมื่อสระแก้วต้องมียุทธศาสตร์รองรับ สนับสนุนวิจัยแก่เกษตรกรรวมมือกันปรับพื้นที่เพื่อการทำปศุสัตว์ หากทำเลที่ตั้งในความรู้บริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อเมืองพิจิตรจังหวัดสระแก้ว ไปสู่เป้าหมายเพื่อเป็นเมืองแห่งอุตสาหกรรมโคเนื้อที่ครบวงจรมากขึ้น นอกจากการเผยแพร่องค์ความรู้แล้วด้วยจำนวน โคเนื้อที่เพิ่มในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว หลายหมื่นตัวยังสร้าง โอกาสสำหรับการพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโคเนื้อและแพะเนื้อ ซึ่งทาง

845481331

คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว งานวิจัย อาทิ การให้กากน้ำมันสำปะหลังหมักยีสต์ในอาหารโคเนื้อต่ออัตราการเจริญเติบโตและ สมรรถนะการผลิต โดยได้รับความร่วมมือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ เหลืองลาวัญย์ สาขา เทคโนโลยีการผลิตสัตว์ สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในการทำ วิจัยเชิงบูรณาการร่วมมือกันพัฒนาต่อยอดสูตรอาหารเชิงการค้าที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรรายย่อยได้อย่างแท้จริงต่อไปในอนาคต และการผลิตโปรตีนเซลล์ เดียวจากกากมันสำปะหลังเพื่อทดแทนสารประกอบไนโตรเจนในอาหารแพะเนื้อ ในเขตพื้นที่ ตำบลฝักชะ อำเภอดงหลวง จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีแปลงหญ้าอาหารสัตว์ขนาดใหญ่ทั้งยังได้รับ เลือกลงให้เป็น Chocolate feed yard หลัก เพื่อเป็นจุดรองรับแม่โคสาวจำนวน 30,000 ตัว ก่อนกระจาย แม่โคและแพะเนื้อให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมในโครงการ โคบาลบูรพา เพื่อเน้นช่วยเหลือเกษตรกร ในพื้นที่ 3 อำเภอ ของจังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อำเภอรัญประเทศ อำเภอดงหลวง และอำเภอดงหลวง รวมถึงมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีจักรกลการเกษตร เข้าร่วมลงทุนงานวิจัยกับคณะ อาจารย์ภายในคณะเพื่อให้นักวิจัยไทยเกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการข้อมูลได้อย่างเป็น ระบบ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนถ่ายเทเทคโนโลยี การให้บริการวิชาการแก่สังคมในการพัฒนา ต่อยอดต่อไป (สุปรินา ศรีไศคำ, 2560)

การส่งออกตลอดจนเป็นผลิตผลสำหรับประชาชนและนักท่องเที่ยวในประเทศไทย อีกด้วย โครงการดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินการ 6 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2565 ด้วยงบกลาง สนับสนุนมากกว่า 970.5 ล้านบาท โครงการโคบาลบูรพานี้จึงเป็นโอกาสที่ดีของจังหวัดสระแก้ว อย่างไม่จำกัดตาม กระทรวงเกษตร ฯ โดยกรมปศุสัตว์ มีความตั้งใจที่จะยกระดับการเลี้ยงโคเนื้อให้เข้าสู่ มาตรฐานสากล มุ่งหวังให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อยกระดับเป็นสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อ จะทำให้ เป็นศูนย์กลางในการทำการตลาด ซึ่งยังคงมีความต้องการบริโภคภายในประเทศอีกเป็นจำนวนมาก โดยจะผลิตเนื้อที่มีคุณภาพและส่งไปตลาดตามเมืองท่องเที่ยว ตั้งเป้าหมายในการส่งออกไปยัง ประเทศใกล้เคียง เช่น กัมพูชา เวียดนาม และจีน เป็นต้น กระทรวงเกษตร ฯ จึงต้องการให้พื้นที่ ดังกล่าวเป็นพื้นที่ปลอดโรคระบาดสัตว์ที่ร้ายแรง การนำโคหรือสัตว์เข้ามาในพื้นที่จะต้องมีการเฝ้า ระวังตั้งแต่ต้นทาง จะต้องมีการป้องกันโรคและกักไว้ 30 วัน ก่อนที่จะนำเข้ามาในพื้นที่ ซึ่งหาก สามารถประกาศให้พื้นที่ภาคตะวันออกเป็นเขตปลอดโรคระบาดสัตว์ได้ จะสามารถส่งออกและ เป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศได้ต่อไป เรื่องการเดินหน้าโคบาลส่งเสริมให้เลี้ยง-แพะ สร้าง ความเข้มแข็ง (ข่าวสด, 2561)

845481331

ปัจจุบันจังหวัดสระแก้ว มีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และด้านการเกษตร อำเภออรัญประเทศก็พบประสบปัญหาภัยแล้งหลายพื้นที่ ทำให้มีปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติหลายพื้นที่มีน้ำน้อยกว่าทุกปี ทั้งนี้ลักษณะพื้นที่จังหวัดสระแก้ว มีแหล่งน้ำไม่มาก ประกอบกับไม่มีแม่น้ำสายหลักไหลผ่าน ทำให้ไม่สามารถจัดทำแหล่งน้ำได้มากนัก ส่วนการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในระยะยาว จังหวัดสระแก้ว จำเป็นต้องมีการศึกษาวางแผนเพื่อหาแนวทางการแก้ไขบรรเทาปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านแหล่งน้ำสามารถรองรับความต้องการน้ำที่เพิ่มมากขึ้น และบรรเทาปัญหาอุทกภัยในพื้นที่กรมชลประทานซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการจัดหาแหล่งน้ำให้กับพื้นที่ต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันบรรเทาภัยจากน้ำ จึงเห็นสมควรดำเนิน โครงการศึกษาความเหมาะสมการบรรเทาอุทกภัยและภัยแล้งพื้นที่เกษตรและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว ทั้งนี้เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความยั่งยืนสนองต่อการพัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำต้นทุนในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการผลิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำพรหมโหดและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว รวมทั้งการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสม จึงได้มีการวางแผนที่การบริหารจัดการด้านเกษตร จากการทำนาข้าว เปลี่ยนเป็นการปลูกอ้อยหรือทำปศุสัตว์แทน และปลูกหญ้าเนเปียร์ ส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่และสหกรณ์การเกษตร ตามนโยบาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ต้องการให้จังหวัดสระแก้ว เป็นเมืองแห่ง ปศุสัตว์ “โคบาลบูรพา” (ข่าวสด, 2561)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จการเลี้ยงโคนเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพา อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โครงการนี้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้งในจังหวัดสระแก้ว ได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูโดยการเปลี่ยนอาชีพทางเกษตรอื่นในพื้นที่ไม่เหมาะสมมาเลี้ยงปศุสัตว์ให้สามารถประกอบอาชีพปศุสัตว์โดยมีรายได้ที่มั่นคง ยั่งยืน มีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมโคนเนื้ออย่างครบวงจร ซึ่งจะสามารถเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคตะวันออก ลดการนำเข้าเนื้อสัตว์และการเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าเขตปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยและสร้างโอกาสในการผลิตเนื้อโคส่งออก AEC ในอนาคตต่อไป

845481331

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัทรมน ทิมทอง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โอกาสทางการตลาดของโคเนื้อเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมโคเนื้อเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญบ่งบอกถึงความมั่นคงในด้านอาหาร เป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรชาวนาจำนวนมากจนเป็นวิถีชีวิต เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่กระจายตัวกันอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยกว่าครึ่งอยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตลาดของประเทศลาว เวียดนาม และกัมพูชา มีความต้องการบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวของเศรษฐกิจ ประเทศไทยจึงมีโอกาที่จะส่งออกโคเนื้อไปยังประเทศดังกล่าว ดังนั้น การเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยเพื่อการผลิตนั้น ดูจากความต้องการของตลาดและผู้บริโภค ส่งผลให้มีการเลือกสายพันธุ์โคเนื้อมาปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด รวมไปถึงเส้นทางการนำเข้าและส่งออกโคเนื้อของประเทศไทย อุตสาหกรรมโคเนื้อไม่มีข้อได้เปรียบกับผู้บริโภค กล่าวคือ ทุกคนสามารถบริโภคเนื้อโคได้ไม่ว่าศาสนาใดก็ตาม ทำให้มีโอกาผลิตเพื่อการส่งออกเนื้อโคไปจำหน่ายได้เพิ่มมากขึ้น

ประยงค์ อินชรัตน์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการเลี้ยงโคพันธุ์ตาก เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของจังหวัดตาก ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม หลักสูตรการบริหารจัดการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดตากตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง 1 เนื้อที่ทั้งหมด 10,814,809 ไร่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ มีอาณาเขตติดกับ 9 จังหวัด 1 ประเทศ คือ ประเทศสหภาพเมียนมา มีพื้นที่การปกครองแบ่งเป็น 9 อำเภอ 1 เทศบาลนคร 1 เทศบาลเมือง 17 เทศบาลตำบล 49 อบต. 562 หมู่บ้าน และ 176,765 ครัวเรือน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าร้อยละ 70 มีประชากรประมาณ 523,000 คน มีราษฎรชาวไทยภูเขา 6 เผ่า ประมาณ 198,000 คน อาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อหัว 64,610 บาทต่อคนต่อปี ขนาดเศรษฐกิจของจังหวัดตาก 34,550 ล้านบาท อาชีพภาคเกษตรที่สำคัญได้แก่ การเลี้ยงโคพันธุ์ตาก จังหวัดตากมีศักยภาพการเลี้ยงโคแบบครบวงจร คือ การเลี้ยง การแปรรูป และการจำหน่ายประมาณ 100,000 ตัว ปัจจุบันมีราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 200 บาท สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากมีพ่อค้าจากต่างจังหวัดและต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศเวียดนาม จีน มาติดต่อรับซื้อปีละจำนวนมาก เนื้อโคยังไม่ชำแหละกิโลกรัมละประมาณ 80 บาท นับว่ามีราคาดีและเหมาะสม แต่ปัญหาที่ตามมาคือ จำนวนโคและการจำหน่ายไม่เพียงพอต่อความต้องการตลาดและแนวโน้มอาจเกิดปัญหาขาดแคลนเนื้อโคสำหรับบริโภคหรือจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากเกษตรกรมีการเลี้ยงโคตามธรรมชาติ ขาดเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาปรับใช้ เช่น การขยายพันธุ์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม

สมนึก ลิ้มเจริญ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของระดับอาหารชั้นและรูปแบบอาหาร ทยาบต่อสมรรถภาพการผลิตและต้นทุนการผลิต โคขุน การศึกษาวิจัยพบว่า การศึกษาการจัดการให้อาหาร โคขุน 4 แบบ โดยใช้โคลูกผสมพื้นเมือง-บราห์มัน (75 เปอร์เซนต์) เพศผู้ไม่ตอน อายุ ประมาณ 2 ปี น้ำหนักประมาณ 220.71 + 37.69 กิโลกรัม จำนวน 12 ตัว ให้กินอาหารชั้นสำเร็จรูป ชนิดเม็ด โปรตีนไม่น้อยกว่า 12 เปอร์เซนต์ ร่วมกับหญ้าชิกแนลเลื้อย (*Brachiaria humidicola*) ในรูปหญ้าสด และหญ้าแห้ง มีการจัดการให้อาหาร 2 แบบ รวม 4 กลุ่ม ๆ ละ 3 ตัว จากการขุน พบว่า โคที่ให้อาหารชั้นเต็มทีกลุ่มที่ 2 มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 1,110 กรัมต่อตัวต่อวัน สูงกว่า กลุ่มที่ 1, 3 และ 4 คือ 860, 820 และ 780 ตามลำดับ ($P < 0.05$) โดยใช้ระยะเวลาการขุน 150 วัน เท่ากันทั้ง 4 กลุ่ม ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ โคกลุ่มที่ 2, 1, 3 และ 4 ได้กำไรเท่ากับ 3,637.17, 2,374.84, 1,347.96 และ 628.84 บาท

สิวเทพ วงศ์พรหม (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจการเลี้ยงโคเนื้อวางใจ ของเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ประชากรคือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อที่ได้รับบริการผสมเทียมด้วยน้ำเชื้อ โคเนื้อสายพันธุ์วางใจ ในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2555 จำนวน 142 ราย เก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการศึกษาและพิจารณาข้อมูลสภาพปัจจัยส่วนบุคคลและสภาพการเลี้ยงโคของเกษตรกร เมื่อพิจารณาข้อมูลในเรื่องเพศของเกษตรกรที่ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 82.39 เป็นเพศชาย ที่เหลือ ร้อยละ 19.71 เป็นเพศหญิง ช่วงอายุของเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด คือ มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีอายุ 50 ปี อายุน้อยที่สุด 29 ปี มากที่สุด 71 ปี ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (ประถมศึกษา 1-6) ส่วนประสบการณ์ในการเลี้ยงโค เกษตรกรมีประสบการณ์เลี้ยงโคมาแล้ว 20 ปี เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการปลูกหญ้าไว้เลี้ยง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาเงินกู้จากภายนอก เป็นทุนและใช้สอยในชีวิตประจำวัน แหล่งเงินกู้ลงทุนในการเลี้ยงโคของเกษตรกรกู้จากกองทุนหมู่บ้านและจากธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใช้นุ้ของตัวเองร้อยละ 10.56 อายุของโคที่จำหน่ายโดย ส่วนมากเกษตรกรจะจำหน่ายโคอายุ 1-3 ปี ประมาณน้ำหนักที่จำหน่าย 200-300 กิโลกรัม การขายโคเกษตรกรจะมีการซื้อ-ขายโค ตามข้อตกลงของเรื่องราคาความพอใจทั้งสองฝ่าย ความเสี่ยงในเรื่องของราคาซื้อขายโคสายพันธุ์นี้ เกษตรกรไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องความเสี่ยงของราคาจำหน่าย ค เมื่อเปรียบเทียบกับโคพันธุ์อื่น ๆ สาเหตุเพราะปัจจุบันความต้องการซื้อโคเนื้อยังมีมาก และราคาจำหน่ายก็อยู่ในระดับสูง

วารุณี ดอกจันทร์ (2553) ได้ศึกษาทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการปรับตัวที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ โคนื้อในเขตอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษาพบว่า

- 1) การปรับตัวด้านการแข่งขันทางการตลาดมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ โคนื้อ
- 2) การปรับตัวด้านการประยุกต์เทคนิควิธีทางวิชาการและนวัตกรรมมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ โคนื้อ
- 3) การปรับตัวด้านการบริหารด้านการเงินมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ โคนื้อ
- 4) การปรับตัวด้านการเรียนรู้มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ โคนื้อ

ชฎารัตน์ บุญจันทร์ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบเกษตรและสภาพการเลี้ยงโคนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนื้อพื้นเมืองและโคนื้อลูกผสม อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ผู้เลี้ยงโคนื้อทั้ง 2 กลุ่ม มีกิจกรรมทางการเกษตรแบบผสมผสานระหว่างการปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่ทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก เลี้ยงไก่พื้นเมือง สุกร โคนื้อ เป็นอาชีพรองและเสริมในสภาพการเลี้ยงโคนื้อพื้นเมืองมีการเลี้ยงปล่อยในสวนยางพารา ไม่มีการให้วิตามิน แร่ธาตุ รวมถึงไม่มีการทำวัคซีนป้องกันโรค ส่วนผู้เลี้ยงโคนื้อลูกผสมจำเป็นต้องมีแปลงหญ้าเพื่อปล่อยให้โคแทะเล็ม มีการให้อาหารชั้น วิตามิน แร่ธาตุ และทำวัคซีนป้องกันโรค อย่างไรก็ตาม ผู้เลี้ยงโคนื้อทั้ง 2 กลุ่ม ให้ความสำคัญเห็นว่าการเลี้ยงโคนื้อต้องใช้งบลงทุนมากในระยะแรก มีความเสี่ยงในด้านราคาผลผลิต และภัยธรรมชาติน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับการปลูกพืช รวมถึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคระบาดน้อยกว่าเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่นการเลี้ยงโคนื้อและยังช่วยเกื้อกูลกิจกรรมการปลูกพืชหลายประการ เช่น สามารถผสมผสานการปลูกพืช และการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่เดียวกัน โดยปล่อยให้โคแทะเล็มวัชพืชในสวนยางพารา ใช้มูลโคเป็นปุ๋ยและนำผลพลอยได้ทางการเกษตรมาเป็นอาหารใช้เลี้ยงโคนื้อ ผลการศึกษาเชิงปริมาณ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางกายภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมกับสภาพการเลี้ยงโคนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนื้อพื้นเมือง และลูกผสม พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับสภาพการเลี้ยงโคนื้ออย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P \leq 0.01$) ได้แก่ พื้นที่ถือครองทั้งหมดในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดรายได้สุทธิรวมในการทำการเกษตร รายได้สุทธิในการเลี้ยงโคนื้อ และระดับการศึกษา จากการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางกายภาพ เศรษฐกิจ-สังคม สภาพการเลี้ยงโคนื้อ และปัจจัยทางจิตวิทยาระหว่างเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนื้อพื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม พบว่า ตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ ($P \leq 0.01$) ได้แก่ พื้นที่ถือครองทั้งหมดในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด รายได้รวมทั้งหมดในครัวเรือน รายได้สุทธิรวมในการทำการเกษตร จำนวนแปลงหญ้า แหล่งน้ำที่ใช้ในแปลงหญ้า การทำความสะอาดโรงเรือน และความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงโคนื้อลูกผสม แรงจูงใจในการเลี้ยงโคนื้อลูกผสม และวิธีการส่งเสริมการเลี้ยงโคนื้อ

845481331

ลูกผสม ส่วนตัวแปรที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq 0.05$) ได้แก่ พื้นที่เช่าทำการเกษตร และชนิดของอาหารที่ใช้เลี้ยงโคเนื้อ

โอกาส พิมมา (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง โครงการวิจัย สถานภาพการผลิตโคเนื้อและโคเนื้อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโคเนื้อจำนวน 85,071 ตัว มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อจำนวน 17,511 ราย โดยอำเภอท่าชนะ เป็นอำเภอที่มีผู้เลี้ยงและมีจำนวนโคมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอพุนพิน โคที่เลี้ยงจะเป็นโคพื้นเมืองมากกว่าโคเนื้อลูกผสมพันธุ์ยุโรปหรือพันธุ์เมืองร้อน เช่น พันธุ์บราห์มันถึงสองเท่าตัว โดยมีจำนวน 50,346 ตัว และ 34,707 ตัว ตามลำดับ อัตราส่วนเกษตรกรที่เลี้ยงโคพื้นเมืองจะมากกว่ากลุ่มที่เลี้ยงโคพันธุ์ถึงสองเท่าเช่นกัน แนวโน้มในปัจจุบันเกษตรกรเริ่มปรับปรุงสายเลือดของโคพื้นเมืองให้เป็นลูกผสมสายพันธุ์ยุโรปมากขึ้น ในการดำเนินการมีทั้งเกษตรกรรายย่อย ฟาร์มพ่อค้าคนกลาง และมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคเนื้อถึง 30 กลุ่ม ในพื้นที่ 19 อำเภอ การเลี้ยงโคเนื้อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการเลี้ยงโดยกลุ่มเกษตรกรรายย่อยเป็นส่วนใหญ่ มีกิจกรรม 4 แบบ คือ การเลี้ยงโคแบบปล่อยแปลงหรือผูกตามสวนยางพาราและสวนปาล์มน้ำมันถือเป็นกลุ่มโคต้นน้ำที่ผลิตลูกโคจากโคพื้นเมืองและโคลูกผสมพื้นเมืองโดยใช้การผสมเทียมจากเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ และ ก.ร.ป. กลาง เพื่อให้ได้โคลูกผสมพันธุ์ยุโรปหรือโคบราห์มัน กลุ่มที่สองคือ กลุ่มที่เลี้ยงโคแม่พันธุ์แบบประณีต มีการจัดการเป็นระบบลูกที่ได้จากการผสมจริงและการผสมเทียมจะขายให้สมาชิกเกษตรกรด้วยกันเพื่อนำไปเลี้ยงเป็นพ่อ-แม่พันธุ์ กลุ่มที่สามคือ การเลี้ยงโคขุนแบบยืนโรงและแบบขังคอกรวม ซึ่งทำการรวบรวมลูกโคตัวผู้จากเกษตรกรกลุ่มแรกและกลุ่มที่สองหรือนอกจากพื้นที่ เช่น จากจังหวัดชุมพรมาเลี้ยงขุนด้วยหญ้าสด ต้นข้าวโพด ทางใบปาล์มสับเสริมด้วยอาหารข้น ที่ทำการผสมเองจากวัตถุดิบในพื้นที่และใช้มันสำปะหลังจากร้านค้าวัตถุดิบอาหารสัตว์ร่วมกับกากปาล์มน้ำมันเป็นแหล่งวัตถุดิบหลัก ๆ ในช่วงขาดแคลนอาหารหยาบจะใช้ฟางข้าวในการทดแทนหญ้า และกลุ่มที่สี่คือการเลี้ยงจำหน่ายโดยจะมีการซื้อโคนอกพื้นที่ที่อายุน้อยน้ำหนัก 150-200 กิโลกรัม จากภาคอีสานและภาคกลางมาขายกระจายให้เกษตรกรในพื้นที่ โดยเป็นพ่อค้าคนกลางในการจำหน่ายอาหารหยาบและอาหารข้นด้วย ต้นทุนของการเลี้ยงในสามระบบแรกจะมีแรงงานพันธุ์สัตว์ส่วนกลุ่มที่เลี้ยงขุนจะมีค่าต้นทุนอาหารข้นสูงถึง 60 เปอร์เซ็นต์ แต่ระยะเวลาในการขุนจะนานถึง 1 ปี เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ มีประสบการณ์มากกว่า 1 ปี และมีสุขภาพพร้อมที่จะเลี้ยงโคให้มีคุณภาพต่อไปได้ ในการจัดการเรื่องอาหารโคจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีข้อได้เปรียบคือ มีผลพลอยได้จากปาล์มน้ำมัน และอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มในพื้นที่ แต่ในช่วงฤดูแล้งจะใช้ฟางเข้ามาเสริมแทนหญ้าสด

845481331

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการศึกษา คือ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรที่เลี้ยงโคในเขตพื้นที่อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ศึกษาจำนวน 15 ท่าน หรือจนอ้อมตัว คือ เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ จำนวน 4 ท่าน และเกษตรกรจำนวน 11 ท่าน

ตารางที่ 3 รายชื่อเจ้าหน้าที่สำนักปศุสัตว์ จำนวน 4 ท่าน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายประวุฒิ บุริสพันธ์	ปศุสัตว์อำเภออรัญประเทศ
2.	นายสมศักดิ์ โชคสมบูรณ์	สัตวบาล ผสมเทียม
3.	นายบุญอ้อม สงวนทรัพย์	สัตวบาลผสมเทียม
4.	นายทวนทอง อาจารย์รักษา	ปศุสัตว์อำเภอวัฒนานคร

ตารางที่ 4 รายชื่อเกษตรกร จำนวน 11 ท่าน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อาชีพ
1.	นางชนรัตน์ โมคกุล	เกษตรกร
2.	นายคำริ สีกาแก้ว	เกษตรกร
3.	นายมนัสชัย สายทอง	เกษตรกร
4.	นางฟองจันทร์ ประคองพรหม	เกษตรกร

845481331

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อาชีพ
5.	นายวงศกร โมคกุล	เกษตรกร
6.	นายประจักษ์ ภูมิเลิศ	เกษตรกร
7.	นายสำเภา พงษ์ประสม	เกษตรกร
8.	นายจ๋านง สายทอง	เกษตรกร
9.	นายทองคำ นพทัน	เกษตรกร
10.	นายวีระพัฒน์ ผดุงเลิศ	เกษตรกร
11.	นางชนิษฐา สิทธิผล	เกษตรกร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคนเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ใช้ในกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการส่งเสริมการเลี้ยงโคนเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การเลี้ยงโคนเนื้อของเกษตรกร แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเลี้ยงโคนเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. ร่างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา
4. แก้ไข และปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่มาแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านข้อมูลด้านทฤษฎี และด้านผู้วิจัย

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

7. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก สมุดบันทึก และปากกา

8. ศึกษาข้อมูลวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร หนังสือ และสื่ออินเทอร์เน็ต ค้นคว้า หนังสือวารสาร สิ่งพิมพ์ และเอกสารตีพิมพ์เผยแพร่ของหน่วยงานต่าง ๆ งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

9. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการวัด และให้ข้อเสนอแนะเพื่อมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

10. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นมาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ในด้านความสอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย

10.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์	สังกัดวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
10.2 ดร.อัครกิตติ์ พัฒนสัมพันธ์	สังกัดวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
10.3 ดร.ธีทัต ศรีศิริ โชติ	สังกัดวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

11. หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นแล้ว จึงนำมาคำนวณหาค่า IOC เพื่อเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อย่างน้อย 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าคำถามข้อนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการการวิจัย

การตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมืองานวิจัย

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้วิธีไอโอซี (IOC: Item-objective congruence index) เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับคำถามที่สร้างขึ้น ดัชนีที่ใช้แสดงค่าความสอดคล้องเรียกว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 3 ท่าน โดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรเกณฑ์ในการตรวจพิจารณา ดังนี้

ถ้าข้อความที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

ถ้าข้อความที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

หลังจากที่ออกแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง และเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ IOC ซึ่งพบว่า ทุกข้อความมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามดังกล่าวมาใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการวารสาร หนังสือข่าวรายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการศึกษา
2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อในอำเภอรัฐประเทพ จังหวัดสระแก้ว จะมีการนัดไว้ล่วงหน้าก่อนว่าผู้ให้สัมภาษณ์ มีเวลาว่างช่วงเวลาใดบ้างก่อนเข้าไปสัมภาษณ์ ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปสั้น ๆ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ และบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์วิธีการสร้างข้อสรุป จากการศึกษารูปแบบหรือข้อมูลจำนวนหนึ่ง โดยยึดสาระเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นหลัก และนำวิธีการวิเคราะห์มาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ และจดบันทึก
2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) คือ การกระทำกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร โดยข้อความที่จะมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

845481331

- 2.1 ระบบจำแนกประเภทการสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย
- 2.2 ระบบจำแนกประเภทครอบคลุม คือ สามารถรองรับคำและข้อความที่ถูกแจ้ง
ได้เป็นอย่างดี มีการระบุรายละเอียด แนวคิด ตัวแปรให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้
- 2.3 ต้องมีความเด่นชัดในตัวเอง
- 2.4 ไม่มีความซ้ำซ้อนเหมือนกัน
- 2.5 มีการใช้หลักการเดียวกันในการจัดระบบตลอดงานวิจัย และวิเคราะห์

845481331

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ผู้วิจัยนำเสนอผลการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อและเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จนกระทั่งข้อมูลอ้อมตัวผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร

ส่วนที่ 3 การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของ เกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ จำนวน 4 คน และเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ 11 คน ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีข้อมูลประวัติส่วนตัว ดังนี้

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	แทนด้วยรหัส	ประสบการณ์การทำงาน (ปี)	ตำแหน่ง
1	นายประวุฒิ ปุริสพันธ์	M1	35	ปศุสัตว์อำเภออรัญประเทศ
2	นายบุญอ้อม สงวนทรัพย์	M2	19	สัตวบาล
3	นายสมศักดิ์ โชคสมบุญ	M3	15	สัตวบาล
4	นายทวนทอง อารักษ์ษา	M4	15	สัตวแพทย์อาวุโส

จากตารางที่ 5 ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้ โดยส่วนใหญ่ผู้รับการสัมภาษณ์เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

845481331

นายประวุฒิ ปุริสพันธ์ ตำแหน่ง ปศุสัตว์อำเภออรัญประเทศ ประสบการณ์ทำงาน 35 ปี
 นายบุญอ้อม สงวนทรัพย์ ตำแหน่ง สัตวบาล ประสบการณ์ทำงาน 19 ปี
 นายสมศักดิ์ โชคสมบุญ ตำแหน่ง สัตวบาล ประสบการณ์ทำงาน 15 ปี
 นายทวนทอง อาจารย์กา ตำแหน่ง สัตวแพทย์อาวุโส ประสบการณ์ทำงาน 15 ปี

ตารางที่ 6 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์ เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	แทนด้วย รหัส	ประสบการณ์ การเลี้ยงโค (ปี)	อาชีพ
1	นายจ้านง สายทอง	M5	40	ทำนา เลี้ยงสัตว์
2	นายโกยูร ถายะเดช	M6	30	ค้าขาย
3	นายมนัสชัย สายทอง	M7	30	เกษตรกร
4	นายสำเภา พงษ์ประสพ	M8	30	ทำนา เลี้ยงสัตว์
5	นายชัยพร มีอาษา	M9	20	เกษตรกร
6	นายนิยม ผดุงเลิศ	M10	20	เกษตรกร
7	นางวรรณิภา หันตยุง	M11	20	ทำนา ค้าขาย
8	นายบุญสัน มีเจริญ	M12	15	ทำนา
9	นางสาวนันทิชาพร ถาวรพา	M13	10	ทำนา
10	นายเทห์ พงษ์ศรี	M14	1	ทำนา
11	นางสาลินี เข็นประสพ	M15	1	ทำนาและเลี้ยงโค
12	นางวรรณเพ็ญ มีอาษา	M16	1	รับจ้างทั่วไป

จากตารางที่ 6 ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้ดังนี้ โดยส่วนใหญ่ ผู้รับการสัมภาษณ์เป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80 เพศหญิง จำนวน 4 คิดเป็นร้อยละ 40 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. นายจ้านง สายทอง ประสบการณ์เลี้ยงโค 40 ปี อาชีพ ทำนา เลี้ยงโค
2. นายโกยูร ถายะเดช ประสบการณ์เลี้ยงโค 30 ปี อาชีพ ค้าขาย เลี้ยงโค
3. นายมนัสชัย สายทอง ประสบการณ์เลี้ยงโค 30 ปี อาชีพ เกษตรกร เลี้ยงโค
4. นายสำเภา พงษ์ประสพ ประสบการณ์เลี้ยงโค 30 ปี อาชีพ ทำนา เลี้ยงสัตว์
5. นายชัยพร มีอาษา ประสบการณ์เลี้ยงโค 20 ปี อาชีพ เกษตรกร

6. นายนิคม ผดุงเลิศ ประสบการณ์เลี้ยงโค 20 ปี อาชีพ เกษตรกร
7. นางวรรณิกา หันทอง ประสบการณ์เลี้ยงโค 20 ปี อาชีพ ทำนา ค้าขาย
8. นายบุญสัน มีเจริญ ประสบการณ์เลี้ยงโค 15 ปี อาชีพ ทำนา
9. นางสาวนันทิชาพร ถาวรพา ประสบการณ์เลี้ยงโค 10 ปี อาชีพ ทำนา
10. นางวรรณเพ็ญ มีอายุ ประสบการณ์เลี้ยงโค 1 ปี อาชีพ รับจ้างทั่วไป
11. นายเทห์ พงษ์ศรี ประสบการณ์เลี้ยงโค 1 ปี อาชีพ ทำนา
12. นางสาวลินี เข็นประสพ ประสบการณ์เลี้ยงโค 1 ปี อาชีพ ทำนา เลี้ยงโค

ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ในการวิเคราะห์เรื่องกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. กลยุทธ์ด้านการผลิต

1.1 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเรื่องกลยุทธ์ด้านการผลิตโคเนื้ออย่างน้อยเพียงใดและมีวิธีการอะไรบ้าง

ตารางที่ 7 คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ ด้านกลยุทธ์การผลิต

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M1	1.1	เริ่มจากรัฐบาลได้เล็งเห็นว่าเกษตรกรจังหวัดสระแก้วเกิดปัญหาเรื่องภัยแล้ง ทางรัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งโครงการโคบาลบูรพาขึ้นมาเพื่อให้เกษตรกร ใน 3 อำเภอของจังหวัดสระแก้ว มีอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อที่ยั่งยืน และมีโคเนื้อให้เกษตรกรยืมเพื่อการผลิต การเลี้ยงโคเนื้อ จากเกษตรกร 1 ราย จะมอบให้แม่โค 5 ตัว ในการเลี้ยงจะเลี้ยงแบบโคประณีต คือ	เกษตรกรต้องมีแผนการผลิตที่ชัดเจน อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อที่ยั่งยืน และมีโคเนื้อให้เกษตรกรยืมเพื่อการผลิตการเลี้ยงโคเนื้อ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ	สรุป
M1	1.1	เกษตรกรจะทำอาชีพอะไรก็สามารถเลี้ยงโคเนื้อได้แบบเดิมใช้เวลาว่างในการเลี้ยงวัวอาศัยอยู่ในคอกมีบริเวณที่กินที่นอน ที่ออกกำลังกาย อยู่ในคอกเกษตรกรสามารถบริหารจัดการได้เช่น 1 รายได้แม่วัว 5 ตัว จะมีพื้นที่ปลูกหญ้า 5 ไร่ และในระยะ 3 ปีแรกพอหลังจากนั้นเข้าสู่ปีที่ 4 วัวจะเริ่มเลี้ยงเกษตรกรจะมีผลผลิตให้เกษตรกรเริ่มจำหน่ายทั้งลูกวัวตัวผู้และลูกวัวตัวเมีย ซึ่งโครงการโคบาลบูรพาทำให้เกษตรกรได้รับผลประโยชน์สูงสุด และในส่วนโรงเรียนทางรัฐบาล ได้มีเงินให้เกษตรกรกู้ยืมโดยการไม่คิดดอกเบี้ย กู้ยืมเพื่อไปสร้างคอกวัวให้รายละ 5,000 บาท และยังมีเงินให้กู้ยืมมาทำบ่อบาดาล รายละประมาณ 8,000 บาท เป็นโครงการเลี้ยงแบบทฤษฎีใหม่	
M2	1.1	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกษตรกรในการวางแผนเลี้ยงโคเนื้อ มีดังนี้ 1) เรื่องการปลูกหญ้า วัว 5 ตัว ปลูกหญ้า 5 ไร่ ก่อนที่จะนำวัวมาเลี้ยงเกษตรกรต้องเตรียมอุปกรณ์ให้ครบ ทั้งการทำโรงเรียนให้วัวอยู่เพื่อจะทำให้วัวมีประสิทธิภาพสูง ถ้านำวัวมาเลี้ยงตามทุ่งจะให้วัวแกนไม่มีสุขภาพที่ดีและเนื้อจะไม่นุ่มเจ้าหน้าที่มีการให้คำแนะนำในการเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีต เพื่อให้เกษตรกรเลี้ยงในคอก โดยมีแปลงหญ้า 5 ไร่ เพื่อตัดหญ้ามาเลี้ยงโคเนื้อในคอก	เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเกษตรกรในการวางแผนเลี้ยงโคเนื้อก่อนที่จะทำโคเนื้อมาเลี้ยงต้องทำอย่างไรบ้าง

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / revv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M3	1.1	เกษตรกรต้องมีแปลงหญ้า 5 ไร่ เพื่อตัดหญ้ามาเลี้ยงโคเนื้อในคอก สะดวกในการเลี้ยงดู และใช้เวลาในการเลี้ยงโคเนื้อต่อวันต่อรอบ ประมาณ 1-2 ชั่วโมง ส่วนเรื่องในการผสมพันธุ์เพื่อการผลิตนั้นจะเน้นพันธุ์ชาโลเลห์ เพื่อนำมาขุนเป็นโคเนื้อต่อไป ในการจัดจำหน่าย เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น	การเลี้ยงโคเนื้อทำให้เกษตรกรมีการวางแผนและมีรายได้เพิ่มขึ้น
M4	1.1	กลยุทธ์ด้านการผลิตโคเนื้อ เกษตรกรต้องมีการวางแผนการผลิตชัดเจนในรูปแบบของเกษตรกร เกษตรกรต้องมีพื้นที่แปลงหญ้า 5 ไร่ โรงเรือน 4 x 8 มีการทำการตลาด MOU ของภาคเอกชนมาเซ็นสัญญาในเรื่องการตลาดกับโครงการโคบาลบูรพาทั้ง 3 อำเภอ	จะมีการทำการตลาด MOU ของภาคเอกชนมาเซ็นสัญญา

ตารางที่ 7 สรุปผลการสัมภาษณ์ กลยุทธ์ด้านการผลิตเกษตรกรต้องมีแผนการผลิตที่ชัดเจน เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้และผลกำไรเพิ่มขึ้น

1.2 ท่านรู้จักการผลิตโคเนื้อมากน้อยเพียงใดและมีองค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตโคเนื้ออย่างไรมีอะไรบ้าง

ตารางที่ 8 คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ ด้านกลยุทธ์การผลิต

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M5	1.2	รู้จักการผลิตโคเนื้อ คือ การเลี้ยงแม่วัวเพื่อขยายพันธุ์ไปขาย การเลี้ยงโคเนื้อต้องใช้เวลาในการรอคอย ผลตอบแทนเมื่อเทียบกับปศุสัตว์ชนิดอื่น ๆ แต่โคเนื้อก็เป็นสัตว์ที่ไม่กินอาหารเก่งแฉ่ง	การเลี้ยงโคเนื้อตัวเมียเพื่อขยายพันธุ์ส่วนตัวนำไปขุนขาย

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / revv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M5	1.2	กับมนุษย์และช่วยเหลือระบบไร่นา โดยการกำจัดวัชพืชไร่นา ตลอดจนไปถึงการเพิ่มคุณภาพของดินทุกปี หากจะต้องเลือกเลี้ยงโคเนื้อต้องมีความพร้อมของตนเองเสียก่อน 1) หากไม่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อแต่มีทุนน้อยมาก ควรเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพเสริมและให้เริ่มเลี้ยงโคพื้นเมืองก่อน 2) หากมีประสบการณ์มาบ้าง แต่ไม่ต้องการลงทุนสูงและไม่ค่อยมีเวลามากนักให้เลี้ยงโคพื้นเมือง 3) หากมีทุนมากขึ้นและต้องการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพหลัก มีการปลูกพืช อาชีพรองให้เลี้ยงโคลูกผสมอเมริกัน บรามันท์ 50 เปอร์เซนต์ การเลี้ยงโคเพื่อต้องการรวมกลุ่มเกษตรกรมาทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและเข้าใจระบบการธุรกิจโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ผสมผสานกับเทคโนโลยีชาวบ้านที่มีอยู่ในชุมชนนั้น	
M6	1.2	ทราบครับ จังหวัดสระแก้ว ทางรัฐบาลได้จัดงบประมาณมาให้ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองสังข์ อำเภอวัฒนานคร อำเภอโคกสูง เพราะเป็นพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง การผลิตโคเนื้อต้องเริ่มขึ้นตั้งแต่โรงเรือน ที่อยู่ อาหาร น้ำ วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ จะให้ทางกรมปศุสัตว์เข้ามาช่วยแนะนำในการดูแลขั้นพื้นฐานในการเลี้ยงโคเนื้อให้ได้โคเนื้อที่ดีและอุดมสมบูรณ์	การผลิตโคเนื้อต้องเริ่มขึ้นตั้งแต่โรงเรือน ที่อยู่ อาหาร น้ำ วัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ จะและการเลี้ยงโคเนื้อให้ได้โคเนื้อที่ดีและอุดมสมบูรณ์
M7	1.2	การผลิตโคเนื้อจากวัวที่มีสภาพพอม ทำให้เนื้อเปอร์เซ็นต์มากขึ้นในระยะเวลาที่สั้นได้ราคาจากราคาถูกมาทำให้ได้ราคาแพง เพื่อได้กำไรเพิ่มขึ้น	การเลี้ยงโคเนื้อที่ดีทำให้ได้กำไรเพิ่มขึ้น

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M8	1.2	การผลิตโคเนื้อ ตัวผู้นำมาขุนในการจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกร ส่วนตัวเมียนำมาเพิ่มการขยายพันธุ์ต่อไป	ผลิตโคเนื้อเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้ได้ตามความต้องการของตลาด
M9	1.2	การผลิตโคเนื้อควรเลือกพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ที่ดี ถ้าโคเนื้อต้องเป็นพ่อพันธุ์ฮาโลเลห์ คุณลักษณะพ่อพันธุ์แข็งแรงให้สวยงาม ตามรูปพรรณของโคเนื้อ โครงสร้างของโคเนื้อต้องมีรูปลักษณะใหญ่โต มีลักษณะการกินอาหารที่ดีถึงจะมีคุณภาพ	เลี้ยงโคเนื้อให้ดีต้องเลือกพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ที่ดีด้วยโคเนื้อจะได้มีความแข็งแรงอุดมสมบูรณ์
M10	1.2	การผลิตโคเนื้อ ผลผลิตการเลี้ยงโคเนื้อการเลี้ยงโคเนื้อจะให้ได้กำไรต้องสามารถผลิตลูกโคให้ได้เป็นจำนวนมาก เช่น แม่โคควรสามารถให้ลูกได้ปีละตัว ส่วนตัวผู้ต้องมีคุณภาพที่ดีเป็นที่ต้องการของตลาด	เลี้ยงโคเนื้อ 1 ปี จะผลิตลูกได้ 1 ตัว เกษตรกรต้องผสมพันธุ์ตัวเมียให้ได้เยอะเพื่อจะได้มีลูกเยอะ
M11	1.2	การผลิตโคเนื้อส่วนมากจะอยู่ในภาคกลางเป็น ส่วนมาก ส่งเสริมให้มีการเพาะลูกวัวเอามาขุนเป็นโคเนื้อ เพื่อส่งออกขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ	การผลิตโคเนื้อได้มาก การส่งออกก็จะยิ่งมากเหมือนกัน
M12	1.2	การผลิตโคเนื้อในส่วนที่เกษตรกรเลี้ยงนั้นแบบทั่วไปตามโรงเรียนที่ทำการเกษตรเป็นการเลี้ยงเพื่อการค้าขาย เกษตรกรมองว่าการเลี้ยงโคเหมือนการออมเงินในรูปแบบที่มีชีวิตมากขึ้น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคหันมาปรับปรุงการเลี้ยงโดยใช้อาหารข้นเพิ่มเติมรวมกับอาหารหยาบ ทำให้โคเจริญเติบโตเร็ว	เกษตรกรมองว่าการเลี้ยงโคเนื้อเหมือนการออมเงินเพราะขายทีหนึ่งได้เงินมาเป็นก้อน
M13	1.2	รู้จักการผลิตโคเนื้อโดยมีการขยายพันธุ์เพื่อเอาลูกวัวตัวผู้ไว้จำหน่าย ส่วนวัวตัวเมียนำมาไว้ผสมพันธุ์ และวัวตัวผู้ก่อนที่จะนำไปขายสู่ท้องตลาด ต้องนำวัวตัวผู้มาขุนก่อนเพื่อให้ได้สัดส่วนที่อุดมสมบูรณ์	การขุนโคเนื้อขายต้องดูลักษณะของโคว่าตรงตามที่เรากำลังต้องการและทางคนซื้อต้องการด้วย

845481331

ตารางที่ 8 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M14	1.2	การผลิตโคเนื้อ คือการเลี้ยงโคผลิตนำลูกมาขายสู่ท้องตลาด องค์ความรู้ด้านการผลิตโคเนื้อ เราต้องเลือกสายพันธุ์ในการเลี้ยงและนำมาผสมพันธุ์กัน เพื่อให้เกิดลูก พอเลี้ยงโคมีคุณภาพที่ดีแล้วจะนำไปขาย	การเลี้ยงโคผลิตนำลูกมาขายสู่ท้องตลาด
M15	1.2	การผลิตโคเนื้อ เนื่องจากรัฐบาลได้ให้แม่พันธุ์มาเรามาผสมพันธุ์เพื่อที่ผลิตลูกเพิ่มขึ้น ส่วนตัวผู้จะนำมาขุนเพื่อนำไปขาย องค์ความรู้เกี่ยวกับด้านผลิตโคเนื้อต้องดูแลรักษาความสะอาดคอก การให้อาหาร การให้น้ำ การขุนโคให้มีความอุดมสมบูรณ์	ผลิตโคเนื้อต้องดูแลรักษาความสะอาดคอก การให้อาหาร การให้น้ำ การขุนโคให้มีความอุดมสมบูรณ์
M16	1.2	การผลิตโคเนื้อ เกษตรกรต้องเลือกวัวตัวผู้จะนำมาขุนขายเพื่อได้ราคา ส่วนตัวเมียเก็บไว้ทำพันธุ์ต่อไป องค์ความรู้เกษตรกรต้องรู้จักวิธีการขั้นตอนในการเลี้ยงว่าแต่ละขั้นตอนพื้นฐานในการเลี้ยงโคเนื้อ มีอะไรบ้างและต้องดูแลอย่างไร เกษตรกรต้องคัดเลือกโคที่มีอายุ 1 ปี ที่มีโครงสร้างลักษณะที่ดี ไม่แคระแกรน ตัวผู้เป็นหลัก การให้อาหาร โคที่จะเลี้ยงขุนจะให้อาหาร วันละ 2 มื้อ การให้น้ำให้โคมีน้ำกินตลอดเวลา เพื่อ โคจะได้มีสุขภาพที่ดี การดูแลผู้เลี้ยงต้องคอยหมั่นดินตรวจรางน้ำ รางอาหารและความสะอาดภายในคอกทุกวัน วันละ 3 ครั้ง เพื่อให้โคมีอาหารกินตลอดเวลาและอยู่ในพื้นที่ที่สะอาด	เกษตรกรต้องคัดเลือกโคที่มีอายุ 1 ปี ที่มีโครงสร้างลักษณะที่ดี ไม่แคระแกรน ตัวผู้เป็นหลัก ตามความต้องการของท้องตลาด

ตารางที่ 8 สรุปผลการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ดำเนินการผลิตโคเนื้อ เนื่องจากรัฐบาลได้ให้แม่พันธุ์มา เกษตรกรนำมาผสมพันธุ์เพื่อที่ผลิตลูกเพิ่มขึ้น พอถึงระยะเวลาในการเลี้ยงตัวผู้จะถูกนำมาขุนให้ได้โคเนื้อที่ดีและอุดมสมบูรณ์ เพื่อนำไปจัดจำหน่าย แต่เกษตรกรต้องดูแลรักษาความสะอาดคอก การให้อาหาร การให้น้ำ การขุนโคให้มีความอุดมสมบูรณ์ ทำรายรับ-รายจ่าย

ต่าง ๆ ตั้งแต่การเริ่มต้นเลี้ยงโคเนื้อว่ามีกำไรหรือขาดทุนมากน้อยแค่ไหน และเกษตรกรมองว่าการเลี้ยงโคเหมือนการออมเงินในรูปแบบที่มีชีวิตมากขึ้น สิ่งสำคัญสำหรับเกษตรกรทุกคน เกษตรกรต้องมีแผนการผลิตที่ชัดเจน

2. กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด

2.1 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำกลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาดหรือไม่อย่างไร และมีวิธีการแก้ไขหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 9 คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M1	2.1	ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด ทางกรมปศุสัตว์มีการบริการในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ปีละ 2 ครั้ง บริการให้เกษตรกรฟรี และมีการฉีดวัคซีนโรคคอบวมคอติบ จะฉีดเป็นรอบเดือน ธันวาคมและมกราคม ส่วนอีก 1 รอบจะเป็น กรกฎาคมและสิงหาคม ยืนยันได้ว่าวัวจะปลอดภัยจากทั้ง 2 โรคนี้	ทางกรมปศุสัตว์มีการบริการในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยปีละ 2 ครั้ง บริการให้เกษตรกรฟรี
M2	2.1	เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จะมาฉีดวัคซีนให้เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อตอนเริ่มเลี้ยง และบำรุงฆ่าพยาธิตามอาการของโค อย่าให้ขาดและน้ำต้องทำตามเป้าหมายของเกษตรกรเพราะนั่นถึงจะได้โคเนื้อที่มีคุณภาพดี	เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จะมาฉีดวัคซีนให้เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ
M3	2.1	แนะนำการฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย การฉีดวัคซีนครั้งแรกตั้งแต่อายุ 4 เดือนถึง 6 เดือน 6 ฉีดครั้งที่ 2 หลังจากครั้งแรก 3-4 สัปดาห์ และฉีดซ้ำทุก 6 เดือน สำหรับวัวที่มีอายุ 4 เดือนขึ้นไป อย่างน้อย ๆ ต้องทำปีละ 2 ครั้ง เพื่อป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย	แนะนำการฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย

845481331

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M4	2.1	กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด เกษตรกรต้องฉีดวัคซีนให้โค ทุก ๆ 6 เดือน และมีอาสาสมัครที่ผ่านการอบรมแล้วได้ลงพื้นที่ช่วยการป้องกันโรค และมีเจ้าพนักงานคอยช่วยเหลือเร่งรัดเรื่องโรคระบาด ไม่น่ามีปัญหา	เกษตรกรต้องฉีดวัคซีนให้โค ทุก ๆ 6 เดือน และมีอาสาสมัครที่ผ่านการอบรมแล้วได้ลงพื้นที่ช่วยการป้องกันโรค

ตารางที่ 9 สรุปผลการสัมภาษณ์ การควบคุมป้องกันโรคระบาดทางกรมปศุสัตว์มีการบริการการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยให้กับโคทุก ๆ 6 เดือน ให้กับโคของเกษตรกรฟรี

2.2 ท่านรู้จักการควบคุมป้องกันโรคระบาดอย่างไร ท่านมีองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่อย่างไรและมีวิธีการแก้ไขหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 10 คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M5	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาด เกษตรกรต้องรักษาความสะอาดบริเวณคอกวัวที่เราเลี้ยงไว้เป็นประจำเสมอ เราต้องฉีดวัคซีนตามคำแนะนำของทางกรมปศุสัตว์ และใช้ยามาเชื้อ	เกษตรกรต้องรักษาความสะอาดบริเวณคอกวัวที่เราเลี้ยงไว้เป็นประจำ
M6	2.2	ประชาชนแต่ละกลุ่มถ้าพบวัวแต่ละตัวไม่กินหญ้า และพอม ไม่กินอาหาร เกษตรกรต้องรายงานให้ประชาชนกลุ่มทราบประชาชนกลุ่มจะแจ้งไปยังกรมปศุสัตว์อำเภอให้เข้ามาช่วยดูแล ลงมาตรวจสอบตัวที่ไม่สมบูรณ์หรือเป็นโรคอะไรหรือป่าว	เกษตรกรต้องรายงานให้ประชาชนกลุ่มทราบประชาชนกลุ่มจะแจ้งไปยังกรมปศุสัตว์อำเภอให้เข้ามาช่วยดูแล

845481331

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M7	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาดต้องเริ่มต้นตั้งแต่ตัววัว ถ้าวัวไม่มีภูมิคุ้มกันต้องหาสายรังเสริมภูมิคุ้มกันให้กับวัว เรื่องในการดูแลก่อนเกิดโรคและหลังเกิดโรค ป้องกันก่อนเกิดโรค คือ การป้องกันการฉีดวัคซีนถ้าเป็นวัวตัวเมียมีลูกไม่สามารถฉีดวัคซีนได้ จะมีผลกระทบต่อลูกในท้องหรือเป็นลักษณะการพันยาฆ่าเชื้อดินเพราะเชื้อโรคจะฝังตัวอยู่กับดิน	การป้องกันการฉีดวัคซีนถ้าเป็นวัวตัวเมียมีลูกไม่สามารถฉีดวัคซีนได้
M8	2.2	การป้องกันโรคระบาด คือ การฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยทุก ๆ ปี และนำปูนขาวมาโรยบริเวณคอกวัว	การฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยทุก ๆ ปี
M9	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาดในการเลี้ยงโค คือ โรคปากและเท้าเปื่อย จะเป็นมากที่สุดในช่วงฤดูฝน ต้องฉีดวัคซีนให้โค	โรคปากและเท้าเปื่อยจะเป็นมากที่สุดในช่วงฤดูฝน ต้องฉีดวัคซีนให้โค
M10	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาดโดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย ต้องฉีดยาป้องกันทุก ๆ ปี	การป้องกันโรคระบาดฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย
M11	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาดวัวทุกตัวต้องอยู่ในโครงการโคบาลบูรพาต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคทุกตัวและแต่ละฟาร์มต้องมีบ่อน้ำยาที่นำไปชำระล้างเท้าก่อนที่จะเข้าไปในฟาร์ม เพื่อป้องกันไม่ให้โคเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย	วัวทุกตัวต้องอยู่ในโครงการโคบาลบูรพาต้องฉีดวัคซีนป้องกัน
M12	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาด คือ ศึกษาข้อมูลจากข่าวสารต่าง ๆ และให้ทางเจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์เข้ามาช่วยแนะนำวิธีการป้องกันโรคของการเลี้ยงโคเนื้อ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย แดตามระยะเวลา 6 เดือน และทำความสะอาดบริเวณคอก	เจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์เข้ามาช่วยแนะนำวิธีการป้องกันโรค

845481331

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M13	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาด คือก่อนที่จะนำวัวเข้าฟาร์ม ต้องทำความสะอาดโรงเรือนและบริเวณรอบ ๆ ให้สะอาด ฆ่าเชื้อดิน โดยการโรยปูนขาว และต้องฉีดวัคซีนป้องกัน โรคปากและเท้าเปื่อยให้กับโคเป็นระยะ ๆ	ก่อนที่จะนำวัวเข้าฟาร์ม ต้องทำความสะอาดโรงเรือนและบริเวณรอบ ๆ ให้สะอาด ฆ่าเชื้อดินโดยการโรยปูนขาว และต้องฉีดวัคซีน
M14	2.2	การควบคุมป้องกันโรคระบาด โดยการเลี้ยงโคเนื้อจะมีโรคระบาดที่ทำให้โคมีอาการเจ็บป่วย การเจริญเติบโตและหากเป็นโรคที่มีความร้ายแรง อาจทำให้โคเสียชีวิตได้ง่าย โรคระบาดของโคที่เกิดเป็นประจำคือ โรคปากและเท้าเปื่อยต้องฉีดวัคซีนป้องกันไว้	โดยการเลี้ยงโคเนื้อจะมีโรคระบาดที่ทำให้โคมีอาการเจ็บป่วย การเจริญเติบโตและหากเป็นโรคที่มีความร้ายแรงอาจทำให้โคเสียชีวิตได้ง่าย
M15	2.2	การป้องกันโรคระบาด โคส่วนมากจะเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย ทางกรมปศุสัตว์จะเข้ามาฉีดวัคซีนให้ เพราะโรคนี้จะเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝนและจะมีการโรยปูนขาวเป็นวิธีแบบบ้าน ๆ ของเกษตรกรช่วยฆ่าเชื้อในดิน	โคส่วนมากจะเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย
M16	2.2	การป้องกันโรคระบาด โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรค เพราะในโคจะมีโรคปากและเท้าเปื่อยเกิดมากที่สุด และนำปูนขาวมาโรยตามบริเวณคอกที่พักอาศัยของโคเพื่อฆ่าเชื้อโรคต่าง ๆ ในดินที่ฝังอยู่	ในโคจะมีโรคปากและเท้าเปื่อยเกิดมากที่สุด

ตารางที่ 10 สรุปผลการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ดำเนินการควบคุมป้องกันโรคระบาด คือ ฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อยที่เกิดมากที่สุด ในโค ต้องระยะทุก 6 เดือน ตามกำหนด

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

3. กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด

3.1 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาดหรือไม่อย่างไร มีอะไรบ้าง

ตารางที่ 11 คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดศตวรรษ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M1	3.1	ด้านการพัฒนาระบบการตลาด รูปแบบในการพัฒนาว่าจะมองว่าตลาดต้องการอะไร เช่น ตลาดต้องการวัวเนื้อที่เป็นลูกผสมพันธุ์ชาโลเล่ห์ จะใช้น้ำเชื้อชาโลเล่ห์ไปผสมพันธุ์ให้เกษตรกร เกษตรกรจะมีรายได้ที่มั่นคงเพราะตลาดต้องการ เช่น โปยงค์ำรับซื้อจากเกษตรกร ทางระขงมี การติดต่อมาเพื่อที่จะมาขอซื้อ โคนี้อจากเกษตรกร และทางเกษตรกรจึงมีการรวมกลุ่มและรวมผลผลิต ต่าง ๆ รวมวัวตัวผู้ช่วยกันขุนเพื่อวางจำหน่าย ลูกผสมพันธุ์ชาโลเล่ห์ 50 เปอร์เซนต์ เกษตรกรจะมี รายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการเลี้ยงชาโลเล่ห์ ประมาณ 1 ปี จะมีน้ำหนักประมาณ 300 กิโลกรัม เกษตรกรจะมีรายได้ กิโลกรัมละ 100 บาท เกษตรกรจะมีรายได้ต่อตัวประมาณ 30,000 บาท	การจัดจำหน่ายโคทั้งด้าน ความต้องการตลาด โคนี้อ ด้านราคา ด้าน ผลกำไรของเกษตรกร

845481331

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M2	3.1	การพัฒนาระบบทางการตลาด เจ้าหน้าที่ออกตรวจโรคนื้อต่าง ๆ ที่เกษตรกรจะจัดการจำหน่ายโคเนื้อ ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตด้วยการขึ้นทะเบียนฟาร์ม นำไปสู่ฟาร์มมาตรฐาน ปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อให้เติบโตตรงตามความต้องการของตลาด ปรับปรุงอาหารหยาบที่ให้โปรตีนสูง และการให้การส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือของภาครัฐในด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ร่วมกันและการรวมกลุ่มของเกษตรกร จัดหาแหล่งเงินกู้หรือเงินลงทุนดอกเบี้ยต่ำให้เกษตรกร	เกษตรกรจะจัดการจำหน่ายโคเนื้อ ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตด้วยการขึ้นทะเบียนฟาร์ม นำไปสู่ฟาร์มมาตรฐาน
M3	3.1	ด้านการพัฒนาระบบการตลาดจะทำขึ้นแบบสหกรณ์ เพื่อให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่ส่าจะทำขายจะให้แจ้งไปยังสหกรณ์ก่อนเพื่อให้ทางสหกรณ์เป็นสื่อกลางในการจัดจำหน่าย	เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ไม่ส่าจะทำขายจะให้แจ้งไปยังสหกรณ์ก่อนเพื่อให้ทางสหกรณ์เป็นสื่อกลางในการจัดจำหน่าย
M4	3.1	การตลาดให้สหกรณ์เป็นผู้ดำเนินงานตอนนี้ทางปศุสัตว์จะมีการสร้างโรงฆ่าสัตว์ที่กบินทร์บุรีโดยใช้งบประมาณในปี 62 เพื่อที่จะนำไปแปรรูปที่รับจาก 3 อำเภอ ในจังหวัดสระแก้ว ที่เป็นโครงการโคบาลบูรพา	ให้สหกรณ์เป็นผู้ดำเนินงานการจำหน่ายโคเนื้อ

ตารางที่ 11 สรุปผลการสัมภาษณ์ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ได้ให้คำแนะนำทางเกษตรกรเรื่องการตลาดว่าตลาดต้องการปริมาณ โคเนื้อ เท่าไหร่ ด้านราคา และผลกำไรที่เกษตรกรต้องได้จากการขายโคเนื้อทุก ๆ ครั้ง

3.2 ท่านรู้จักการพัฒนากระบวนการตลาดหรือไม่อย่างไร และในปัจจุบันมีผลด้านราคา และการจัดจำหน่ายมากน้อยหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 12 คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโค กลยุทธ์ด้านการพัฒนากระบวนการตลาด

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M5	3.2	การตลาดต้องดูว่าทางผู้ซื้อว่าต้องการ โคเนื้อมากน้อยเพียงใดส่วนเรื่องราคาก็เป็นไปตาม ความสมบูรณ์ของโคเนื้อที่นำมาจำหน่าย	สำรวจด้านราคาก่อนว่า นำวัวไปขายราคาขึ้นหรือราคาดลง
M6	3.2	การตลาดเกษตรกรต้องทราบว่าผู้ซื้อมีความต้องการแบบไหน เกษตรกรต้องขุนโคเนื้อให้ดีมีคุณภาพ และทางสหกรณ์จะเป็นผู้จัดซื้อจัดจำหน่ายให้กับสมาชิกทุกท่านต้องผ่านสหกรณ์ทุกคน ด้านราคาก็ต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพของโคเนื้อและถ้ามีความต้องการมากราคาก็จะเพิ่มขึ้นกว่าเดิม	เกษตรกรต้องทราบว่าผู้ซื้อมีความต้องการแบบไหน เกษตรกรต้องขุนโคเนื้อให้ดีมีคุณภาพ
M7	3.2	การตลาดถ้าเกษตรกรเลี้ยงวัวไม่ดีทางตลาดจะไม่ซื้อวัวเกษตรกรต้องมีการจัดการบริหารในการเลี้ยงวัวที่ดี ต้องคำนวณและต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับการตลาด เพราะการตลาดจะมีราคาขึ้นราคาดลง ต้องดูตลาดทั้งภายในและภายนอกราคาขึ้นราคาดลง ราคาแข็งเท่าไร ต้องคำนวณราคาให้ถูกต้องทางเกษตรกรเองจะได้ไม่ขาดทุน	การตลาดจะมีราคาขึ้นราคาดลง ต้องดูตลาดทั้งภายในและภายนอกราคาขึ้นราคาดลง ราคาแข็งเท่าไร
M8	3.2	การตลาดเรื่องราคาก็พอไปได้ ราคาไม่ได้สูงมากหรือต่ำมากเกินไป แต่เกษตรกรต้องมีการสำรวจการผลิตการตลาดให้ดีทำอย่างไร	เรื่องราคาก็พอไปได้ ราคาไม่ได้สูงมาก
M9	3.2	การตลาดค่อนข้างดีขึ้น การค้าขายได้ดี ผลิตโคเนื้อให้ดูดีมีคุณภาพ เพื่อที่จะได้ราคาเพิ่มมากขึ้น การจัดจำหน่ายมีเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ	การตลาดค่อนข้างดีขึ้น การค้าขายได้ดี

845481331

BTU_1Thesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M10	3.2	การตลาดมีปัญหาอยู่ในขณะนี้เวลาที่เกษตรกรเลี้ยงวัวเยอะมีการกดราคาลง ดังนั้น เกษตรกรต้องสำรวจตลาดก่อนว่าที่เราจะนำวัวไปขายว่าราคาขึ้นหรือราคาลง เพื่อที่เกษตรกรจะได้ไม่ขาดทุนในการขาย	การตลาดมีปัญหาอยู่ในขณะนี้เวลาที่เกษตรกรเลี้ยงวัวเยอะมีการกดราคาลง
M11	3.2	เรื่องราคาในตลาดตอนนี้ยังไม่ค่อยดีเท่าไร การส่งออกโคเนื้อที่จังหวัดสระแก้ว ไม่เพียงพอ จึงได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลที่มาช่วยเหลือ เกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้ง รัฐบาลจึงได้จัดตั้งโครงการโคบาลบูรพาขึ้นมาช่วยเกษตรกร 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโคกสูง ตำบลวัฒนานคร ตำบลหนองสังข์ ในจังหวัดสระแก้ว เกษตรกรอยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยในเรื่องด้านราคาและในด้าน การส่งออก ที่จะได้ราคาที่ดี	ราคาในตลาดตอนนี้ยังไม่ค่อยดีเท่าไร การส่งออกโคเนื้อที่จังหวัดสระแก้ว ไม่เพียงพอ
M12	3.2	สภาพการตลาดตอนนี้มีราคาขึ้น ๆ ลง ๆ ตามเศรษฐกิจ แต่มีโครงการโคบาลบูรพาเข้ามาช่วยทำให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว ได้มีราคาที่มั่นคง เพราะจะขายต้องแข็งไปยังสหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์ติดต่อประสานงานในขายเพื่อที่จะได้ราคาที่ดีมีกำไร	การตลาดตอนนี้มีราคาขึ้น ๆ ลง ๆ ตามเศรษฐกิจ
M13	3.2	การตลาด โดยเฉพาะตอนนี้เนื้อโคเป็นที่ต้องการ ของตลาดมาก เพราะจำนวนคนทานเพิ่มมากขึ้น คนไทยเริ่มหันมานิยมรับประทานและต่างชาตินิยมทานกัน มาก ไม่ว่าจะราคาจะขึ้น ๆ ลง ๆ ก็ยังมีกลุ่มบริโภคอยู่เหมือนเดิม ส่วนในด้านราคาที่เกษตรกร นำไปขายสู่ท้องตลาดจะถูกจากน้ำหนักและลักษณะของโคว่าอุดมสมบูรณ์มากน้อยแค่ไหน	ตอนนี้เนื้อโคเป็นที่ต้องการ ของตลาดมาก เพราะจำนวนคนทานเพิ่มมากขึ้น

845481331

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M14	3.2	การพัฒนาระบบการตลาดเกษตรกรต้องรู้เรื่อง การบริหารจัดการในการเลี้ยงโคเพื่อให้ได้ตามที่ ตลาดต้องการ เพื่อที่เราจะได้กำไรเพิ่มขึ้น ไม่ขาดทุนในการเลี้ยงและเรื่องราคาก็จะคิดตามมาจาก ส่วนเรื่องการจัดจำหน่ายให้สหกรณ์เป็นคน ช่วยประสานงานในการจัดจำหน่ายอีกที	เกษตรกรต้องรู้เรื่อง การบริหารจัดการ ในการเลี้ยงโคเพื่อให้ได้ ตามที่ตลาดต้องการ
M15	3.2	การตลาดตอนนี้ให้ราคาที่ดี เพราะวัวมีน้ำหนัก อุดมสมบูรณ์จึงไม่มีผลต่อการจัดจำหน่ายและ ด้านราคา	การตลาดตอนนี้ให้ราคา ที่ดี เพราะวัวมีน้ำหนัก อุดมสมบูรณ์
M16	3.2	การตลาดตอนนี้มีผู้บริโภคสนใจมาทานเนื้อโคกัน มากในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เรื่องราคา และการจัดจำหน่ายไม่เป็นที่แน่นอนขึ้นอยู่กับ ความต้องการของผู้ซื้อ	ในประเทศและ ต่างประเทศ ทำให้เรื่อง ราคาและการจัดจำหน่าย ไม่เป็นที่แน่นอนขึ้นอยู่กับ กับความต้องการของผู้ซื้อ

ตารางที่ 12 สรุปผลการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ศึกษาด้านการพัฒนาระบบการตลาดเกษตรกร
ต้องสำรวจตลาดก่อนว่าที่เราจะนำวัวไปขายว่าราคาขึ้นหรือราคาลง เพื่อที่เกษตรกรจะได้ไม่ขาดทุน
ในการขาย การจัดจำหน่ายไม่เป็นที่แน่นอนขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ซื้อ

ส่วนที่ 3 การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาล บูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ในการวิเคราะห์เรื่องกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโค
เนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัด
สระแก้ว สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

1. การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ

1.1 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำการเลี้ยงโคเนื้อให้เพิ่มปริมาณในประเทศไทยและ
การพัฒนาอุตสาหกรรม โคเนื้อแบบครบวงจรหรือไม่อย่างไร มีอะไรบ้าง

ตารางที่ 13 คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M1	1.1	<p>การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร จะผลักดันให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานเป็นโรงฆ่าสัตว์ฮาลาล ซึ่งสามารถจำหน่ายให้ทางอิสลามได้ ส่วนตรงนี้มีอยู่ในการวางแผนทั้งเอกชน เพื่อที่สร้างโรงฆ่าสัตว์ขึ้นทะเบียนได้มาตรฐานในตำบลหนองสังข์ เป็นโรงฆ่าโคกระบือ มีโรงฆ่าแล้วให้ทางเกษตรกรแปรรูปเพื่อให้ผลผลิตมีราคาที่สูงขึ้นจากเดิม เพราะมีสหกรณ์ในการจัดจำหน่ายเป็นผลประโยชน์กับเกษตรกรอย่างมากมาย</p>	<p>เกษตรกรแปรรูปเพื่อให้ผลผลิตมีราคาที่สูงขึ้นจากเดิม เพราะมีสหกรณ์ในการจัดจำหน่ายเป็นผลประโยชน์กับเกษตรกรอย่างมากมาย</p>
M2	1.1	<p>การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทย มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นได้ ได้จัดเตรียมมีการวางแผนไว้แล้ว เมื่อก่อนตำบลหนองสังข์ จังหวัดสระแก้ว เกิดประสบภัยแล้ง แต่ปัจจุบันนี้สภาพอากาศมีฝนตกทำให้หญ้าอุดมสมบูรณ์น้ำอุดมสมบูรณ์ ทำให้ครบวงจร โคเนื้ออุดมสมบูรณ์ ประเทศไม่มีข้อขัดแย้งทางการเมืองกับมุสลิม ทำให้มีโอกาสส่งออกเนื้อโคจำหน่ายได้ทั่วโลก โอกาสพัฒนาเนื้อโคการส่งออกแบบครบวงจร ประเภทพร้อมบริโภคนสามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม ความต้องการบริโภค คือ นักท่องเที่ยวและผู้บริโภคภายในประเทศ หันมาบริโภคเนื้อคุณภาพ มีความสะอาดและปลอดภัย ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสส่งเนื้อโคไปจำหน่ายต่างประเทศเพิ่มขึ้น</p>	<p>การพัฒนาเนื้อโค การส่งออกแบบครบวงจร ประเภทพร้อมบริโภค สามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม</p>

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / revv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M3	1.1	สำหรับในประเทศไทย ปัจจุบันราคาโคเนื้อเป็นที่ต้องการบริโภคอย่างมาก ซึ่งมีความต้องการสูง ทำให้หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเร่งการเพิ่มปริมาณโคเนื้อให้มากขึ้น เพื่อรับรองตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ โดยเฉพาะจีนและเวียดนาม	ปัจจุบันราคาโคเนื้อเป็นที่ต้องการบริโภคอย่างมาก ซึ่งมีความต้องการสูง
M4	1.1	การเลี้ยงโคเนื้อให้เพิ่มปริมาณในประเทศไทย และการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร โดยอาศัยการผสมเทียมโดยการมีตลาดนำผลผลิต ใช้พันธุ์ชาโลเล่ห์ในการผสมพันธุ์ ในอำเภอวัฒนา นครมี 1,800 ราย ในการเพิ่มการผลิต	การผสมเทียมโดยการมีตลาดนำผลผลิตใช้พันธุ์ชาโลเล่ห์ในการผสมพันธุ์

ตารางที่ 13 สรุปผลการสัมภาษณ์การเพิ่มปริมาณในประเทศปัจจุบันเนื้อโคเริ่มเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค เกษตรกรต้องสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทยที่มีเนื้อคุณภาพ มีความสะอาดและปลอดภัย เพื่อเป็นผลประโยชน์กับเกษตรกรอย่างมาก

1.2 ท่านคิดว่าในปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีโคเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณและการส่งออกหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 14 คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโค การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M5	1.2	ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณพอต่อการเพิ่มปริมาณโคเนื้อ ในจังหวัดสระแก้ว ที่ได้รับโครงการโคบาลบูรพา มี 3 ตำบล ของจังหวัดสระแก้ว เกษตรกรแต่ละครอบครัวได้รับการแจกจ่ายโคเนื้อเป็นจำนวนมาก	เกษตรกรแต่ละครอบครัวได้รับการแจกจ่ายโคเนื้อเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M6	1.2	ประเทศโคเนื้อไม่เพียงพอสั่งมีการเพิ่มปริมาณ การเลี้ยงโคเนื้อขึ้นอีก เพราะตอนนี้ในประเทศ และต่างประเทศหันมานิยมบริโภคกันมากอาจจะ ทำให้การส่งออกขาดตลาด	ตอนนี้ในประเทศและ ต่างประเทศหันมานิยม บริโภคกันมากอาจจะทำให้ การส่งออกขาดตลาด
M7	1.2	ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีโคเนื้อ เพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณและการส่งออก หรือไม่ว่างไร ขึ้นอยู่กับตลาดผู้ซื้อเพราะแต่ละ ประเทศกำลังการซื้อไม่เหมือนกันและประเทศไทยเพียงพอต่อการกินและตอนนี้ราคาเนื้อราคา ตัวไม่สมดุลกันราคาเนื้ออย่างต่ำกิโลกรัม 250 บาท เวลาขายเป็นตัวก่อนเชือด 150-160 บาทต่อกิโลกรัม	ตลาดผู้ซื้อเพราะแต่ละ ประเทศกำลังการซื้อไม่ เหมือนกันและประเทศไทย เพียงพอต่อการกินและ ตอนนี้ราคาเนื้อ ราคาตัว ไม่สมดุลกัน
M8	1.2	การเลี้ยงโคเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณและ การส่งออก เพราะภาคกลางเป็นพื้นที่ที่เลี้ยงโค เนื้อเป็นจำนวนมาก จึงทำให้พอต่อการส่งออก	ภาคกลางเป็นพื้นที่ที่เลี้ยง โคเนื้อเป็นจำนวนมาก จึงทำให้พอต่อการส่งออก
M9	1.2	การเลี้ยงโคเนื้อไม่เพียงพอต่อการส่งออก เพราะ ต่างประเทศได้เข้ามาซื้อ โคเนื้อในประเทศไทยกัน และการเลี้ยงโคเนื้อต้องมีการลงทุนที่สูงด้วย ทำให้เกษตรกรที่ไม่มีเงินลงทุนแต่อยากเลี้ยงบ้าง ก็ไม่สามารถเลี้ยงได้ แต่พอรัฐบาลเข้ามาช่วยใน จังหวัดสระแก้ว ที่ตั้งโครงการ โคบาลบูรพาขึ้นมา ได้นำวัวมาแจกให้เกษตรกร ต่อไปนี้การเลี้ยง โคเนื้อก็จะมีเพียงพอต่อการจัดจำหน่าย การส่งออกได้อย่างแน่นอน	โคเนื้อไม่เพียงพอต่อ การส่งออก เพราะ ต่างประเทศได้เข้ามาซื้อ โคเนื้อในประเทศไทย กันมากและการเลี้ยงโคเนื้อ ต้องมีการลงทุนที่สูงด้วย ทำให้เกษตรกรที่ไม่มีเงิน ลงทุน

845481331

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M10	1.2	ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศเพียงพอต่อการส่งออกหรือไม่ มีแนวโน้มว่าจะมีการส่งออกได้เยอะได้ผ่าน MOU ถ้าเกษตรกรเลี้ยงอยู่ในโครงการโคบาลบูรพาจะได้รับการส่งออกในประเทศและต่างประเทศด้วย	โคเนื้อในประเทศเพียงพอต่อการส่งออกหรือไม่ มีแนวโน้มว่าจะมีการส่งออกได้เยอะได้ผ่าน MOU
M11	1.2	ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีไม่เพียงพอเพราะตอนนี้ผู้บริโภคนิยมหันมาบริโภคกันเป็นจำนวนมากได้โครงการโคบาลบูรพาเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้เกษตรกรได้ดูแลรักษาโคเนื้อให้มีประสิทธิภาพพร้อมในการส่งออก	โคเนื้อในประเทศไทยมีไม่เพียงพอเพราะตอนนี้ผู้บริโภคนิยมหันมาบริโภคกันเป็นจำนวนมาก
M12	1.2	การเลี้ยงโคเนื้อ เมื่อปีที่ผ่านมาจากตลาดไม่มีของส่งออก เพราะยังไม่มีผู้สนใจเท่าไร แต่ปัจจุบันนี้การเลี้ยงโคเนื้อที่มีเกษตรกรสนใจเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้นทำให้เพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณในการส่งออก	ปีที่ผ่านมาจากตลาดไม่มีของส่งออก เพราะยังไม่มีผู้สนใจเท่าไร แต่ปัจจุบันนี้การเลี้ยงโคเนื้อที่มีเกษตรกรสนใจเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้น
M13	1.2	ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทย ยังไม่เพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณและในการส่งออก เพราะว่ามีผู้บริโภคเพิ่มขึ้น เข้ามานิยมทานกันมากขึ้น ทำให้การผลิตโคเนื้อล่าช้า เพราะในการเลี้ยงโคเนื้อแต่ละตัวต้องใช้เวลาในการเลี้ยงดู พอผ่านการขุนเรียบร้อยแล้วถึงจะนำไปขายสู่ท้องตลาดได้	ผู้บริโภคเพิ่มขึ้น เข้ามานิยมทานกันมากขึ้น ทำให้การผลิตโคเนื้อล่าช้า

845481331

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M14	1.2	ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณและการส่งออกหรือไม่อย่างไรเพียงพอ เพราะได้การสนับสนุนจากรัฐบาลมาแล้ว ทำให้เกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการเลี้ยงโค เพื่อให้เกษตรกรมีกำลังใจในการผลิตโคเนื้อเพื่อการส่งออกที่เพียงพอในประเทศและต่างประเทศ	เกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการเลี้ยงโค เพื่อให้เกษตรกรมีกำลังใจในการผลิตโคเนื้อเพื่อการส่งออกที่เพียงพอในประเทศและต่างประเทศ
M15	1.2	การเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีโคเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณคิดว่า ไม่เพียงพอเพราะเนื่องจากรัฐบาลพึงจะเริ่มจัดสรรงบประมาณมาและโคเนื้อต้องใช้ระยะเวลาในการเลี้ยง ถ้ามีผู้บริโภคนจำนวนมากทำให้โคเนื้อไม่เพียงพอต่อการส่งออกทั้งในประเทศและต่างประเทศ	โคเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณคิดว่า ไม่เพียงพอ
M16	1.2	การเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณขึ้น เพราะรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณแต่ละแห่งให้เกษตรกรและเกษตรกรจังหวัดสระแก้ว เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับงบจากรัฐบาล ต่อจากนี้ก็จะมีการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น	เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับงบจากรัฐบาล ต่อจากนี้ก็จะมีการเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 14 สรุปผลการสัมภาษณ์การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทยมีเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณเพราะมีเกษตรกรหันมาเลี้ยงโคเนื้อมากขึ้นเพื่อให้เพียงพอในการจำหน่ายมากขึ้น

2. การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร

เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำการเลี้ยงโคเนื้อให้เพิ่มปริมาณในประเทศไทยและการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจรหรือไม่อย่างไร มีอะไรบ้าง

845481331

BTU -Thesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 15 คำตอบจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อ
แบบครบวงจร

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M1	2.1	การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร จะ ผลักดันให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว มีโรงฆ่าสัตว์ ที่ได้มาตรฐานเป็นโรงฆ่าสัตว์ฮาลาล ซึ่งสามารถ จำหน่ายให้ทางอิสลามได้ ส่วนตรงนี้มีอยู่ใน การวางแผนทั้งเอกชน เพื่อที่สร้างโรงฆ่าสัตว์ ขึ้นทะเบียนได้มาตรฐานในตำบลหนองสังข์เป็น โรงฆ่าโคกระบือ มีโรงฆ่าแล้วให้ทางเกษตรกรแปร รูปเพื่อให้ผลผลิตมีราคาเพิ่มขึ้นจากเดิม เพราะมี สหกรณ์ในการจัดจำหน่ายเป็นผลประโยชน์กับ เกษตรกรอย่างมากมาย	เกษตรกรแปรรูป เพื่อให้ผลผลิตมีราคา ที่เพิ่มขึ้นจากเดิม
M2	2.1	จังหวัดสระแก้ว เมื่อก่อนประสบภัยแล้ง แต่ปัจจุบันนี้ สภาพอากาศมีฝนตกทำให้หญ้าอุดมสมบูรณ์ น้ำอุดมสมบูรณ์ ทำให้ครบวงจร โคเนื้ออุดมสมบูรณ์ ประเทศไม่มีข้อขัดแย้งทางการเมืองกับมุสลิม ทำให้ มีโอกาสส่งออกเนื้อโคจำหน่ายได้ทั่วโลก โอกาส การพัฒนาเนื้อโคการส่งออกแบบครบวงจรประเภท พร้อมบริโภคน สามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโค ไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็น รูปธรรม ความต้องการบริโภค คือ นักท่องเที่ยวและ ผู้บริโภคนภายในประเทศ หันมาบริโภคเนื้อคุณภาพ มีความสะอาดและปลอดภัย ทำให้ประเทศไทยมี โอกาสส่งเนื้อโคไปจำหน่ายต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น	ทำให้ประเทศไทยมี โอกาสส่งเนื้อโคไป จำหน่ายต่างประเทศ เพิ่มมากขึ้น

845481331

BTU eThesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M3	2.1	สำหรับในประเทศไทย ปัจจุบันราคาโคเนื้อเป็นที่ต้องการบริโภคอย่างมาก ซึ่งมีความต้องการสูง ทำให้หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเร่งการเพิ่มปริมาณโคเนื้อให้มากขึ้น เพื่อรับรองตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ โดยเฉพาะจีนและเวียดนาม	เพื่อรับรองตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ โดยเฉพาะจีนและเวียดนาม
M4	2.1	การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร โดยอาศัยการผสมเทียมโดยการมีตลาดนำผลผลิตใช้พันธุ์ชาโลเลห์ในการผสมพันธุ์ ในอำเภอวัฒนานคร มี 1,800 ราย ในการเพิ่มการผลิต	เกษตรกรแปรรูปเพื่อให้ผลผลิตมีราคาที่สูงขึ้นจากเดิม

ตารางที่ 15 สรุปผลการสัมภาษณ์การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร จะผลักดันให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว เพื่อที่สร้างโรงฆ่าสัตว์ขึ้นทะเบียนได้มาตรฐาน เป็นโรงฆ่าโคกระบือ มีโรงฆ่าแล้วให้ทางเกษตรกรแปรรูปเพื่อให้ผลผลิตมีราคาที่สูงขึ้นจากเดิม

3. เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง

3.1 ท่านคิดว่าอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพหลักได้หรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 16 คำตอบจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเลี้ยงโค เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M5	3.1	ขอบคุณรัฐบาลที่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรที่สนับสนุนงบประมาณมาให้เกษตรกรในการจัดตั้งโครงการโคบาลบูรพา ทำให้เกษตรกรมั่นใจได้ว่าอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ สามารถทำเป็นอาชีพหลักได้	โครงการโคบาลบูรพา ทำให้เกษตรกรมั่นใจว่า อาชีพเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพหลักได้

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M6	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะเกษตรกรเชื่อมั่นในรัฐบาล	สามารถเป็นอาชีพหลักได้
M7	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ อาชีพเลี้ยงโคเนื้อถ้าคำนวณการจัดการบริหาร การเลี้ยงที่ดีได้กำไรแน่นอน	การเลี้ยงโคเนื้อสามารถ เป็นอาชีพหลักได้ ได้กำไรแน่นอน
M8	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะเชื่อมั่นในโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว ที่รัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณมาให้เกษตรกร สระแก้วมีอาชีพที่มั่นคงคงต่อไป	สระแก้วมีอาชีพที่มั่นคง คงต่อไป
M9	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะทำให้เกษตรกรมีงานทำ มีรายได้ เพิ่มขึ้น	ทำให้เกษตรกรมีงานทำ มีรายได้ เพิ่มขึ้น
M10	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะเกษตรกรมีความรู้ความสารถในการเลี้ยงมา นานและเป็นอาชีพที่มีรายได้เงินเยอะ	เกษตรกรมีความรู้ ความสารถในการเลี้ยง
M11	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ ทำให้เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อมีความตั้งใจในการเลี้ยง และมีทุนทรัพย์ในการลงทุนสิ่งสำคัญเกษตรกร มีรายได้เพิ่มมากขึ้นแน่นอน	เกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อมีความตั้งใจในการเลี้ยง เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม มากขึ้นแน่นอน
M12	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะอาชีพเลี้ยงโคเนื้อทำให้เกษตรกรจังหวัด สระแก้ว มีรายได้เพิ่มขึ้น	อาชีพเลี้ยงโคเนื้อทำให้ เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว มีรายได้เพิ่มขึ้น
M13	3.1	การเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ จะเป็น อาชีพที่มั่นคงแก่เกษตรกร ช่วยสร้างรายได้ให้แก่ เกษตรกรอย่างยั่งยืน	การเลี้ยงโคเนื้อช่วยสร้าง รายได้ให้แก่เกษตรกร อย่างยั่งยืน
M14	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะปัจจุบันมีผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น และทำให้ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกด้วย	มีผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น อีกด้วย

845481331

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	ประเด็นคำตอบ	สรุป
M15	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะทำนาไปด้วยเลี้ยงโคไปด้วยควบคู่กันไป	ทำนาไปด้วยเลี้ยงโคไปด้วย ควบคู่กันไป
M16	3.1	อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะเกษตรกรเชื่อมั่นในรัฐบาล	อาชีพหลักได้เพราะ เกษตรกรเชื่อมั่นในรัฐบาล

ตารางที่ 16 สรุปผลการสัมภาษณ์เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคงตั้งแต่ที่รัฐบาลได้มีโครงการ
โคบาลบูรพาสระแก้วขึ้นมาในเรื่องการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรทำให้เกษตรกรมั่นใจและสามารถ
ยึดเป็นอาชีพหลักได้

ตารางที่ 17 สรุปผลภาพรวมการวิเคราะห์กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการ
โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อ
ของเกษตรกร

ด้านกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อ	สรุป
กลยุทธ์ด้านการผลิต	โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดถ่ายทอดองค์ความรู้ด้าน การบริหารจัดการต้นทุนการผลิต การจัดทำบัญชี การปรับปรุงมาตรฐานฟาร์ม การผลิตพืชอาหารสัตว์ การผลิตอาหารผสมสำเร็จ การพัฒนาพันธุ์โค การดูแล สุขภาพโค และการพัฒนาระบบการเลี้ยงแบบประณีต เพื่อให้ได้โคเนื้อ โคขุนคุณภาพดี และเกษตรกรส่วนใหญ่ จะจำหน่ายเนื้อโคเป็นตัวและเนื้อโคชำแหละในตลาดระดับ ล่าง ยังขาดการพัฒนาเป็นเนื้อโคชำแหละระดับพรีเมียม เนื่องจากไม่โรงฆ่าสัตว์ รวมทั้งยังขาดการพัฒนาผลิตแปด รูปจากเนื้อโคขุนเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความหลากหลาย ของผลิตภัณฑ์โคขุนให้สามารถตอบสนองความต้องการ ของผู้บริโภค

845481331

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ด้านกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อ	สรุป
กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด	เกษตรกรให้วัคซีนป้องกันโรคประจำทุกปี โดยให้วัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยหากที่สุด แหล่งที่มาของวัคซีนได้มาจากการบริการของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โรคที่เกษตรกรประสบกับโคของตนบ่อย ๆ ที่สุดคือ โรคปากและเท้าเปื่อย รองลงมาได้แก่ โรคคอบวมการถ่ายพยาธิภายในของเกษตรกรประจำทุกปี
กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด	สภาพช่องทางตลาดจำหน่ายโคของเกษตรกร 3 อำเภอในจังหวัดสระแก้ว อยู่ในสภาพค่อนข้างที่ดีเพราะได้มีรัฐบาลเข้ามาช่วยตั้งโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้วขึ้นและการจำหน่ายโคของเกษตรกร บางรายอาจจะแตกต่างกันไป บางกลุ่มที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เกษตรกรจะการขายโคเนื้อต้องแจ้งประธานสหกรณ์เพื่อให้ติดต่อประสานงานไปยังผู้ซื้อ บางรายที่ดำเนินการขายโคเนื้อมานานแล้วก็จะมีกลุ่มผู้ซื้อที่เป็นประจำอยู่ โดยที่ไม่ต้องพึ่งสหกรณ์ เกษตรกรขายเอง

845481331

ตารางที่ 18 สรุปผลภาพรวมการวิเคราะห์การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของ เกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในด้านการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว

ด้านกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อ	สรุป
การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทย	ประเทศไทยมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประชากรโคเนื้อ เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเนื้อโคในแต่ละปีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อยังประสบปัญหาหลายอย่าง ได้แก่ ขาดความรู้ในการจัดการเลี้ยงดูโคเนื้อ ขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ ทำให้โคได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ การปรับปรุงพันธุ์ยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดตั้งโครงการโคบาลบูรพาสระแก้วขึ้นมาเพื่อเพิ่มประชากรโคเนื้อให้มีจำนวนมากขึ้น เพื่อสร้างศักยภาพและความพร้อมในการผลิตโคเนื้อเพื่อรับรองตลาดภายในประเทศและประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น สปป. ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี
การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจร	ประเทศไทย 4.0 เป็นแนวทางของการพัฒนาที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง คือ เปลี่ยนจากการทำมากแต่ได้น้อยไปสู่การทำน้อยแต่ได้มาก ด้วยการยกขีดความสามารถใน 4 กลุ่มเป้าหมาย คือ จากเกษตรแบบดั้งเดิมสู่เกษตรสมัยใหม่ จาก SMEs เดิมสู่ Smart SMEs และ Startup จากบริการมูลค่าต่าง ๆ ผู้บริการมูลค่าสูง จากแรงงานทักษะต่าง ๆ ผู้แรงงานมีความรู้ เปลี่ยนความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ไปสู่ความได้เปรียบในเชิงแข่งขันด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ของเกษตรกรในจังหวัดสระแก้ว ตลาดอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ก่อนข้างสูง และไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยไทยส่งออกโคมีชีวิตส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซีย ส่วนเนื้อโคแช่เย็นแข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศลาว แม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมีความต้องการโคเนื้อจาก

845481331

BTU - IThesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ด้านกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อ	สรุป
การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจร	ไทย แต่ผลผลิตโคเนื้อกลับลดลง จากการที่เกษตรกรได้รับการเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้วราคาโคเนื้อจึงขยับตัวสูงขึ้น
ลดการนำเข้าเคลื่อนย้ายสัตว์	เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจรับรอง การพิจารณาและการอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์ ภายในราชอาณาจักร และการออกใบอนุญาตนำหรือเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ ภายใน ราชอาณาจักรที่มีจำนวนมาก ให้มีความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นการลดขั้นตอน การทำงาน ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อการเคลื่อนย้ายเข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาด หรือตามที่ กรมปศุสัตว์กำหนดยังให้คำแนะนำกับประชาชนทั้งชาวไทยและชาว สปป.ลาว ที่จะนำเข้าสัตว์และซากสัตว์ระหว่างประเทศ กรณีนำเข้า-สัตว์มีชีวิต ต้องยื่นแบบคำขออนุญาตนำสัตว์เข้าราชอาณาจักร (แบบร.1/ 1) ต่อสัตวแพทย์ด่านกักสัตว์ประจำท่าเข้า ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน พร้อมแนบสำเนาบัตรประจำตัวหรือมีหนังสือมอบอำนาจ พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยทุกครั้ง หลังจากตรวจเอกสารจะออกหนังสืออนุญาตนำสัตว์เข้าราชอาณาจักรฉบับภาษาอังกฤษ (Import permit) พร้อมสำเนาเงื่อนไข (Requirement) เมื่อได้รับแล้วให้นำส่งไปยังประเทศต้นทางทันที และแจ้งเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน ก่อนสัตว์เดินทางมาถึง เพื่อออกใบแจ้งอนุมัตินำสัตว์เข้า ฯ (แบบร.6) ให้ผู้ขอฯ นำไปติดต่อด่านศุลกากรประจำท่าเข้านั้น และต้องมีเอกสารหนังสือรับรองสุขภาพสัตว์ (Health certificate) เป็นภาษาอังกฤษ ออกให้โดยสัตวแพทย์รัฐบาลผู้มี อำนาจเต็มจากประเทศต้นทาง

845481331

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ด้านกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อ	สรุป
เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง	<p>และต้องตรงตาม Requirement ที่กรมปศุสัตว์กำหนดทุกประการ 6) สัตว์ที่นำเข้าฯ มาทำพันธุ์ ต้องมีเอกสารหนังสือรับรองพันธุ์ประวัติ (Pedigree) เมื่อนำเข้าสัตว์แพทย์ตรวจสอบเอกสารครบถ้วนถูกต้อง และสัตว์มีสุขภาพสมบูรณ์ จึงออกไปอนุญาตนำสัตว์เข้า ฯ (แบบ ร.7) 2) และเสียค่าธรรมเนียมนำเข้าราชอาณาจักร ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>เนื่องจากมีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร อย่างโครงการ “โคบาลบูรพา” ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงโค-แพะ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ที่เน้นประสานความร่วมมือกับเกษตรกรและรวมกันเป็นกลุ่มเกษตรกรสร้างความเข้มแข็งร่วมสร้างอาชีพใหม่ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เนื่องจากความต้องการบริโภคเนื้อโค-แพะในพื้นที่เพิ่มขึ้นทุกปี เพราะมีตลาดทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านรองรับแน่นอน เกษตรกรที่ต้องการประสบความสำเร็จจากการเลี้ยง โคเนื้อ มีองค์ประกอบของปัจจัยสู่ความสำเร็จสำคัญ คือ การมีความรู้ความชำนาญในการดูแลลักษณะโคเพื่อให้ ได้โคเนื้อที่มีลักษณะดีสามารถขายได้ในราคาที่สูง การมีความสามัคคีในกลุ่มซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนกิจกรรมภายในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย มีการบริหารจัดการโรงเรียนที่ดี และรู้จักจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ทราบต้นทุนที่แท้จริงจนนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และสุดท้ายคือเกษตรกรมั่นใจว่าโครงการโคบาลบูรพา นำพาเกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้แน่นอน</p>

845481331

BTU -Thesis 59710063 independent study / revv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 15 ท่าน และทำการยืนยันข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นโอกาสที่ดีของจังหวัดสระแก้ว ที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่เมืองปศุสัตว์ ซึ่งรวมถึงมีความพร้อมจากหน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง โดยพบว่า ประกอบด้วยกลยุทธ์ด้านการผลิตโคเนื้อ โครงการโคบาลบูรพามีโอกาสการพัฒนาเนื้อโคการส่งออกแบบครบวงจรประเภทพร้อมบริโภคน สามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด ทางกรมปศุสัตว์มีการบริการในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยปีละ 2 ครั้ง บริการให้เกษตรกรฟรี และมีการฉีดวัคซีนโรคคอบวมคอตีบ และกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด การประชาสัมพันธ์ รมรงค์ ส่งเสริมให้คนในประเทศหันมานิยมบริโภคเนื้อโคมากขึ้นเน้นเรื่องคุณค่าทางโภชนาการต่อการเจริญเติบโต กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด ให้สหกรณ์เป็นผู้ดำเนินงาน ส่วนการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการบูรพาสระแก้ว พบว่า ในประเด็นการเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทย เพื่อรองรับตลาดภายในประเทศและกลุ่มอาเซียน เช่น สปป. ลาว เวียดนาม และจีน ประเด็นการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจรโดยมีระบบการผลิตโคเนื้อคุณภาพสูงในการแปรรูป ประเด็นลดการนำเข้าเคลื่อนย้ายสัตว์และประเด็นเกษตรกรมีอาชีพมั่นคง โดยเกษตรกรทราบต้นทุนที่แท้จริงนำไปสู่การบริหาร โครงการที่มีประสิทธิภาพนำพาเกษตรกรให้มีอาชีพมั่นคงยึดเป็นอาชีพหลักได้ต่อไป วิธีวิจัยเครื่องมือผู้ให้ข้อมูลสำคัญนำเสนอสรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

845481331

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตาม โครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

กลยุทธ์ด้านการผลิต

ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเกษตรกร ในจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์ด้านการผลิตโคเนื้อ โครงการ โคบาลบูรพาเริ่มจากรัฐบาลได้เล็งเห็นว่าเกษตรกรจังหวัดสระแก้ว เกิดปัญหาเรื่องภัยแล้ง ทางรัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งโครงการโคบาลบูรพาขึ้นมาเพื่อให้เกษตรกรใน 3 อำเภอ ของจังหวัดสระแก้ว มีอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อที่ยั่งยืน และมีโคเนื้อให้เกษตรกรขีมือเพื่อการผลิตการเลี้ยงโคเนื้อ จากเกษตรกร 1 ราย จะมอบให้แม่โค 5 ตัว ในการเลี้ยงจะเลี้ยงแบบ โคประณีตคือไม่ว่าเกษตรกรจะทำอาชีพอะไรก็สามารถเลี้ยงโคเนื้อได้แบบเดิมใช้เวลาว่างในการเลี้ยง วัวอาศัยอยู่ในคอกมีบริเวณที่กินที่นอน ที่ออกกำลังกาย อยู่ในคอกเกษตรกรสามารถบริหารจัดการได้ เช่น 1 รายได้แม่วัว 5 ตัว จะมีพื้นที่ปลูกหญ้า 5 ไร่ และในระยะ 3 ปีแรก พอหลังจากนั้นเข้าสู่ปีที่ 4 วัวจะเริ่มเลี้ยงเกษตรกรจะมีผลผลิตให้เกษตรกรเริ่มจำหน่ายทั้งลูกวัวตัวผู้และลูกวัวตัวเมีย มีเจ้าหน้าที่มีการให้คำแนะนำในการเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีตเพื่อให้เกษตรกรเลี้ยงในคอกโดยมีแปลงหญ้า 5 ไร่ เพื่อตัดหญ้ามาเลี้ยงโคเนื้อในคอก สะดวกในการเลี้ยงดูแลใช้เวลาในการเลี้ยงโคเนื้อต่อวันต่อรอบ ประมาณ 1-2 ชั่วโมง ส่วนเรื่องในการผสมพันธุ์เพื่อการผลิตนั้นจะเน้นพันธุ์ชาโลเลห์เพื่อจะนำมาขุนเป็นโคเนื้อต่อไป ในการจัดจำหน่าย เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น และเกษตรกรต้องมีการวางแผนการผลิตชัดเจนในรูปของเกษตรกรเกษตรกรต้องมีพื้นที่แปลงหญ้า 5 ไร่ โรงเรือน 4 x 8 มีการทำการตลาด MOU ของภาคเอกชน มาเซ็นต์สัญญาในเรื่องการตลาดกับโครงการ โคบาลบูรพาทั้ง 3 อำเภอ มีโอกาสการพัฒนาเนื้อโค การส่งออกแบบครบวงจรประเภทพร้อมบริโภคน สามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม ความต้องการบริโภค คือ นักท่องเที่ยวและผู้บริโภคภายในประเทศและต่างประเทศ

กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด

ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเกษตรกร ในจังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาดด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด ทางกรมปศุสัตว์มีการบริการในการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคปากและเท้าเปื่อยปีละ 2 ครั้ง บริการให้เกษตรกรฟรี และมีการฉีดวัคซีนโรคคอบวมคอติบ จะฉีดเป็นรอบเดือนธันวาคมและ มกราคม ส่วนอีก 1 รอบ จะเป็นกรกฎาคมและสิงหาคม ยืนยันได้ว่าวัวจะปลอดภัยจากทั้ง 2 โรคนี้

845481331

แนะนำการฉีดวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย การฉีดวัคซีนครั้งแรกตั้งแต่อายุ 4 เดือน ถึง 6 เดือน ฉีดครั้งที่ 2 หลังจากฉีดครั้งแรก 3-4 สัปดาห์ และฉีดซ้ำทุก 6 เดือน สำหรับวัวที่มีอายุ 4 เดือนขึ้นไป อย่างน้อย ๆ ต้องทำปีละ 2 ครั้ง เพื่อป้องกัน โรคปากและเท้าเปื่อย เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์จะมาฉีดวัคซีน ให้เกษตรกรที่เลี้ยง โคเนื้อตอนเริ่มเลี้ยง และบำรุงฆ่าพยาธิตามอาการของโค อย่าให้ขาดและน้ำต้อง ทำตามเป้าหมายของเกษตรกรเพราะนั่นถึงจะได้โคเนื้อที่มีคุณภาพดี

กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด

ความคิดเห็นจากกลุ่มผู้รับการสัมภาษณ์ที่เป็นเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเกษตรกร ในจังหวัด สระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด ด้านการพัฒนาระบบการตลาด รูปแบบในการพัฒนาวัวจะมองว่าตลาดต้องการอะไร เช่น ตลาดต้องการวัวเนื้อที่เป็นลูกผสมพันธุ์ ชาโลเล่จะใช้น้ำเชื้อชาโลเล่ให้ไปผสมพันธุ์ให้เกษตรกร เกษตรกรจะมีรายได้ที่มั่นคงเพราะตลาด ต้องการ เช่น โปยงค์มารับซื้อจากเกษตรกร ทางระยองมีการติดต่อมาเพื่อที่จะมาขอซื้อโคเนื้อจาก เกษตรกร และทางเกษตรกรจึงมีการรวมกลุ่มและรวมผลผลิตต่าง ๆ รวมวัวตัวผู้ช่วยกันขุนเพื่อ วางจำหน่าย ลูกผสมพันธุ์ชาโลเล่ 50 เปอร์เซนต์ เกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากว่า การเลี้ยงชาโลเล่ประมาณ 1 ปี จะมีน้ำหนักประมาณ 300 กิโลกรัม เกษตรกรจะมีรายได้กิโลกรัมละ 100 บาท เกษตรกรจะมีรายได้ต่อตัวประมาณ 30,000 บาท ด้านการพัฒนาระบบการตลาด จะทำขึ้น แบบสหกรณ์เพื่อให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ไม่ว่าจะทำขายจะให้แจ้งสหกรณ์ก่อนเพื่อให้ สหกรณ์เป็นสื่อกลางในการจัดจำหน่าย การพัฒนาระบบทางการตลาด เจ้าหน้าที่ออกตรวจโคเนื้อ ต่าง ๆ ที่เกษตรกรจะจัดการจำหน่ายโคเนื้อ ปรับโครงสร้างการผลิต ด้วยการขึ้นทะเบียนฟาร์ม นำไปสู่ฟาร์มมาตรฐาน ปรับปรุงพันธุ์โคให้เติบโต ตรงตามความต้องการของตลาด ปรับปรุงอาหาร หยาบที่ให้โปรตีนสูง และการให้การส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือของภาครัฐในด้านต่าง ๆ การเรียนรู้ร่วมกันและการรวมกลุ่มของเกษตรกร จัดหาแหล่งเงินทุนหรือเงินลงทุนดอกเบี้ยต่ำให้กับ เกษตรกร สุดท้ายการประชาสัมพันธ์ รมรงค์ ส่งเสริมให้คนในประเทศหันมานิยมบริโภคเนื้อโค มากขึ้น เน้นเรื่องคุณค่าทางโภชนาการต่อการเจริญเติบโต กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด ให้สหกรณ์เป็นผู้ดำเนินงาน ตอนนี้ทางปศุสัตว์จะมีการสร้างโรงฆ่าที่กบินทร์บุรี โดยใช้งบจังหวัด ในปี พ.ศ. 2562 เพื่อที่จะนำไปแปรรูปที่รับจาก 3 อำเภอในจังหวัดสระแก้ว

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ในรูปแบบใหม่ ตาม โครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทย

ประเทศไทยมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประชากรโคเนื้อ เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเนื้อโคในแต่ละปีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อยังประสบปัญหาหลายอย่าง ได้แก่ ขาดความรู้ในด้านการจัดการเลี้ยงดูโคเนื้อ ขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ ทำให้โคได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ การปรับปรุงพันธุ์ยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดตั้งโครงการโคบาลบูรพาสรแก้วขึ้นมาเพื่อเพิ่มประชากรโคเนื้อให้มีจำนวนมากขึ้น เพื่อสร้างศักยภาพและความพร้อมในการผลิตโคเนื้อ เพื่อรับรองตลาดภายในประเทศและประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา มาเลเซีย และสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปี

การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจร

ประเทศไทย 4.0 เป็นแนวทางของการพัฒนาที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง คือ เปลี่ยนจากการทำมากแต่ได้น้อยไปสู่การทำน้อยแต่ได้มาก ด้วยการยกระดับความสามารถใน 4 กลุ่มเป้าหมาย จากเกษตรแบบดั้งเดิมสู่เกษตรสมัยใหม่ จาก SMEs เดิมสู่ Smart SMEs และ Startup จากบริการมูลค่าต่ำ ๆ สู่บริการมูลค่าสูง จากแรงงานทักษะต่าง ๆ สู่แรงงานมีความรู้ เปลี่ยนความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ไปสู่ความได้เปรียบในเชิงแข่งขันด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ของเกษตรกรในจังหวัดสระแก้ว ตลาดอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูง และไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูง โดยไทยส่งออกโคมีชีวิตส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซีย ส่วนเนื้อโคแช่เย็นแข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศลาว แม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมีความต้องการโคเนื้อจากไทย แต่ผลผลิตโคเนื้อกลับลดลง จากการที่เกษตรกรได้รับการเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้วราคาโคเนื้อจึงขยับตัวสูงขึ้น การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร จะผลักดันให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานเป็นโรงฆ่าสัตว์ฮาลาล ซึ่งสามารถจำหน่ายให้ทางอิสลามได้ ส่วนตรงนี้มีอยู่ในการวางแผนทั้งเอกชน เพื่อที่สร้างโรงฆ่าสัตว์ขึ้นทะเบียนได้มาตรฐานในตำบลหนองสังข์ เป็นโรงฆ่าโคกระบือ มีโรงฆ่าแล้วให้ทางเกษตรกรแปรรูปเพื่อให้ผลผลิตมีราคาเพิ่มขึ้นจากเดิม เพราะมีสหกรณ์ในการจัดจำหน่ายเป็นผลประโยชน์กับเกษตรกรอย่างมาก สำหรับในประเทศไทย ปัจจุบันราคาโคเนื้อเป็นที่ต้องการบริโภคอย่างมาก ซึ่งมีความต้องการสูง ทำให้หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเร่งการเพิ่มปริมาณโคเนื้อให้มากขึ้น เพื่อรับรองตลาดทั้งภายในและนอกประเทศ โดยเฉพาะจีนและเวียดนาม การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทย มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นได้จัดเตรียมมีการวางแผนไว้แล้ว เมื่อก่อนตำบลหนองสังข์ จังหวัดสระแก้ว เกิดประสบภัยแล้งแต่

845481331

ปัจจุบันนี้สภาพอากาศมีฝนตกทำให้หญ้าอุดมสมบูรณ์น้ำอุดมสมบูรณ์ ทำให้ครบวงจร โคน้ำอุดมสมบูรณ์ ประเทศไม่มีข้อขัดแย้งทางการเมืองกับมุสลิม ทำให้มีโอกาสส่งออกเนื้อโคจำหน่ายได้ทั่วโลก โอกาสการพัฒนาเนื้อโคการส่งออกแบบครบวงจรประเภทพร้อมบริโภคนสามารถสร้างเอกลักษณ์ของเนื้อโคไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม ความต้องการบริโภค คือ นักท่องเที่ยวและผู้บริโภคภายในประเทศ หันมาบริโภคเนื้อคุณภาพ มีความสะอาดและปลอดภัย ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสส่งเนื้อโคเนื้อไปจำหน่ายต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

ลดการนำเข้าเคลื่อนย้ายสัตว์

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจรับรอง การพิจารณาและการอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์ หรือซากสัตว์ ภายในราชอาณาจักรและการออกใบอนุญาตนำเข้าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายใน ราชอาณาจักรที่มีจำนวนมาก ให้มีความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพและเป็นการลดขั้นตอน การทำงาน ให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อการเคลื่อนย้ายเข้าในหรือผ่านเขตปลอดโรคระบาด หรือตามที่ กรมปศุสัตว์ กำหนดยังให้คำแนะนำกับประชาชนทั้งชาวไทยและชาว สปป. ลาว ที่จะนำเข้าสัตว์และซากสัตว์ระหว่างประเทศ กรณีนำเข้า-สัตว์มีชีวิต ต้องยื่นแบบคำขออนุญาตนำสัตว์เข้าราชอาณาจักร (แบบ ร.1/ 1) ต่อสัตวแพทย์ด่านกักสัตว์ประจำท่าเข้า ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน พร้อมแนบสำเนาบัตรประจำตัวหรือมีหนังสือมอบอำนาจ พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องมาด้วยทุกครั้ง หลังจากตรวจเอกสาร จะออกหนังสืออนุญาตนำสัตว์เข้าราชอาณาจักรฉบับภาษาอังกฤษ (Import permit) พร้อมสำเนาเงื่อนไข (Requirement) เมื่อได้รับแล้วให้นำส่งไปยังประเทศต้นทางทันที และแจ้งเจ้าหน้าที่ สัตวแพทย์ ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 3 วัน ก่อนสัตว์เดินทางมาถึง เพื่อออกใบแจ้งอนุมัตินำสัตว์เข้า ฯ (แบบ ร.6) ให้ผู้ขนนำไปติดต่อที่ด่านศุลกากรประจำท่าเข้านั้น และต้องมีเอกสารหนังสือรับรองสุขภาพสัตว์ (Health certificate) เป็นภาษาอังกฤษ ออกให้โดยสัตวแพทย์รัฐบาลผู้มีอำนาจเต็มจากประเทศต้นทาง และต้องตรงตาม Requirement ที่กรมปศุสัตว์กำหนดทุกประการ 6) สัตว์ที่นำเข้า มาทำพันธุ์ ต้องมีเอกสารหนังสือรับรองพันธุ์ประวัติ (Pedigree) เมื่อนำเข้าสัตว์แพทย์ตรวจสอบ เอกสารครบถ้วนถูกต้อง และสัตว์มีสุขภาพสมบูรณ์ จึงออกใบอนุญาตนำสัตว์เข้า ฯ (แบบ ร.7) 2) และเสียค่าธรรมเนียมนำเข้าราชอาณาจักร ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง

เนื่องจากมีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร อย่างโครงการ “โคบาลบูรพา” ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงโค-แพะในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ที่เน้นประสานความร่วมมือกับเกษตรกรและรวมกันเป็นกลุ่มเกษตรกรสร้างความเข้มแข็งร่วมสร้างอาชีพใหม่ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เนื่องจากความต้องการบริโภคเนื้อ

845481331

โค-แพะในพื้นที่เพิ่มขึ้นทุกปี เพราะมีตลาดทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านรองรับแน่นอน เกษตรกรที่ต้องการประสบความสำเร็จจากการเลี้ยงโคเนื้อ มีองค์ประกอบของปัจจัยสู่ความสำเร็จ สำคัญ คือ การมีความรู้ความชำนาญในการดูแลโคเนื้อให้ได้โคเนื้อที่มีลักษณะดีสามารถขายได้ในราคาที่สูง การมีความสามัคคีในกลุ่มซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อน กิจกรรมภายในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย มีการบริหารจัดการโรงเรือนที่ดี และรู้จักจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ทราบต้นทุนที่แท้จริงจนนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และสุดท้ายคือเกษตรกรมั่นใจว่าโครงการโคบาลบูรพา นำพาเกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้แน่นอน

อภิปรายผล

จากการศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

กลยุทธ์ด้านการผลิต

โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต การจัดทำบัญชี การปรับปรุงมาตรฐานฟาร์ม การผลิตพืชอาหารสัตว์ การผลิตอาหารผสมสำเร็จ การพัฒนาพันธุ์โค การดูแลสุขภาพโค และการพัฒนาระบบการเลี้ยงแบบประณีตเพื่อให้ได้โคเนื้อโคขุนคุณภาพดี และเกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายเนื้อโคเป็นตัวและเนื้อโคชำแหละในตลาดระดับล่าง ยังขาดการพัฒนาเป็นเนื้อโคชำแหละระดับพรีเมียม เนื่องจากไม่โรงฆ่าสัตว์ รวมทั้งยังขาดการพัฒนาผลิตแปรรูปจากเนื้อโคขุนเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์โคขุนให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ณัฐนิชา เลิศล้ำ (2551) กล่าวว่า สภาพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรไทยในพื้นที่ต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันและมีการพัฒนาการน้อย เกษตรกรขาดความรู้ในด้านการจัดการและปัญหาด้านการตลาด และสอดคล้องกับ วิลาวัลย์ มากุ่ม (2549) ได้กล่าวถึงการพัฒนาขีดความรู้ ทักษะ ขีดความสามารถ ทรัพยากรบุคคลเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้นรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานเป็นทีม จะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้องค์กรมีความก้าวหน้า นอกจากนี้ยังช่วยเสริมศักยภาพให้เกิดบุคคลแห่งการเรียนรู้ องค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้อีกด้วย เพราะการจัดการความรู้เป็นการพัฒนาคน และการจัดการความรู้ในด้านพันธุ์สัตว์ ด้านการปรับปรุงสัตว์ ด้านอาหาร ด้านการเลี้ยงดู ด้านการป้องกันโรค และด้านการตลาด ทำให้สภาพการเลี้ยงโคเนื้อของกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในจังหวัดสระแก้ว เป็นไปตามที่รัฐบาลได้จัดตั้งโครงการโคบาลบูรพาสระแก้วขึ้นมา

845481331

กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาด

เกษตรกรให้วัคซีนป้องกันโรคประจำทุกปี โดยให้วัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยมากที่สุด แหล่งที่มาของวัคซีนได้มาจากการบริการของเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โรคที่เกษตรกรประสบกับโรคของคนบ่อย ๆ ที่สุด คือ โรคปากและเท้าเปื่อย รองลงมาได้แก่ โรคคอบวม การถ่ายพยาธิภายในของเกษตรกรประจำทุกปี การควบคุมป้องกันโรคระบาด โดยการเลี้ยงโคเนื้อจะมีโรคระบาดที่ทำให้โคมีอาการเจ็บป่วย การเจริญเติบโตและหากเป็นโรคที่มีความร้ายแรงอาจทำให้โคเสียชีวิตได้ง่าย โรคระบาดของโคที่เกิดเป็นประจำคือ โรคปากและเท้าเปื่อยต้องฉีดวัคซีนป้องกันไว้ สอดคล้องกับวิจัยของ จินตนา ต้นเวชศิลป์ (2556) การประเมินความเสี่ยงเชิงปริมาณของการนำเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์มสุกรปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยที่ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ปัจจัยที่มีผลต่อการทำให้ไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์มและโรงเรียนเลี้ยงสุกรและปัจจัยที่มีผลต่อการลดการนำเข้าของเชื้อ ได้แก่ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานก่อนเข้าฟาร์มเพื่อการลดการปนเปื้อนก่อนเข้าฟาร์มและเขตเลี้ยงสัตว์ โดยการฉีดวัคซีนป้องกันโรค เพราะในโคจะมีโรคปากและเท้าเปื่อยเกิดมากที่สุดและนำปุนขามาโรยตามบริเวณคอกที่พักอาศัยของโคเพื่อฆ่าเชื้อโรคต่าง ๆ ในดินที่ฝังอยู่

กลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาด

สภาพช่องทางตลาดจำหน่ายโคของเกษตรกร 3 อำเภอในจังหวัดสระแก้ว อยู่ในสภาพค่อนข้างที่ดีเพราะได้มีรัฐบาลเข้ามาช่วยตั้งโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้วขึ้นและการจำหน่ายโคของเกษตรกร บางรายอาจจะแตกต่างกันไป บางกลุ่มที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์เกษตรกรการขายโคเนื้อต้องแจ้งประธานสหกรณ์เพื่อให้ติดต่อประสานงานไปยังผู้ซื้อ บางรายที่ดำเนินการขายโคเนื้อมานานแล้วก็จะมีกลุ่มผู้ซื้อที่เป็นประจำอยู่ โดยที่ไม่ต้องพึ่งสหกรณ์ เกษตรกรขายเอง สอดคล้องกับวิจัย ญัฐนิชา เลิศล้ำ (2551) การศึกษาตลาดนักโค-กระบือ ในอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เกษตรกรผู้เลี้ยงโคต้องขนส่งโคไปตลาดนัดท้องถิ่นตนเองหรือต่างท้องถิ่นที่ต้องขนส่งกลับมาถ้าไม่สามารถจำหน่ายได้และบางรายกลับมาขายให้พ่อค้าส่งโคมีชีวิต การตลาดเรื่องราคาก็พอไปได้ ราคาไม่ได้สูงมากหรือต่ำมากเกินไป แต่เกษตรกรต้องมีการสำรวจการผลิตการตลาดให้ดีทำอย่างไร การตลาดมีปัญหาอยู่ในขณะนี้เวลาที่เกษตรกรเลี้ยงวัวเยอะมีการกดราคาลง ดังนั้น เกษตรกรต้องสำรวจตลาดก่อนว่าที่เราจะนำวัวไปขายว่าราคาขึ้นหรือราคาลง เพื่อที่เกษตรกรจะได้ไม่ขาดทุนในการขาย เรื่องราคาในตลาดตอนนี้ยังไม่ค่อยดีเท่าไร การส่งออกโคเนื้อที่จังหวัดสระแก้ว ไม่เพียงพอ จึงได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลที่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้ง รัฐบาลจึงได้จัดตั้งโครงการ โคบาลบูรพาขึ้นมาช่วยเกษตรกร 3 ตำบล ได้แก่

ตำบลโคกสูง ตำบลวัฒนานคร ตำบลหนองสังข์ ในจังหวัดสระแก้ว เกษตรกรอยากให้รัฐบาล
เข้ามาช่วยในเรื่องด้านราคาและในด้านการส่งออก ที่จะได้ราคาที่ดี

จากการศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ
โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศ

การเพิ่มปริมาณโคเนื้อในประเทศไทย มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นได้ ได้จัดเตรียมมีการวางแผน
ไว้แล้ว เมื่อก่อนตำบลหนองสังข์ จังหวัดสระแก้ว เกิดประสบภัยแล้ง แต่ปัจจุบันนี้สภาพอากาศ
มีฝนตก ทำให้หญ้าอุดมสมบูรณ์น้ำอุดมสมบูรณ์ ทำให้ครบวงจร โคเนื้ออุดมสมบูรณ์ ประเทศไม่มี
ข้อขัดแย้งทางการเมืองกับมุสลิม ทำให้มีโอกาสส่งออกเนื้อโคจำหน่ายได้ ทั่วโลก โอกาส
การพัฒนาเนื้อโคการส่งออกแบบครบวงจรประเภทพร้อมบริโภครวม สามารถสร้างเอกลักษณ์ของ
เนื้อโคไทย ได้มีระบบการผลิตเนื้อโคคุณภาพสูงอย่างเป็นรูปธรรม ความต้องการบริโภค คือ
นักท่องเที่ยวและผู้บริโภคภายในประเทศ หันมาบริโภคเนื้อคุณภาพ มีความสะอาดและปลอดภัย
ทำให้ประเทศไทยมีโอกาสส่งโคเนื้อไปจำหน่ายต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น การเลี้ยงโคเนื้อให้เพิ่ม
ปริมาณในประเทศไทยและการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร โดยอาศัยการผสมเทียม
โดยการมีตลาดนำผลผลิตใช้พันธุ์ชาโลเลห์ในการผสมพันธุ์ ในอำเภอวัฒนานครมี 1,800 ราย
ในการเพิ่มการผลิต ปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีโคเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณและ
การส่งออกหรือไม่อย่างไร ขึ้นอยู่กับตลาดผู้ซื้อเพราะแต่ละประเทศกำลังการซื้อไม่เหมือนกันและ
ประเทศไทยเพียงพอต่อการกินและตอนนี้ราคาเนื้อราคาตัวไม่สมดุลกันราคาเนื้ออย่างต่ำกิโลกรัม
250 บาท เวลาขายเป็นตัวก่อนเชือด 150-160 บาทต่อกิโลกรัม การเลี้ยงโคเนื้อ เมื่อปีที่ผ่านมาจาก
ขาดตลาดไม่มีของส่งออก เพราะยังไม่มีผู้สนใจเท่าไร แต่ปัจจุบันนี้การเลี้ยงโคเนื้อเกษตรกร
สนใจเลี้ยงโคเนื้อเพิ่มมากขึ้นทำให้เพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณในการส่งออก

การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อครบวงจร

การพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจร จะผลักดันให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้ว
มีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐานเป็นโรงฆ่าสัตว์ฮาลาล ซึ่งสามารถจำหน่ายให้ทางอิสลามได้ ส่วนตรงนี้
มีอยู่ในการวางแผนทั้งเอกชน เพื่อที่สร้างโรงฆ่าสัตว์ขึ้นทะเบียนได้มาตรฐานในตำบลหนองสังข์
เป็นโรงฆ่าโคกระบือ มีโรงฆ่าแล้วให้ทางเกษตรกรแปรรูปเพื่อให้ผลผลิตมีราคาเพิ่มขึ้นจากเดิม
เพราะมีสหกรณ์ในการจัดจำหน่ายเป็นผลประโยชน์กับเกษตรกรอย่างมาก และสอดคล้องกับ
วิจัย ภัทรพนม ทิมทอง (2560) เรื่อง โอกาสทางการตลาดของโคเนื้อไทยเพื่อส่งออก คืออุตสาหกรรม
โคเนื้อเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญบ่งบอกถึงความมั่นคงในด้านอาหาร เป็นอาชีพเสริมของเกษตรกร
มานานจนวิถีชีวิต เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยที่กระจายตัวกันอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของ

845481331

ประเทศไทยกว่าครึ่งหนึ่งของที่อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลาดของประเทศลาว เวียดนาม และ กัมพูชา มีความต้องการบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวเศรษฐกิจ ประเทศไทยจึงมี โอกาสที่จะส่งออกเนื้อโคไปยังประเทศดังกล่าวการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีเนื้อเพียงพอต่อ การเพิ่มปริมาณขึ้น เพราะรัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณแต่ละแห่งให้เกษตรกรและเกษตรกร จังหวัดสระแก้ว เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับงบจากรัฐบาล ต่อจากนี้ก็จะมีการเพิ่มเนื้อโคเพิ่มขึ้น

ลดการนำเข้าการเคลื่อนย้ายสัตว์

จากข้อมูลการเกิดโรคระบาดที่ผ่านมามีปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้โรคระบาดแพร่ไปได้อย่างรวดเร็ว คือ การเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ ที่เป็นพาหะของโรคระบาดจากท้องที่หนึ่งไปยังอีกท้องที่หนึ่ง นอกจากนี้ การนำสัตว์และซากสัตว์จากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ และมาเลเซีย เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคได้ ตัวอย่างเช่น โรคริ้นเดอร์เพสต์ซึ่งได้ถูกกำจัดให้หมดไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 แล้ว กาฬโรคสัตว์ปีก (Fowl plague) ซึ่งไม่เคยมี รายงานการระบาดในประเทศไทย โรคแอนแทรกซ์ สามารถติดต่อถึงคนได้ การเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ภายในราชอาณาจักร 2) การเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้ กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินการในการป้องกันและนำสัตว์ และซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร โดยมีด่านกักกันสัตว์ในประเทศ และระหว่างประเทศของกรมปศุสัตว์ ทั่วประเทศที่ทำหน้าที่เฝ้าระวัง การเคลื่อนย้ายสัตว์เข้า-ออกประเทศอย่างเข้มงวด เพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้โรคระบาดจากต่างประเทศเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทยได้ อันจะส่งผลกระทบต่อประชาชนและปศุสัตว์ในประเทศไทยได้

เกษตรกรมีอาชีพที่มั่นคง

อาชีพการเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหลักได้ เพราะเชื่อมั่นในโครงการ โคบาลบูรพา สระแก้ว ที่รัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณมาให้เกษตรกรสระแก้วมีอาชีพที่มั่นคงคงต่อไป สอดคล้องกับนโยบายโครงการ โคบาลบูรพา โครงการส่งเสริมการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ เป็นอีกหนึ่งในโครงการที่ตอบโจทย์นโยบายการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐบาล นำโดย พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร อย่างโครงการ “โคบาลบูรพา” ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านเลี้ยงโค-แพะ ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ที่เน้นประสานความร่วมมือกับเกษตรกรและรวมกันเป็นกลุ่มเกษตรกรสร้างความเข้มแข็งร่วมสร้างอาชีพใหม่ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เนื่องจาก ความต้องการบริโภคเนื้อโค-แพะในพื้นที่เพิ่มขึ้นทุกปี เพราะมีตลาดทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านรองรับแน่นอน ทั้งนี้ โครงการนี้ จะสามารถช่วยเหลือ

845481331

เกษตรกรในพื้นที่ อำเภอรัญประเทศ อำเภอกอสูง และ อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน สภาพดินขาดความสมบูรณ์ แล้งซ้ำซาก ปลูกพืชผักไม่ได้ผล ได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูโดยการเปลี่ยนอาชีพทางการเกษตรอื่นในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมมาเลี้ยงปศุสัตว์ให้สามารถประกอบอาชีพปศุสัตว์โดยมีรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืน จากการส่งเสริมและขยายผลให้ได้แม่โคเนื้อ 120,000 ตัว ส่งเสริมอาชีพและขยายผลได้แม่แพะ จำนวน 27,200 ตัว ส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเพื่อเลี้ยงโคเนื้อและแพะ จำนวน 30,300 ไร่ ส่งเสริมแปลงใหญ่และจัดตั้งสหกรณ์ “โคบาลบูรพา” ในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว จะเป็นการผลิตโคเนื้อเข้าสู่ระบบการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตโคเนื้อของภาคตะวันออก เพื่อเป็นที่ต้องการของตลาดประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา และประเทศลาว

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของ เกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตาม โครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอ รัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัยครั้งนี้

1. จากการศึกษา พบว่า การเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยเพื่อการผลิตนั้น ดูจากความต้องการของตลาดและผู้บริโภค ส่งผลให้มีการเลือกสายพันธุ์โคเนื้อมาปรับปรุงพันธุ์เพื่อให้ได้ผลผลิตตามความต้องการของตลาด
2. จากการศึกษา พบว่า จำนวนโคและการจำหน่ายไม่เพียงพอต่อความต้องการตลาด และแนวโน้มอาจเกิดปัญหาขาดแคลนเนื้อโคสำหรับบริโภคหรือจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากเกษตรกรมีการเลี้ยงโคตามธรรมชาติ ขาดเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาปรับใช้
3. จากการศึกษา พบว่า ปัจจุบันความต้องการซื้อโคเนื้อ ยังมีมากและราคาจำหน่ายก็อยู่ในระดับปานกลาง
4. จากการศึกษา พบว่า การเลี้ยงโคเนื้อต้องใช้เวลาลงทุนมากในระยะแรก มีความเสี่ยงในด้านราคาผลผลิต และภัยธรรมชาติน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การปลูกพืช รวมถึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรครบาดน้อยกว่าเลี้ยงสัตว์ชนิดอื่นการเลี้ยงโคเนื้อและยังช่วยเกื้อกูลกิจกรรมการปลูกพืชหลายประการ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งถัดไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงโคเนื้อ โดยใช้หลักการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาคน นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้ทันสมัย

845481331

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้การเลี้ยงโคเนื้อต่าง ๆ และการดูแลรักษาการป้องกันโรคระบาด ที่เกษตรกรควรมีความรู้
3. ควรศึกษาการประเมินผลสำเร็จของนโยบายโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เพื่อนำมาแก้ไขและพัฒนาต่อไป
4. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ การสร้างเครือข่ายช่องการตลาดและการสร้างเครือข่ายระหว่างประชาชน ภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง

845481331

บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2555). *การเลี้ยงโคเนื้อ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมปศุสัตว์. (2556). *รายงานประจำปี 2556*. เข้าถึงได้จาก <http://planning.dld.go.th/th/images/stories/section-10/Annual-2556.pdf>
- ข่าวสด. (2561). *เดิหน้า “โคบาลบูรพา” ส่งเสริมให้เลี้ยงโค-แพะ สร้างความเข้มแข็ง*. เข้าถึงได้จาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_782769
- คมสันต์ ศรีคงเพชร. (2556). *เอทานอล: โอกาสและความท้าทายของนโยบายพลังงานไทย*. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- คณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อ. (2555). *สรุปแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ ปี พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์.
- จินตนา ต้นเวชศิลป์. (2556). *การประเมินความเสี่ยงเชิงปริมาณของการนำเชื้อไวรัสโรคปากและเท้าเปื่อยเข้าสู่ฟาร์มสุกรปลอดโรคปากและเท้าเปื่อยที่ได้รับการรับรองจากกรมปศุสัตว์ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย*. *วารสารสัตวแพทย์*, 23(1), 1-12.
- จิรัชมา วิเชียรปัญญา. (2556). *ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย*. *วารสารรังสิตสารสนเทศ*, 13, 32-37.
- จิรัชญ์ บุญป้อ. (2550). *สถานภาพการเลี้ยงโคขุนแบบมีพันธะสัญญาของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชฎารัตน์ บุญจันทร์. (2552). *ระบบเกษตรและสภาพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพื้นเมืองและโคเนื้อลูกผสม อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ไชยณรงค์ นาวานุเคราะห์. (2551). *รายงานวิจัย การแก้ไขปัญหาการผสมไม่ติดในโคนมแรกคลอดเชิงบูรณาการของสมาชิกสหกรณ์โคนมขอนแก่น*. ขอนแก่น: ภาควิชาสัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐนิชา เลิศล้ำ. (2551). *การศึกษาตลาดนัดโค-กระบือ ในอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ปี พ.ศ. 2549*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

845481331

- คนัยศักดิ์ เขื่อนใจ. (2550). การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคเนื้อและความต้องการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในอำเภอบ้านค่าย อำเภอมืองระยอง อำเภอแกลง และอำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสัตวบาล, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดำรง ลีนาบุรีภย์. (2555). หวากิว สูดยอดพันธุ์กรรมโคเนื้อญี่ปุ่น ตลาดเนื้อโคของประเทศไทย น้ำหนักซากและราคาตามประเภทของโคขุน. เข้าถึงได้จาก <http://www.animal.mju.ac.th/วิชาการขุนโค./หวากิว%208.do>
- ไทยแคทเทิล. (2555). การเลี้ยงโคขุน ประเภทและธุรกิจการเลี้ยงโคขุน. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaicattle.net/knowledge/know29.php>
- นุชา สิมะสาธิตกุล. (2552). รายงานการวิจัย ระบบการผลิตและโอกาสทางการตลาดของการผลิตเนื้อโคพื้นเมือง ในเขตจังหวัดภาคเหนือ (ลำพูน-ลำปาง). เชียงใหม่: ภาควิชาสัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประยงค์ อินชรัตน์. (2557). การศึกษาการเลี้ยงโคพันธุ์ตาก เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของจังหวัดตาก ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม หลักสูตรการบริหารจัดการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารจัดการนโยบายด้านวิทยาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประหยัด ศรีโคตร และหฤทัย รุ่งเรือง. (2554). ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนของกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่ ตำบลบ้านกลาง อำเภอมือง จังหวัดนครพนม ภายหลังจากระบาดของโรคไข้หวัดนก. จุลสารสำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์, 18, 35-48.
- ภัทรมน ทิมทอง. (2560). โอกาสทางการตลาดของโคเนื้อไทยเพื่อการส่งออก. สงขลา: ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รัตนา นิกเร็ว และจิรสิน พันธุ์โสดา. (2555). รายงานการวิจัย การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคพื้นเมืองและความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพื้นเมือง ในจังหวัดสมุทรสงคราม. เข้าถึงได้จาก <http://region7.dld.go.th/th/images/research/1ssk.pdf>
- วารุณี ดอกจันทร์. (2553). การศึกษาการปรับตัวที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจโคเนื้อในเขตอำเภอบ้านค่าย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิลาวัลย์ มากุ้ม. (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. คุญฉันทน์การศึกษาคุญฉันทน์บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- คิ้วเทพ วงศ์พรหม. (2556). รายงานการวิจัย ความพึงพอใจการเลี้ยงโคเนื้อวางใจของเกษตรกร
รายย่อย อำเภอเมืองสุรินทร์. สุรินทร์: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุรินทร์.
- สมนึก ลิ้มเจริญ. (2557). ผลของระดับอาหารชั้น และรูปแบบอาหารหยาบต่อสมรรถภาพการผลิต
และต้นทุนการผลิตของโคขุน. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 6(1), 88-93.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2552). การศึกษา ระบบตลาดโคเนื้อ. เข้าถึงได้จาก
<http://www.oae.go.th/download/research/research-cow50.pdf>.
- สุปรินา ศรีไธสง. (2560). โอกาสของโครงการโคบาลบูรพา ผู้การพัฒนาจังหวัดสระแก้ว
อย่างยั่งยืน. เข้าถึงได้จาก [http://agri-tech.sakaeo.buu.ac.th/images/imagenews/article/
โอกาสของโครงการโคบาลบูรพา.pdf](http://agri-tech.sakaeo.buu.ac.th/images/imagenews/article/โอกาสของโครงการโคบาลบูรพา.pdf)
- สุวิษ บุญโปร่ง. (2558). คู่มือการเลี้ยงโคเนื้อสำหรับเกษตรกรไทย. กรุงเทพฯ: กรมปศุสัตว์.
- สุวิชัย โรจนเสถียร. (2550). โครงการการศึกษาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรต่อโรค
ไข้หวัดนกและวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัด นกในภาคเหนือของประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- หน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ที่ 1. (2551). ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อครบวงจร. เข้าถึงได้จาก
<http://afdc-aecu1.rtarf.mi.th/sk.html>
- อภัย สุทธิสังข์. (2555). รายงานการศึกษาส่วนบุคคล การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมความรู้ ทัศนคติ
และการปฏิบัติในการป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในโคนมของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่
จังหวัดสระบุรี. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- โอภาส พิมพา. (2552). สถานภาพการผลิตโคเนื้อและเนื้อโคของจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี.

845481331

ภาคผนวก

845481331

BUU iThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

845481331

BUU iThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate School of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย นายวุฒิลากรณ์ หันทฤษฎ์ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นนุช ศรีสุข
ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย
และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ
โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะของข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร
และการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพา
สระแก้วอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายวุฒิลากรณ์ หันทฤษฎ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 11 ท่าน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	อาชีพ
1.	นางชนรัตน์ โมคกุล	เกษตรกร
2.	นายคำริ สีกาแก้ว	เกษตรกร
3.	นายมนัสชัย สายทอง	เกษตรกร
4.	นางฟองจันทร์ ประคองพรหม	เกษตรกร
5.	นายวงศกร โมคกุล	เกษตรกร
6.	นายประจักษ์ ภูมิเลิศ	เกษตรกร
7.	นายสำเภา พงษ์ประสม	เกษตรกร
8.	นายจ๋านง สายทอง	เกษตรกร
9.	นายทองคำ นพทัน	เกษตรกร
10.	นายวีระพัฒน์ ผดุงเลิศ	เกษตรกร
11.	นางขนิษฐา สิทธิผล	เกษตรกร

ชื่อ-นามสกุล

.....

อาชีพ

.....

ประสบการณ์การเลี้ยงโคเนื้อกี่ปี

.....

ที่อยู่

.....

.....

.....

845481331

ตอนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและ การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอรัฐประเทส จังหวัดสระแก้ว (สำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ อำเภอรัฐประเทส จังหวัด สระแก้ว)

1. ท่านรู้จักการผลิตโคเนื้อมานาน้อยเพียงใดและมีองค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตโคเนื้อ อย่างไร มีอะไรบ้าง
2. ท่านรู้จักการควบคุมป้องกันโรคระบาดอย่างไร ท่านมีองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ หรือไม่อย่างไร และมีวิธีการแก้ไขหรือไม่อย่างไร
3. ท่านรู้จักการพัฒนาระบบการตลาดหรือไม่อย่างไร และในปัจจุบันการตลาดมีผลด้าน ราคาและการจัดจำหน่ายมากน้อยหรือไม่อย่างไร
4. ท่านคิดว่าในปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีโคเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่ม ปริมาณและการส่งออกหรือไม่อย่างไร
5. ท่านคิดว่าอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพหลักได้หรือไม่อย่างไร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

845481331

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate School of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย นายวุฒิลาภรณ์ หันทอง นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นงนุช ศรีสุข

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย

และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ
โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะของข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร
และการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายวุฒิลาภรณ์ หันทอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 ท่าน

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายประวุฒิ ปุริสพันธ์	ปลุสตัดัวอำเภอรัฐประเทศ
2.	นายสมศักดิ์ โชคสมบุญ	สัตวบาล ผสมเทียม
3.	นายบุญอ้อม สงวนทรัพย์	สัตวบาลผสมเทียม
4.	นายทวนทอง อาจารย์กษา	ปลุสตัดัวอำเภอวัฒนานคร

ชื่อ-นามสกุล.....
 หน่วยงาน.....
 ประสบการณ์.....

ตอนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและ การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว (สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานปลุสตัดัว อำเภอรัฐประเทศ จังหวัดสระแก้ว)

1. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเรื่องกลยุทธ์ด้านการผลิตโคเนื้อเล็กน้อยเพียงใดและมีวิธีการ ะไรบ้าง
2. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ กลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกัน โรคระบาดหรือไม่อย่างไร และมีวิธีการแก้ไขหรือไม่อย่างไร
3. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาดหรือไม่อย่างไร มีะไรบ้าง
4. เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ การเลี้ยงโคเนื้อให้เพิ่มปริมาณในประเทศไทยและการพัฒนา อุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจรหรือไม่อย่างไร มีะไรบ้าง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้สัมภาษณ์

.....
 .....
 .....
 .....

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

แบบสัมภาษณ์นี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ได้
 ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน
 ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ..... กงศิริ
(ดร. กงศิริ นามณ์)
ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ
18 / ๙.๑. / ๖1

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของ
เกษตรกรในรูปแบบใหม่ตาม โครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ
จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย วุฒิสารณ์ หันตยุง

รหัสประจำตัว 59710063

นิสิตหลักสูตร

สาขาบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสาธารณะ (PM 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 088-8925999

E-mail: wutilakon@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ
โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แบบสัมภาษณ์นี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ.....
(*ดร. วุฒิลากรณ์ พานิชพรไพฑูริย์*)

ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ
17/10/2561

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถามสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย วุฒิลากรณ์ หันทุยง

รหัสประจำตัว 59710063

นิสิตหลักสูตร

สาขาบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสาธารณะ (PM 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 088-8925999

E-mail: wutilakon@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตาม โครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แบบสัมภาษณ์ที่สามารถใช้เป็น	
☒	เครื่องมือในการวิจัย (วิจัยเชิงคุณภาพ)
☐	ได้
☐	ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน
☐	ไม่ได้ทั้งฉบับ
ลงชื่อ	ดร. วุฒิลากรณ์ หันทุย
(	)
ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ	
15	8 2561

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบสัมภาษณ์ (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย วุฒิลากรณ์ หันทุย

รหัสประจำตัว 59710063

นิสิตหลักสูตร

สาขาบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสาธารณะ (PM 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 088-8925999

E-mail: wutilakon@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร. นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตามโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรในรูปแบบใหม่ ตามโครงการ โคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

845481331

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC)

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ผลการวิเคราะห์การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อคุณูปนิพนธ์ : การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก

ตามแนวทางพระราชรัฐ : กรมศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัย ได้ส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ

ดังรายนามต่อไปนี้

1. ดร.ธีทัต ตรีศิริโชติ

ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ดร.กชพร นรมาศย์

ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. ดร.อัครกิตติ์ พัฒนสัมพันธ์

ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

ดังตารางสรุปคะแนนแบบทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ข้อคำถาม/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ส่วนที่ 1 ประเด็นสัมภาษณ์สำหรับ เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์					
1.1 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเรื่องกลยุทธ์ด้านการผลิตโคเนื้อไม่น้อยเพียงใดและมีวิธีการอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำกลยุทธ์ด้านการควบคุมป้องกันโรคระบาดอย่างไรและมีวิธีการแก้ไขอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำกลยุทธ์ด้านการพัฒนาระบบการตลาดอย่างไรมีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

845481331

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.4 เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ การเลี้ยงโคเนื้อให้เพิ่มปริมาณในประเทศไทยและการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจรอย่างไร มีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ส่วนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์สำหรับ เกษตร					
1.1 ท่านรู้จักการผลิตโคเนื้อเล็กน้อยเพียงใดและมีองค์ความรู้เกี่ยวกับด้านการผลิตโคเนื้ออย่างไร มีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 ท่านรู้จักการควบคุมป้องกันโรคระบาดอย่างไร ท่านมีองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่อย่างไร และมีวิธีการแก้ไขอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3 ท่านรู้จักการพัฒนาระบบการตลาดอย่างไร และในปัจจุบันการตลาดมีผลด้านราคาและการจัดจำหน่ายมากน้อยเพียงใด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.4 ท่านคิดว่าในปัจจุบันการเลี้ยงโคเนื้อในประเทศไทยมีโคเนื้อเพียงพอต่อการเพิ่มปริมาณและการส่งออกหรือไม่อย่างไร	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
1.5 ท่านคิดว่าจะยึดอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อเป็นอาชีพหลักได้หรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

845481331

ภาคผนวก ง

ใบขออนุญาตของเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดสระแก้ว

845481331

BUU iThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ที่ ศธ ๖๒๒๗/ว.๒๕๑๕

วิทยาลัยพณิชยศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานนิพนธ์

เรียน นายทวนทอง อาจารย์ภา ปศุสัตว์อำเภอวัฒนานคร

ตามที่ นายวุฒิลากรณ์ หันทฤษฎ์ รหัสประจำตัว ๕๙๗๑๐๐๖๓ นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ รุ่นที่ ๒๘ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สนใจทำงาน
นิพนธ์ในหัวข้อ “กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรใน
รูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว” โดยมี ดร.นงนุช ศรีสุข
เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ซึ่งนิสิตมีความจำเป็นที่จะขออนุญาตเผยแพร่ข้อมูลจากหน่วยงาน
ของท่านทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำงานนิพนธ์ดังกล่าว

วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ ขออนุญาตให้ นิสิตของวิทยาลัยฯ เข้าเก็บข้อมูลโดยการ
สัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาแก่ผู้ถือหนังสือ คือ นายวุฒิลากรณ์ หันทฤษฎ์ นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ รุ่นที่ ๒๘ หากท่านมีความประสงค์ทราบข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อนิสิต
ได้โดยตรงที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๘๘๘๘-๒-๕๙๙๙ อีเมล wutilakon@hotmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ไพโรจน์

(นายไพโรจน์ ทองภาพ)
รองคณบดี รักษาการแทน
คณบดีวิทยาลัยพณิชยศาสตร์

ฝ่ายวิจัย วิทยาลัยพณิชยศาสตร์

โทร. ๐-๓๘๓๙-๔๙๐๐ ต่อ ๑๒๓

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๔๙๐๐ ต่อ ๑๑๒

845481331

BTU_Thesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

ที่ ศธ ๖๒๒๗/๒๕๖๑

วิทยาลัยพานิชยศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๓

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานนิพนธ์

เรียน นายประวุฒิ ปุริสพันธ์ ปศุสัตว์อำเภออรัญประเทศ

ตามที่ นายวุฒิสารกรณ์ หันตุงษ์ รหัสประจำตัว ๕๙๗๑๐๐๒๓ นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ รุ่นที่ ๒๘ วิทยาลัยพานิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สนใจทำงาน
นิพนธ์ในหัวข้อ “กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรใน
รูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว” โดยมี ดร.นงนุช ศรีสุข
เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ซึ่งนิสิตมีความจำเป็นที่จะขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน
ของท่านทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำงานนิพนธ์ดังกล่าว

วิทยาลัยพานิชยศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตของวิทยาลัยฯ เข้าเก็บข้อมูลโดยการ
สัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาแก่ผู้ถือหนังสือ คือ นายวุฒิสารกรณ์ หันตุงษ์ นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ รุ่นที่ ๒๘ หากท่านมีความประสงค์ทราบข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อ นิสิต
ได้โดยตรงที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๘๘๘๙-๒-๕๙๙๙ อีเมล wutilakon@hotmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ไพโรจน์

(นายไพโรจน์ ทองภาพ)

รองคณบดี รักษาการแทน

คณบดีวิทยาลัยพานิชยศาสตร์

ฝ่ายวิจัย วิทยาลัยพานิชยศาสตร์

โทร. ๐-๓๘๓๙-๕๕๐๐ ต่อ ๑๒๓

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๕๕๐๐ ต่อ ๑๑๒

845481331

ที่ ศธ ๖๒๒๓/๑.๒๕๑๕

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานนิพนธ์

เรียน นายสมศักดิ์ โชคสมบูรณ์ สัตวบาลผสมเทียม

ตามที่ นายวุฒิลากรณ์ หันหญิง รหัสประจำตัว ๕๙๗๑๐๐๖๓ นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุข รุ่นที่ ๒๘ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สนใจทำงาน
นิพนธ์ในหัวข้อ “กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรใน
รูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว” โดยมี ดร.นงนุช ศรีสุข
เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ซึ่งนิสิตมีความจำเป็นที่จะขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน
ของท่านทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำงานนิพนธ์ดังกล่าว

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตของวิทยาลัยฯ เข้าเก็บข้อมูลโดยการ
สัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาแก่ผู้ถือหนังสือ คือ นายวุฒิลากรณ์ หันหญิง นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุข รุ่นที่ ๒๘ หากท่านมีความประสงค์ทราบข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อนิสิต
ได้โดยตรงที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๘๘๘๘-๒-๕๙๙๙ อีเมล wutilakon@hotmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ไพโรจน์

(นายไพโรจน์ ทองภาพ)
รองคณบดี รักษาการแทน
คณบดีวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์

ฝ่ายวิจัย วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์
โทร. ๐-๓๘๓๙-๕๙๐๐ ต่อ ๑๒๓
โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๕๙๐๐ ต่อ ๑๑๒

845481331

ที่ ศธ ๖๒๒๗/จ.๒๕๖๔

วิทยาลัยพณิชยศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการทำงานนิพนธ์

เรียน นายบุญอ้อม สงวนทรัพย์ สัตวบาลผสมเทียม

ตามที่ นายวุฒิลากรณ์ หันทุย รหัสประจำตัว ๕๙๗๑๐๐๖๓ นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ รุ่นที่ ๒๘ วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา สนใจทำงาน
นิพนธ์ในหัวข้อ “กลยุทธ์การเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรและการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกรใน
รูปแบบใหม่ตามโครงการโคบาลบูรพาสระแก้ว อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว” โดยมี ดร.นงนุช ศรีสุข
เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ซึ่งนิสิตมีความจำเป็นที่จะขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน
ของท่านทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำงานนิพนธ์ดังกล่าว

วิทยาลัยพณิชยศาสตร์ ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตของวิทยาลัยฯ เข้าเก็บข้อมูลโดยการ
สัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาแก่ผู้ถือหนังสือ คือ นายวุฒิลากรณ์ หันทุย นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ รุ่นที่ ๒๘ หากท่านมีความประสงค์ทราบข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อนิสิต
ได้โดยตรงที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐-๘๘๘๙-๒-๕๙๙๙ อีเมล wutilakon@hotmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ไพรินทร์

(นายไพรินทร์ ทองภาพ)
รองคณบดี รักษาการแทน
คณบดีวิทยาลัยพณิชยศาสตร์

ฝ่ายวิจัย วิทยาลัยพณิชยศาสตร์

โทร. ๐-๓๘๓๙-๕๙๐๐ ต่อ ๑๒๓

โทรสาร ๐-๓๘๓๙-๕๙๐๐ ต่อ ๑๑๒

845481331

ภาคผนวก จ
อักษราวิสุทธิ์

845481331

BUU iThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

บทที่ 1

Plagiarism Checking Report

Created on Aug 19, 2018 at 02:33 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
940587	Aug 19, 2018 at 02:33 AM	59710063@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 1.pdf	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

บทที่ 2

Plagiarism Checking Report

Created on Aug 18, 2018 at 22:15 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
940480	Aug 18, 2018 at 22:15 PM	59710063@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 2.pdf	Completed	4.48 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
1	การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร ตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช, Study on status of beef cattling of farmers in Tharua subdistrict\, Mueang District\, Nakhon Si Thammarat province.	ทรงศักดิ์ เทพหนู	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	1.98 %
2	ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ต่อ การปฏิบัติงานของพนักงานผสมเทียม จังหวัด นครราชสีมา , Beef cattle farmers' satisfaction towards artificial insemination officers performance in Changwat Nakhon Ratchasima	ธีรเชษฐ์ เต่าคำ, 2526-	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	1.58 %
3	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจใน บริการของกองนโยบายและแผน มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ปีการศึกษา 2556, The factors that relate to satisfaction of Policy and Planning Division's Service\, Rajamangala University of Technology Isan for the Academi	พวงผกา วรรณชพรณ์	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี	0.47 %
4	ต้นทุนผลตอบแทนการเลี้ยงโคขุน, Cost and return of beef cattle fattening	ธนบดี แก้วลีปลาต	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	0.45 %

845481331

BUU iThesis 59710063 independent study / rev: 22122561 13:30:29 / seq: 48

Match Details

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
<p>ความคิดเห็นซึ่งสามารถหาได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระคำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่างๆ 2 การสัมภาษณ์เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะได้ข้อมูลที่แท้จริง 3 การสังเกตเป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดหรือทำท่าทางวิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผนจาก</p>	<p>ดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้าน\ n ต่างๆ\ n 27 \ n 2)การสัมภาษณ์เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรงซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและ\ n วิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่แท้จริง\ n 3)การสังเกตเป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย\ n ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดหรือทำท่าทางวิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและสังเกตอย่าง\ n มีระเบียบแบบแผน\ n จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า"ความพึงพอใจ"เป็นการแสดงความรู้สึก\ n โฉนดของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไปซึ่งเป็นผลมาจาก\ n มีปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกาย\ n และจิตใจได้เหมาะสมและเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรม\ n นั้นเราสามารถวัดความพึงพอใจของบุคคลจากการวัดทัศนคติโดยอ้อมโดยวัดความคิดเห็นของ\ n บุคคลเหล่านั้นแทน\ n 2.6 การเสริมสร้างความพึงพอใจในการบริการ\ n องค์การบริหารที่จะประสบความสำเร็จระยะยาวในการดำเนินงานบริการ\ n จาเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสนใจในการสร้างและรักษาความพึงพอใจในการบริการ</p>
<p>12 1 โคนพื้นที่เมืองโคกพื้นเมืองของไทยมีลักษณะใกล้เคียงกับโคนพื้นที่เมืองของประเทศเพื่อนบ้านในแถบเอเชียลักษณะรูปร่างกะทัดรัดลาดตัวเล็กขาเรียวยาวเพศผู้มีหนอกขนาดเล็กมีเหนียงคอแต่ไม่หย่อนยานมากหูเล็กหนึ่งใต้ท้องเรียบมีสีไม่แน่นอนเช่นสีแดงอ่อนเหลืองอ่อนตาขาวนวลน้ำตาลอ่อนและอาจมีสีประรวมอยู่เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 300 350 กิโลกรัมเพศเมีย 200 250 กิโลกรัม 2 โคนพื้นราบหมีมีต้นกำเนิดใน</p>	<p>ต่อสิ่งแวดล้อม\ n 9 \ n ดังนั้นพันธุ์โคเนื้อถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะการที่เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อนั้น\ n เกษตรกรจะต้องมีความรู้ในการเลี้ยงพันธุ์โคเนื้อต้องคำนึงถึงคุณสมบัติและลักษณะต่างๆประกอบ\ n กันโดยทั่วไปแล้วจะพิจารณาถึงความสามารถในการปรับตัวในสภาพอากาศความหนาแน่น\ n สิ่งแวดล้อมการกินและการใช้อาหารการเป็นหนุ่มเป็นสาวรวมถึงความต้องการของตลาด\ n 1 .โคเนื้อพันธุ์พื้นเมือง\ n โคนพื้นที่เมืองของไทยมีลักษณะใกล้เคียงกับโคนพื้นที่เมืองของประเทศเพื่อนบ้านในแถบ\ n เอเชียลักษณะรูปร่างกะทัดรัดใบหน้าแคบยาวใบเล็กแหลมลำตัวเล็กขาเรียวยาวเพศผู้มี\ n หนอกขนาดเล็กมีเหนียงคอแต่ไม่หย่อนยานมากหูเล็กหนึ่งใต้ท้องเรียบมีสีไม่แน่นอนเช่นสีแดง\ n อ่อนเหลืองอ่อนตาขาวนวลน้ำตาลอ่อนและอาจมีสีประรวมอยู่เพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ\ n 300 - 350 กิโลกรัมเพศเมียหนักประมาณ 200 - 250 กิโลกรัม\ n การเจริญเติบโตช้าและมีขนาดเล็ก\ n 2 .โคเนื้อพื้นราบหมีนั้น\ n มีต้นกำเนิดในประเทศอินเดียแต่ถูกปรับปรุงพันธุ์ที่สหรัฐอเมริกา</p>
<p>ประเทศอินเดียแต่ถูกปรับปรุงพันธุ์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาโคนพื้นที่เลี้ยงในบ้านเราส่วนใหญ่มาจากสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียแล้วนำมาคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์โดยกรมปศุสัตว์และฟาร์มของเกษตรกรรายใหญ่ในประเทศเป็นโคที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่ลำตัวกว้างยาวและสีกได้สัดส่วนหลังตรงนอกใหญ่ใหญ่ยาวงุ้มริมฝีปากขนดากกับเท้าและหนังเป็นสีดำเหนียงที่คอและหนังใต้ท้องหย่อนยานโคหนังใหญ่หูห่างสีดำจะมีสีเทาและแดง</p>	<p>รวมอยู่ด้วยแต่ส่วนใหญ่จะมีสีออก\ n เหลืองแดงเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 300 - 350 กิโลกรัมเพศเมียหนักประมาณ 200 - 250 กิโลกรัม\ n การเจริญเติบโตช้าและมีขนาดเล็ก\ n 2 .โคเนื้อพื้นราบหมีนั้น\ n มีต้นกำเนิดในประเทศอินเดียแต่ถูกปรับปรุงพันธุ์ที่สหรัฐอเมริกาโคนพื้นที่เลี้ยงใน\ n บ้านเราส่วนใหญ่มาจากสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียแล้วนำมาคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์โดย\ n กรมปศุสัตว์และฟาร์มของเกษตรกรรายใหญ่ในประเทศเป็นโคที่มีขนาดใหญ่ลำตัวกว้างยาวและสีก\ n ได้สัดส่วนหลังตรงนอกใหญ่ใหญ่ยาวงุ้มริมฝีปากขนดากกับเท้าและหนังเป็นสีดำเหนียงที่\ n คอและหนังใต้ท้องหย่อนยานโคหนังใหญ่หูห่างสีดำจะมีสีเทาและแดงที่นิยมเลี้ยงกัน\ n มากคือสีขาเพศผู้โตเต็มที่หนัก 800 - 1 \ , 200 กิโลกรัมเพศเมียประมาณ 500 - 700 กิโลกรัม\ n 3 .โคเนื้อพันธุ์ชาร์โรเลส์\ n มีต้นกำเนิดในประเทศฝรั่งเศสมีสีขาวครีมตลอดตัวรูปร่างมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า\ n ขาสั้นลำตัวกว้างยาวและสีกมีกล้ามเนื้อตลอดทั้งตัวนิสัยเชื่องเป็นโคที่มีขนาดใหญ่มากเพศผู้เมื่อ\ n โคนพื้นที่หนักประมาณ 1 \ , 100 กิโลกรัมเพศเมีย 700 - 800 กิโลกรัม\ n 10 \ n 4 .โค</p>
<p>ที่นิยมเลี้ยงกันมากคือสีขาเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 800 1 200 กิโลกรัมเพศเมียประมาณ 500 700 กิโลกรัม ข้อดี 1 ปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศร้อนของเมืองไทยได้ดี 2 ทนทานต่อโรคและแมลงได้เร็ว 3 เหมาะสำหรับเป็นโคพื้นฐานเพื่อผลิตโคเนื้อคุณภาพดีและโคนมเช่นผสมกับพันธุ์ชาร์โรเลส์เพื่อผลิตโคขุนผสมกับพันธุ์ไฮลส์ไดม์หรือเขียนขาวดำเพื่อผลิตโคนมและผสมกับพันธุ์ซิมเมนทัลเพื่อผลิตโคกึ่งเนื้อกึ่งนม 4 สามารถใช้งานได้อึด</p>	<p>และหนังเป็นสีดำเหนียงที่คอและหนังใต้ท้องหย่อนยานโคหนังใหญ่\ n หูห่างสีดำจะมีสีเทาและแดงที่นิยมเลี้ยงกันมากคือสีขาเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 800 - \ n 1 \ , 200 ก.ก.เพศเมียประมาณ 500 - 700 ก.ก.\ n ภาพที่ 13 โคนพื้นราบหมี\ n ที่มา:กรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์(2549)\ n ข้อดี\ n 1 .ปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศร้อนของเมืองไทยได้ดี\ n 2 .ทนทานต่อโรคและแมลงได้เร็ว\ n 3 .เหมาะสำหรับเป็นโคพื้นฐานเพื่อผลิตโคเนื้อคุณภาพดีและโคนมเช่นผสมกับพันธุ์ชาร์\ n โรเลส์เพื่อผลิตโคขุนผสมกับพันธุ์ไฮลส์ไดม์หรือเขียน(ขาวดำ)เพื่อผลิตโคนมและผสมกับพันธุ์\ n ซิมเมนทอลเพื่อผลิตโคกึ่งเนื้อกึ่งนม\ n 4 .สามารถใช้งานได้ดี\ n 44 \ n ข้อเสีย\ n 1 .เป็นโคพันธุ์ที่มีอัตราการผสมติดค่อนข้างต่ำให้ลูกตัวแรกช้าและให้ลูกค่อนข้างห่าง\ n 2 .ส่วนใหญ่เลือกกันเฉพาะหญิงที่มีคุณภาพดีเมื่อถูกขายคนจะทรงง่ายซึ่งจะเห็นได้\ n จากเมื่อปล่อยเข้าแปลงหญ้าจะเดินตระเวนไปทั่วแปลงหญ้าก่อนแล้วจึงค่อยเลือกกันหญ้า\ n โคนพื้นราบชาร์โรเลส์\ n มีต้นกำเนิดในประเทศฝรั่งเศสมีสีขาวครีมตลอดตัวรูปร่างมีลักษณะ</p>

 845481331
 BUTU -IThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT

เสีย 1 เป็นโคพันธุ์ที่มีอัตราการผสมติดค่อนข้างต่ำให้ลูกตัวแรกช้าและให้ลูกค่อนข้างห่าง 2 ส่วนใหญ่จะเลือกกินเฉพาะหญ้าที่มีคุณภาพดีเมื่อหญ้าขาดแคลนจะทรงง่ายจะเห็นได้จากเมื่อปล่อยเข้าแปลงหญ้าจะเดินตระเวนไปทั่วแปลงหญ้าก่อนแล้วจึงค่อยเลือกกินหญ้า 3 โคพันธุ์ซาร์โรเลสมีถิ่นกำเนิดในประเทศฝรั่งเศสมีสีขาวครีมนวลตลอดตัวรูปร่างมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขาสั้นลำตัวกว้างยาวและลึกมีกล้ามเนื้อตลอดทั้งตัว

กึ่งนมในประเทศสหรัฐอเมริกาไปคัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อลำดับมีสีน้ำตาลหรือแดงเข้มจนไปถึงสีฟางหรือทองเหลืองและมีสีขาวกระจายแทรกทั่วไปหน้าขาหรือขาขาวและขาขาวเป็นโคขนาดใหญ่โครงร่างเป็นสี่เหลี่ยมลำตัวยาวลึกมีขนหยาบใหญ่ช่วงขาสั้นและแข็งแรงเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 1 100 1 300 กิโลกรัมเพศเมีย 650 800 กิโลกรัมข้อดี 1 มีการเติบโตเร็วมีขนาดขนาดใหญ่เนื้อนุ่มเนื้อสันมีไขมันแทรกเป็นที่ต้องการของ

เลือด 50 ซาร์โรเลสและ 50 บราห์มันแล้วผสมแม่โคเพศเมียตัวที่ 1 ดังกล่าวด้วยน้ำเชื้อหรือพอรามันพันธุ์แท้โคโลกโคตัวที่ 2 เรียกว่าโคพันธุ์ดาก 2 ซึ่งมีเลือด 25 ซาร์โรเลสและ 75 บราห์มันจากนั้นผสมแม่โคเพศเมียตัวที่ 2 ด้วยน้ำเชื้อโคพันธุ์ซาร์โรเลสคุณภาพสูงโคโลกโคตัวที่ 3 เรียกว่าโคพันธุ์ดากซึ่งมีเลือด 62 5 ซาร์โรเลสและ 37 5 บราห์มันแล้วนำโคตัวที่ 3 ผสมกับคัดเลือกปรับปรุง

นมข้อเสีย 1 การเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควรไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่าหรือในทุ่ง 2 หากใช้แม่โครีดนมลูกโคที่เกิดออกมาต้องแยกเลี้ยงแบบลูกโคนมตั้งนั้นผู้เลี้ยงต้องมีความรู้ในการเลี้ยงโครีดนมและต้องดูแลเอาใจใส่ให้ดี 3 เมื่อมีสีแดงเข้มอาจเป็นข้อดีของตลาดเนื้อโคคุณภาพดีเมื่อเปรียบเทียบกับโคกลุ่มซาร์โรเลสเช่นโคพันธุ์ดากและโคกำแพงแสน

TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)

เกษตรและสหกรณ์(2549)\ n ข้อดี\ n1 .ปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศร้อนของเมืองไทยได้ดี\ n2 .ทนทานต่อโรคและแมลงได้เร็ว\ n3 .เหมาะสำหรับเป็นโคพื้นฐานเพื่อผลิตโคเนื้อคุณภาพดีและโคนมเช่นผสมกับพันธุ์ซาร์\ n โรเลสเพื่อผลิตโคนมผสมกับพันธุ์โรเลสโคพันธุ์เขียน(ขาวดำ)เพื่อผลิตโคนมและผสมกับพันธุ์\ n ซิมเมนทอลเพื่อผลิตโคเนื้อกึ่งนม\ n4 .สามารถใช้งานได้ดี\ n 44 \ n ข้อเสีย\ n1 .เป็นโคพันธุ์ที่มีอัตราการผสมติดค่อนข้างต่ำให้ลูกตัวแรกช้าและให้ลูกค่อนข้างห่าง\ n2 .ส่วนใหญ่เลือกกินเฉพาะหญ้าที่มีคุณภาพดีเมื่อหญ้าขาดแคลนจะทรงง่ายจะเห็นได้\ n จากเมื่อปล่อยเข้าแปลงหญ้าจะเดินตระเวนไปทั่วแปลงหญ้าก่อนแล้วจึงค่อยเลือกกินหญ้า\ n โคพันธุ์ซาร์โรเลส\ n มีถิ่นกำเนิดในประเทศฝรั่งเศสมีสีขาวครีมนวลตลอดตัวรูปร่างมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า\ n สั้นลำตัวกว้างยาวและลึกมีกล้ามเนื้อตลอดทั้งตัวมีลักษณะเป็นโคที่มีขนาดใหญ่ภาคเพศผู้เมื่อ\ n โดเต็มที่หนักประมาณ 1 \ , 100 ก.ก.เพศเมีย 700 - 800 ก.ก.\ n ภาพที่ 14 โคพันธุ์ซาร์โรเลส\ n ที่มีการปรับปรุงคัดกรองเกษตรกรและสหกรณ์(2549)\ n ข้อดี\ n1 .มีการเติบโตเร็วหากมีขนาดใหญเนื้อนุ่ม

กำเนิดในประเทศสวีเดนนิยมเลี้ยงกันในประเทศยุโรปในเยอรมันเรียกว่า\ n พันธุ์เฟลคฟี Fleckvieh ได้รับการปรับปรุงพันธุ์เป็นโคกึ่งเนื้อกึ่งนมในประเทศสหรัฐอเมริกาไป\ n คัดเลือกปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อลำดับมีสีน้ำตาลหรือแดงเข้มไปจนถึงสีฟางหรือเหลืองทอง\ n และมีสีขาวกระจายแทรกทั่วไปหน้าขาหรือขาขาวและขาขาวเป็นโคขนาดใหญ่โครงร่างเป็น\ n สี่เหลี่ยมลำตัวยาวลึกมีขนหยาบใหญ่ช่วงขาสั้นและแข็งแรงเพศผู้โตเต็มที่หนักประมาณ 1 \ , 100 -\ n 1 \ , 300 กิโลกรัมเพศเมีย 650 - 800 กิโลกรัม\ n5 .โคเนื้อพันธุ์ดาก\ n เป็นโคกลุ่มผสมระหว่างพันธุ์ซาร์โรเลสกับพันธุ์บราห์มันโดยกรมปศุสัตว์ไดมอบหมาย\ n ให้ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ภาคการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อพันธุ์ใหม่ที่ได้\ n เร็วเนื้อนุ่มเพื่อทดแทนการนำเข้าพันธุ์โคและเนื้อโคคุณภาพดีจากต่างประเทศการสร้างพันธุ์ใน\ n ฝูง\ n ปรับปรุงพันธุ์ดำเนินการโดยกรรมการนำน้ำเชื้อโคพันธุ์ซาร์โรเลสคุณภาพสูงจากประเทศฝรั่งเศสผสม\ n กับแม่โคบราห์มันพันธุ์แท้โคโลกผสมซึ่งมีเลือด 50 เปอร์เซนต์ซาร์โรเลสและ 50 เปอร์เซนต์\ n บราห์มันแล้วผสม

ทำการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ให้เป็นโคเนื้อพันธุ์ใหม่ที่ได้\ n เร็วเนื้อนุ่มเพื่อทดแทนการนำเข้าพันธุ์โคและเนื้อโคคุณภาพดีจากต่างประเทศการสร้างพันธุ์ใน\ n ฝูง\ n ปรับปรุงพันธุ์ดำเนินการโดยกรรมการนำน้ำเชื้อโคพันธุ์ซาร์โรเลสคุณภาพสูงจากประเทศฝรั่งเศสผสม\ n กับแม่โคบราห์มันพันธุ์แท้โคโลกผสมซึ่งมีเลือด 50 เปอร์เซนต์ซาร์โรเลสและ 50 เปอร์เซนต์\ n บราห์มันแล้วผสมแม่โคเพศเมียตัวที่ 1 ดังกล่าวด้วยน้ำเชื้อหรือพอรามันพันธุ์แท้โคโลกโคตัวที่ 2 \ n (เรียกโคพันธุ์ดาก 2)ซึ่งมีเลือด 25 เปอร์เซนต์ซาร์โรเลสและ 75 เปอร์เซนต์บราห์มันจากนั้นผสม\ n แม่โคเพศเมียตัวที่ 2 ด้วยน้ำเชื้อโคพันธุ์ซาร์โรเลสคุณภาพสูงโคโลกโคตัวที่ 3 (เรียกว่าโคพันธุ์ดาก)\ n 6 .โคพันธุ์กำแพงแสน\ n เป็นโคพันธุ์ใหม่ปรับปรุงพันธุ์โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตกำแพงแสน โดย\ n ใช้พันธุ์ซาร์โรเลสกับบราห์มันคล้ายกับโคพันธุ์ดากโคพันธุ์กำแพงแสนเริ่มต้นปรับปรุงพันธุ์กับโค\ n พันธุ์เมืองโคพันธุ์กำแพงแสนมีสายเลือด 25 เปอร์เซนต์พื้นเมือง 25

แบบโคเนื้อมีการเติบโตเร็วหากมีขนาดใหญที่สนองความต้องการของตลาด\ n เนื้อโคคุณภาพดีได้\ n2 .ทนทานต่อสภาพอากาศร้อนได้ดีพอสมควร\ n3 .เหมาะที่จะนำมาผสมกับแม่โคพื้นเมืองโคบราห์มันและลูกผสมบราห์มันเพื่อนำลูกเพศ\ n ผู้มาเลี้ยงเป็นโคขุนลูกเพศเมียใช้รีดนมโคได้มากพอสมควร\ n ข้อเสีย\ n1 .การเลี้ยงต้องอาศัยการดูแลเอาใจใส่พอสมควรไม่เหมาะที่จะนำไปปล่อยเลี้ยงในป่าหรือ\ n ปล่อยทุ่ง\ n2 .หากใช้แม่โครีดนมลูกโคที่เกิดออกมาต้องแยกเลี้ยงแบบลูกโคนมตั้งนั้นผู้เลี้ยงต้อง\ n 3 .ความรู้ในการเลี้ยงโครีดนมและต้องดูแลเอาใจใส่ให้ดี\ n3 .เมื่อมีสีแดงเข้มอาจเป็นข้อดีของตลาดเนื้อโคคุณภาพดีเมื่อเปรียบเทียบกับโคกลุ่ม\ n ซาร์โรเลสเช่นโคพันธุ์ดากและโคกำแพงแสน\ n (กรมปศุสัตว์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2549)\ n ลักษณะโคเนื้อที่\ n ประสานบำรุง(2546)ได้กล่าวไว้ว่าลักษณะโคเนื้อที่ดีนั้นจะต้องมีลักษณะรูปร่างเป็น\ n สี่เหลี่ยมผืนผ้าไม่ว่าจะมองดูด้านบนด้านข้างหรือด้านหลังแล้วมองและเห็นทั้ง

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT	TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)
ข้างหลังหมอกมีขนาดใหญ่ผิวหนึ่งและเหนียวหนึบมากเป็นโคที่มีขนาดใหญ่และค่อนข้างสูงเพศโตเต็มทีหนักประมาณ 900 - 1,200 กิโลกรัมเพศเมีย 600 - 700 กิโลกรัมข้อดี 1 เป็นโคที่ร่อนปรับตัวเข้ากับสภาพอากาศบ้านเราได้ 2 ทนต่อโรคและแมลงข้อเสีย 1 ไม่เหมาะที่จะเลี้ยงเป็นโคเนื้อที่ให้ผลผลิตแทนทางเศรษฐกิจเนื่องจากเป็นโคขนาดใหญ่สร้างกล้ำเนื้อชำผู้เลี้ยงโคขุนจึงไม่นิยมนำไปเลี้ยงขุนอาจเป็นเพราะในบ้านเราใน	แรกเกิดมีน้ำหนักมากคุณภาพซากปานกลางคือให้เนื้อแดงมากแต่มีความชุ่มชื้นน้อยความสมบูรณ์พันธุ์อยู่ในระดับปานกลาง(ศรเทพ 2548 :หน้า 18)\n n 11 \n n ภาพที่ 3 โคพันธุ์สีมัวชิน\n n ที่มา:กรมปศุสัตว์ 2552 \n n สันตบราซิล(Hindu Brazil)ถิ่นกำเนิดเป็นโคที่มีเชื้อสายโคอินเดียเช่นเดียวกับ\n n โคโบราณมันแต่ปรับปรุงพันธุ์ที่ประเทศบราซิล\n n ลักษณะทั่วไปเป็นโคที่มีสีตั้งแต่สีขาวจนถึงสีเทาเกือบดำสีแดงหรือแดงจุด\n n ขาวหน้าผากโหนกกว้างค่อนข้างยาวหูมีขนาดกว้างปานกลางและห้อยยาวมากปลายใบหูมักจะบิด\n n เขาแข็งแรงมักจะเอนไปด้านหลังหมอกมีขนาดใหญ่ผิวหนึ่งและเหนียวหนึบมากเป็นโคที่มี\n n ขนาดใหญ่และค่อนข้างสูงเพศผู้โตเต็มทีหนักประมาณ 900 - 1 \, 200 กิโลกรัมเพศเมีย 600 - 700 \n n กิโลกรัม\n n ประเมินพันธุ์ไม่เหมาะที่จะเลี้ยงเป็นโคเนื้อที่ให้ผลผลิตแทนทางเศรษฐกิจ\n n เนื่องจากเป็นโคขนาดใหญ่สร้างกล้ำเนื้อชำผู้เลี้ยงโคขุนจึงไม่นิยมนำไปเลี้ยงขุนอาจเป็นเพราะ\n n ในบ้านเราในอดีตนิยมเลี้ยงตัวที่มีลักษณะสวยงามเช่นหูยาวหน้าผากโหนกกว้าง(กรมปศุสัตว์,\n n 2552)\n n 12

บทที่ 3

Plagiarism Checking Report

Created on Aug 18, 2018 at 22:32 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
940492	Aug 18, 2018 at 22:32 PM	59710063@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 3.pdf	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

บทที่ 4

Plagiarism Checking Report

Created on Nov 2, 2018 at 19:38 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1024963	Nov 2, 2018 at 19:38 PM	59710063@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 4.docx	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

845481331

บทที่ 5

Plagiarism Checking Report

Created on Nov 2, 2018 at 19:39 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1024965	Nov 2, 2018 at 19:39 PM	59710063@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่5.docx	Completed	1.48 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
1	กระบวนการผลิตและเครือข่ายของเกษตรกรไทย เพื่อเข้าสู่ตลาดโคเนื้ออินทรีย์โลก, Production process and network of thai farmers for entering the global organic beef market	ธนชาติ บุญมี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1.48 %

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT

ส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซียส่วนเนื้อโคแช่เย็นแข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศลาวแม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมีความต้องการโคเนื้อจากไทย แต่ผลผลิตโคเนื้อกลับลดลงจากการที่เกษตรกรได้รับการเปลี่ยนพื้นที่เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้วราคาโคเนื้อจึงขยับตัวสูงขึ้นการพัฒนาอุตสาหกรรมโคเนื้อแบบครบวงจรจะผลักดันให้เกษตรกรจังหวัดสระแก้วมีโรงฆ่าสัตว์ที่ได้มาตรฐาน

TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)

จึงอาจกล่าวได้ว่าตลาดการค้าเกษตรอินทรีย์ยังเปิดกว้าง\ n ได้อีกมาก(ระพีภัทร์จันทร์ศรีวงศ์และยุพาวรรณกุลที่ศกุล\, 2552)\ n ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(ASEAN Economic Community : AEC)\ n ในปีพ.ศ. 2558 จึงต้องสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งเพื่อรองรับการเข้าสู่ AEC ดังกล่าวโดย\ n ไทยมีศักยภาพในการผลิตเนื้อโคคุณภาพดีและเป็นที่ต้องการของประเทศเพื่อนบ้านสำหรับ\ n นักท่องเที่ยวและผู้มีรายได้สูงตลาดอาเซียนมีความต้องการโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูงและ\ n ไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงโดยไทยส่งออกโคมีชีวิตส่วนใหญ่ไปยังประเทศมาเลเซีย\ n ส่วนเนื้อโคแช่เย็นแข็งส่วนใหญ่ส่งออกไปยังประเทศลาวแม้ว่าประเทศเพื่อนบ้านจะยังคงมี\ n ความต้องการโคเนื้อจากไทยแต่ผลผลิตโคเนื้อกลับลดลงจากการที่เกษตรกรได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่\ n เลี้ยงโคไปปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดที่ได้ผลตอบแทนที่ดีและเร็วกว่าดังกล่าวแล้วราคาโคเนื้อจึงขยับตัว\ n สูงขึ้นส่งผลให้การส่งออกชะลอตัวลงเกษตรกรหรือสหกรณ์ผู้เลี้ยงโคเนื้อจะต้องมีการวางแผนการ\ n ผลิตและการตลาดเพื่อรองรับตลาดอาเซียนที่ จะเกิดขึ้นในอนาคตเช่นอาจจะต้องหาฐานการผลิต\ n ในประเทศ

845481331

BUU-IThesis 59710063 independent study / recv: 22122561 13:30:29 / seq: 48